

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XVI

Broj 171

TUZLA, VELJAČA 2008.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

* U prosincu 2007. godine svečano smo obilježili petnaest godina kontinuiranog izlaza Hrvatskog Glasnika. Došli smo do 171. broja i već je to treći broj u šesnaestoj godini izlaza. Primili smo i još uvijek primamo čestitke. Čestitaju nam naši čitatelji iz zemlje i svijeta na uspješnom radu u promoviranju kulturne baštine i na objektivnom informiranju u ovim vremenima, posebno u presudnom vremenu za hrvatski i druge narode u Bosni i Hercegovini. Nismo u mogućnosti čestitke objaviti - mi smo zadovoljni zbog dobrih želja i svima se najsrdnije zahvaljujemo. Hrvatski Glasnik traje i vjerujemo da će trajati.

* HKD Napredak je i u prošloj godini imao mnogo aktivnosti. Hrvatski Glasnik je redovno izlazio, održana je i to vrlo uspješno, Međunarodna likovna kolonija "Breške 2007". Imali smo oko pedeset raznih aktivnosti: izložbe, koncerti, kazališne predstave (24), zvaničnih posjeta u vezi suradnje (8), sudjelovanje na raznim manifestacijama u Tuzli i šire (16). Najveći broj aktivnosti Napredka bilo je u suradnji s Franjevačkim samostanom u Tuzli. Bez ove veoma uspješne suradnje - ne bi se mnogo toga moglo realizirati.

* Mjesec veljača je mjesec mnogih događaja u zemlji i svijetu. Nastala je nova država Kosovo - sedma, slovom bivše Jugoslavije. Papa Benedikt XVI. pozvao je na mir na Kosovu i zatražio od svih strana oprezno i umjereno djelovanje koje treba dovesti do pomirenja. Umjesto razgovora o miru, prosvjetni mitinzi protiv proglašenja nezavisnosti Kosova, koji bi trebali biti mirni i dostojanstveni, prijete i uništavaju imovinu. Bojimo se! Želimo mir, a tko nas za to pita, jer se sve više dovodi u pitanje i opstanak cjelovite BiH.

* Učenik KŠC u Sarajevu Denis Mrnjavac brutalno je ubijen 5. veljače u sarajevskom tramvaju bez ikakova povoda od mladića monstruma, kojima nije ništa sveto, pa ni život njihovog vršnjaka. Žalostno je da, nakon nekoliko godina mira, poslije užasnoga rata, neki gradovi postaju mjesta opasnoga življenja. Nitko ne može razumjeti da su taj događaj ljudi u tramvaju nijemo promatrali. Zar je ovo vrijeme tolike besćutnosti?

* Tisuće Širokobriježana sa svojim franjevcima okupilo se 7. veljače na obilježavanje 63. godišnjice mučeničke smrti 36-orice franjevac, koje su 7. veljače 1945. mučki ubili, a potom spalili partizanski zločinci i kojima se ne zna mjesto pokopa.

* Počinje korizmno vrijeme Čistom srijedom ili Pepelnicom i traje četrdeset dana. To je izrazito pokorničko vrijeme crkvene godine. U kršćanstvu su uvijek nazočna tri oblika izvanjske pokore: post, molitva i karitativno djelovanje. Moramo shvatiti da gramzivost ne donosi bogatstvo života, da je slava kratka. "Sjeti se čovječe da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti"! Ne proklinjimo, jer ni Krist nije proklinjao. Molimo, jer Krist je molio i oprostajmo jer Krist je oprostio.

* U ovom broju Hrvatskoga Glasnika koji se tiska na 44 stranice, naći ćete mnogo zanimljivih članaka, koje smo uspjeli s našim vrijednim suradnicima pripremiti.

* Pozivamo drage naše čitatelje, da se javljaju s prilozima iz svoje sredine, iz svoga kraja, iz zemlje i svijeta, te da se pretplate na svoj list Hrvatski Glasnik.

J. N.

OKVIRNI PROGRAM RADA ZA 2008. GODINU

Hrvatski Glasnik

Planiramo redovito izlaziti i u 2008. godini, ovisno o financijskim sredstvima koja dobijemo na natječajima.

Međunarodna likovna kolonija "Breške"

Devetu Koloniju ćemo organizirati početkom rujna 2008. godine. Trebamo na vrijeme organizirati sve predradnje na osnovu iskustva iz prethodnih godina.

Koncem godine upriličiti izložbu radova s Kolonije.

Tamburaški orkestar

U suradnji s KŠC "Sv. Franjo" raditi s mladim tamburašima. Nastaviti rad škole tambure. Orkestar pripremiti za javne nastupe u Tuzli i izvan Tuzle, po zemlji i u inozemstvu.

Galerija "Kristian Kreković"

Zajedno s Franjevačkim samostanom skrbiti o uređenju i opremanju Galerije.

Odabir slika za stalnu postavku

Načiniti popis djela nastalih na Likovnim kolonijama i odabrati najkvalitetnije radove, opremiti ih te od njih načiniti stalnu postavku Galerije, te po mogućnosti s njom se predstavljati po zemlji i inozemstvu.

Organizacija likovnih izložbi

Organizirati izložbe poznatih umjetnika po pozivu, kao i Galerija gradova s kojima Napredak surađuje.

Organizacija koncerata, predavanja i predstavljanja knjiga

Zajedno s Franjevačkim samostanom raditi i na ovome planu.

Ljetna škola Njemačkog jezika

I ove godine sudjelovati na Školi Njemačkog jezika u Beču. Testirati kandidate i pripremiti ih za odlazak u Beč (kolovoz 2008.).

Suradnja s gradovima - prijateljima

Održavati, unaprijedivati i uspostavljati suradnju s novim kulturnim institucijama Bača, Mohača, Osijeka, Pečuha i Subotice (posjeti, izložbe, koncerti i sl.).

Suradnja s drugim društvima i institucijama TŽ

Nastaviti i intenzivirati suradnju s Franjevačkim samostanom, RKT župama, KŠC-om, Konzulatom RH, Hrvatskim domom, kao i s gradskim kulturnim institucijama (BKC, Narodno pozorište, Međunarodna galerija portreta, NUB "Derviš Sušić", Arhiv TK, Kuća "Plamena mira", SKPD "Prosvjeta", BZK "Preporod" i dr.).

Suradnja sa Središnjicom HKD "Napredak"

Suradivati i razmjenjivati iskustva, tražiti pomoć i pomagati Središnjicu Napredka, Napretkove podružnice, osobito Beč, Brčko, Gradačac, Lukavac, Osijek, Orašje, Srebrenik, Zagreb, évinice i dr.

Sudjelovanje na važnijim gradskim manifestacijama

Obavezno sudjelovati na svim svečanostima i obilježavanjima obljetnica grada Tuzle, 115. HVO brigade "Zrinski", Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Sudjelovanje u radu Koordinacije

Aktivno sudjelovati u radu Koordinacije hrvatskih i katoličkih udruga i institucija Tuzlanskoga kantona.

Rad s mladima

Organizirati posjete mladih Napretkovaca sajmovima kulture, kulturnim manifestacijama i institucijama, gradovima i društvima u zemlji i u inozemstvu.

Popis članstva

Urediti popis članstva i prikupiti članarinu za 2008. godinu.

Prikupljanje reklama za Hrvatski Glasnik

Prikupljati reklame i tražiti donatore za Hrvatski Glasnik.

Aktivnost HKD "Napredak" Tuzla ovisi o većoj angažiranosti svih članova, te o realnom sagledavanju aktivnosti i značaju Napredka za kulturu grada Tuzle i Bosne i Hercegovine od strane Grada Tuzle, Tuzlanske županije i razumijevanju Vlade RH o osiguranju financijskih sredstava za rad Napredka. Aktivnost ovisi i o razumijevanju Društva "Hrvatski dom" za normalne uvjete rada, kako uprave Napredka, tako i Hrvatskoga Glasnika.

Tuzla, siječanj 2008. godine.

HKD NAPREDAK GLAVNA PODRUŽNICA TUZLA

Naslovnica: Zlatko Keser, Isusov pad

Razmišljanje uz korizmu

ODVAŽI SE BITI KRISTOV

Na naše uobičajeno pitanje što je to korizma redovito se odgovara: vrijeme posta, molitve i pokore, vrijeme kada molimo put križa, vrijeme pripreme za Uskrs... i možda još poneki drugi odgovor. Oni koji poznaju Sveto Pismo reći će da je korizma i uspomena na Isusov boravak u pustinji. No, u većini slučajeva na tome sve ostaje, ljudi se prepuste svagdanjim obvezama i nerijetko zaborave da je korizma.

Pitamo se kakav trag korizma ostavlja u dubini čovjekove duše? Mijenja li korizma kršćane? Mijenjaju li kršćani svijet bolje?

što čini desnica", i ta naša milostinja mora biti u skrovitosti. Ne smijemo se samo hvaliti iako je to u modernom svijetu in. Kad smo već kod hvale, sveti Pavao nam poručuje da se smijemo hvaliti samo križem Gospodnjim. Postavlja nam se pitanje nakon Papina prijedloga za ovu korizmu - smijemo li se odvažiti da budemo Kristovi??? Možemo li prihvatiti patnju kao dar? Ili kao blagoslov?

Kada to učinimo naša će korizma biti uistinu sveta i plodonosna. Onda nam se neće dogoditi da naše bake u susjedstvu umiru od studeni. Neće nam se dogoditi da gubimo vrijeme na slaganju

svojih prepunih ormara i plakara, vidjet ćemo da jedna lijepa riječ upućena starijim i zaboravljenim vrijedi cijelo bogatstvo. Onda ćemo razumjeti Sveto pismo koje kaže da je veća radost u darivanju nego u primanju.

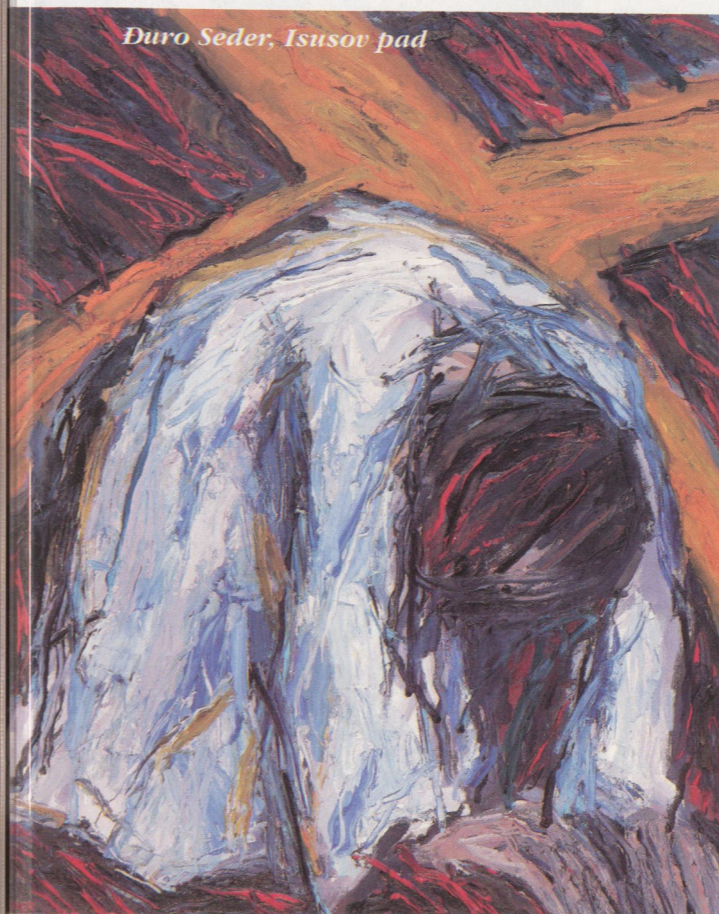
Vidjeli smo što nam naš Vrhovni autoritet Katoličke crkve kao jaki impuls Božje prisutnosti i pravi znak Božji u svijetu poručuje za ovu korizmu. No, i naš Metropolit vrhbosanski, uzoriti kardinal Vinko Puljić, nakon što je ovu godinu proglasio Godinom Biblije u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, može nam pomoći da naša korizma bude još plodonosnija. Naime, u svome pismu Lik svetoga Pavla i Biblija kojom proglašava ovu 2008. godinom Biblije, poziva nas: "Razmatrajmo i čitajmo Sveto pismo u Crkvi i s Crkvom kako bismo bili svjedoci Krista jedni drugima i ostalim ljudima među koje nas je Bog u svojoj providnosti postavio da živimo".

Papine i riječi Svetoga pisma mogu nam uistinu pomoći u ovoj korizmi da duhovno očvrsnemo.

U jednoj knjizi u kojoj govori o svom životu, poznati ruski pisac i nesuđeni nobelovac Dimitrij Sergejevič Mereškovski kaže: "Ja svaki dan čitam Sv. Pismo. I čitat ću ga dokle god budem imao oči da gledam. Čitat ću ga pri svakom svjetlu, bilo pri danjem, sunčanom svjetlu, ili makar samo uz svjetlo onoga ognjišta koje gori. Čitat ću ga i zdrav i bolestan. I kad sam pun vjere i kad sam pun očaja. I kad sam pun zanosa i kad sam klonuo. Šta ćete mi staviti u grob? Stavite mi Sv. Pismo. I kad budem uskrsnuo, da se pojavim pred Bogom sa svojim sv. Pismom. I ako vas ljudi budu pitali, šta je taj Mereškovski veliko učinio, recite im samo ovo: čitao je Sv. Pismo."

Odvaži se biti Kristov!

fra Marko Lovrić

Živimo u vremenu koje teško definiramo. Živimo u vremenu visokoga "ja-stava", ljudi ništa ne mogu izreći a da se ne pohvale ja ovo, ja ono.... živimo u vremenu hipervitaminizacije gdje ljudi truju sebe vještačkim nadomjescima. Ukoliko odemo na kakvo slavlje nećemo uopće moći razgovarati od visokih i jakih decibela, watta, megapixela i inih jčina.... Ukoliko odemo prošetati gradom privući će nas bogato ukrašeni izlozi, ući ćemo u dućane i kupiti ono što nam i ne treba. A uzvknemo: ljudski je, nema se, život kratko traje, ne treba čovjek štedjeti na sebi..

Vrijeme korizme jest vrijeme tihoga preispitivanja sebe. Ove nam je godine u svojoj korizmnoj poruci "Krist radi Vas posta siromašan (2 Kor 8,9)" papa Benedikt XVI je predložio da svoj život pokušamo organizirati na jedan drukčiji način ponuđen u evanđelju. Naime, papa ove godine veliki naglasak stavlja na davanje milostinje. Papa se poziva na onu evandeosku "neka ti ne zna ljevica

PREOBRACENJE

Bivši čelnik Socijaldemokratske partije Dr. Zdravko Tomac o spoznaji Boga, vjeri, molitvama i životnom putu

Tomac:

Komunizam i socijalizam su zlo

Dr. Zdravko Tomac smatra da zlo u komunizmu i socijalizmu dolazi iz same ideje te da nikako nije riječ o "pojedinačnoj grešci" ili "kolateralnoj šteti" jedne ideje koja je ideološki čista.

Tomac: Pomogla mi je molitva

"Nakon svega shvatio sam da zlo komunizma i socijalizma proizlazi iz same koncepcije te da zločini, diktatura i nasilje nisu odstupanja od ideje, nego način ostvarivanja te ideje", rekao je dr. Tomac na tribini "Moj put od ateista do vjernika" u prepunoj dvorani Pastoralnog centra Varaždinske biskupije. Tomac je naglasio kako čovjek ne može postojati bez vjere, jer vjera čini čovjeka čovjekom te da čovjek bez vjere prestaje biti čovjekom. Kazao je kako je krenuo pogrešnim putem, išao za krivim idealima te bio pod utjecajem krivih autora. Smatrao je da čovjek sam može stvoriti savršeni svijet, i to bez pomoći Boga, odnosno stvarati svijet bez Boga. Prije nego što mu se dogodilo obraćenje, poput mnogih drugih intelektualaca, bio je svjestan svoje žudnje za spoznajom da je čovjek ponajprije duhovno biće. Dogodila mu se Božja milost što je vjera pobijedila nevjeru u njegovu životu i srcu. Primijetio je kako je promjenom i spoznajom da Bog postoji prestao biti tužan čovjek koji je smatrao da je smrt kraj. Govoreći o velikoj i neprestanoj borbi dobra i zla u ljudima i društvu, Tomac je kazao kako u toj borbi nastoji ponajprije mijenjati sebe. U tom preobražaju osobito mu je pomogla molitva za koju smatra da ljude čini boljima.

Dražen ĆURIĆ, Večernji list

Karikativne akcije u župi svetoga Petra i Pavla u Tuzli PRODUŽENA RUKA KRUHA SVETOGA ANTE

Danas se nerado sjetimo rata i ratnih zbivanja. Ne volimo o tome ni misliti. No, i kada smo prisiljeni sjećati se našeg ratnog vremena onda zasigurno Caritas i Kruh svetoga Ante pronalaze svoje dragocjeno mjesto dragih prijatelja jer skoro da i nema čovjeka koji nije bio upućen na ove karitativne ustanove i da nije dobio pomoć. Kako danas stvari stoje?

Fra Marko Lovrić

Mnogi danas kažu kako sirotinje uopće nema. Drugi opet kažu da ima mali broj bogataša koji su uglavnom na nepošten način stekli svoje bogatstvo i da je s druge strane previše siromašnih. A mi kršćani znamo da uvijek ima ljudi u potrebi. U svakom dijelu grada možemo vidjeti u bilo koje doba dana i noći ljude koji traže ostatke hrane i upotrebljivih stvari po kontejnerima, a nerijetko dolaze nam ljudi i na kućna vrata.

Kada je karitativno djelovanje u župi svetoga Petra i Pavla u pitanju onda se tu može pokoj i progovoriti u obranu onih najpotrebnijih. Ovdje ćemo se dotaknuti dvaju karitativnih akcija koje igraju veliku ulogu u životu tuzlanskih župljana ali ne samo njih nego i drugih ljudi različitih vjera.

Jučer

Tuzlanski franjevci su ponosni na karitativnu akciju U službi najpotrebnijih koju su organizirali u adventu. Naime, već četvrtu godinu za redom, vjernici ove

župe donose svoje darove u košaru koja se nalazi pred oltarom u župnoj crkvi a onda članovi Franjevačke mladeži i drugi volonteri prave obiteljske pakete i to nose najugroženijim obiteljima u našoj župi, a i šire. Tako su za prošli Božić ljubav tuzlanskih vjernika osjetili i oni u Srebrenici, Zvorniku i još nekim drugim mjestima. Ljudi su prihvatili ovu akciju kao uistinu nešto svoje i s puno ljubavi su donosili ove darove koji su uistinu bili novi i spremniji s mnogo ljubavi. Nerijetko su pisane i tople poruke s riječima utjehe i čestitki za Božić a nekoliko je obitelj napravila pakete. U ovoj akciji je uručeno preko 150 obiteljskih paketa u kojima je bilo ulja, brašna, šećera, kave, čaja, poneka konzerva i druga sitnica koja dobro dođe u kuhinji. Zahvaljujemo svim dobrim ljudima koji su nam se odazvali kao i framašima i volonterima koji su obilazili sve potrebite.

Važno je istaknuti da je svoj veliki doprinos Kruhu svetoga Ante dala i Dukat mljekara (bivša Lura) pa se gospodinu Šefiku Halilčeviću i svim djelatnicima ove tvrtke iskreno zahvaljujemo i želimo im puno uspjeha plodonosnoga rada napose onoga karitativnoga.

Ova adventska akcija je nešto što su tuzlanski vjernici uistinu zavoljeli i na njoj ćemo i dalje insistirati i usavršavati je. Ova akcija govori puno o karitativnoj osobnosti naših ljudi.

Danas

U Korizmi smo najavili prikupljanje malih novčanih priloga u Kruh svetoga Ante iz čijega fonda pomažemo mnoge obitelji tijekom korizme, a i cijele godine. U ovoj smo korizmi također zamolili naše župljane koji imaju stari namještaj a u dobrom je stanju da nam jave, naši volonteri to preuzmu i uruče onima koji su u potrebi. Imamo nekoliko obitelji za koje u potpunosti skrbimo a donedavno su bili na rubu životne egzistencije. U ovoj korizmi framaši će također obilaziti stare i nemoćne i uručivati će im svoje darove.

Ove nam godine papa Benedikt XVI u svojoj korizmenoj poruci "Krist radi Vas posta siromašan" naglašava davanje milostinje "koja predstavlja konkretan način da se pritekne u pomoć onima koji su u potrebi i, istodobno, asketsku vježbu za oslobađanje od privrženosti zemaljskim dobrima".

U svijetu u kojem živimo ima puno ljudi u potrebi. Ima i onih koji dođu "Mercedesom po pomoć", ali mi vjernici ne smijemo biti bezočni. Ne traži se da iz svojih džepova, ormara i hladnjaka dadnemo sve što imamo ali je veliki poraz kada netko umre u našem susjedstvu od boli ili gladi. Stoga je važno misliti na svoje bližnje. Neka nam ova korizma uistinu pomogne da prepoznamo sve potrebite.

ZASJEDANJE BK BiH I HBK

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su svoje deseto redovno godišnje zajedničko zasjedanje, 13. veljače u zgradi Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci pod predsjedanjem kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa metropolita vrhbosanskog, i mons. dr. Marina Srakića, biskupa đakovačkog i srijemskog.

Kardinal je Puljić je u ime biskupa BK BiH izrazio dobrodošlicu svim biskupima iz Hrvatske istaknuvši da se ovakvim oblikom zajedničkoga godišnjeg susreta gajila želja za očuvanjem povezanosti Crkve koja živi i djeluje u hrvatskom narodu te da se u potrebnoj suradnji šalje pozitivna poruka vjernicima. U uvodnoj riječi osvrnuo se na izazove za Crkvu u Hrvata u postkomunističko, poratno i globalizacijsko vrijeme: formaciju kršćanskoga laikata i izgradnju sustava suradnje u pastoralu i u društvu. U svom pozdravu u ime HBK biskup je Srakić izrazio svijest biskupa da ih nikakva podjela ne može razdvojiti u njihovim zajedničkim nadama i tjeskobama, uspjesima i odgovornostima jer ih veže pripadnost jednoj Crkvi i skrb za jedan vjernički hrvatski narod. Čestitao je biskupima BK BiH i apostolskom nunciju u BiH nadbiskupu Alessandru D'Erricu na potpisivanju međunarodnog Temelnog ugovora između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine.

Biskupi su saslušali izvješće predsjednika i Hrvatskog Caritasa mons. Josipa Mrzljaka, varaždinskog biskupa, i ravnatelja don Ivana Milovčića o prošlogodišnjoj korizmenoj akciji: Tjedan solidarnosti i zajedništvo sa Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Dali su svoju suglasnost i potporu Hrvatskom Caritasu da i ove godine provede takvu akciju koja će biti između druge i treće korizmene nedjelje od 18. do 24. veljače 2008. te da poseban naglasak bude na molitvenoj povezanosti. Pozvali su sve pastoralne djelatnike u Republici Hrvatskoj i sve vjernike da budu otvoreni za ovu akciju i izrazili zahvalnost svima koji i na taj način osnažuju povezanost Crkve u Hrvata. Izrazili su potporu nastojanju Hrvatskoga Caritasa i Caritasa BK BiH da prikupljena sredstva budu utrošena u skladu sa svrhom darovatelja na transparentan način. Biskupi BK BiH zahvalili su biskupima HBK, Hrvatskom Caritasu i svim dobročiniteljima za ovu akciju koja je izraz blizine i zajedništva s Hrvatima i

Marin Srakić, Vinko Puljić i Josip Božanić

Biskupi su najprije saslušali izvješće ravnatelja dušobrižništva za hrvatsku inozemnu pastvu don Ante Kutleše o stanju u misijama, važnim događanjima, pohodima hrvatskih biskupa u Ameriku, Kanadu i Australiju kao i o pojedinim personalnim pitanjima. Upoznati su i s činjenicom da u svijetu postoji opća tendencija smanjenja broja misija dok u biskupijama u Europi povezuju dvije ili više misija u jednu. Biskupi su prihvatili prijedlog da ubuduće komemoracija u Bleiburgu bude u subotu najbližu 15. svibnja te da 2008. godine to bude 17. svibnja i dogovoru sa Saborom Republike Hrvatske. Dali su potrebne smjernice te zahvalili ravnatelju i svima djelatnicima u misijama za njihovo zalaganje i djelovanje.

Biskupi su saslušali izvješće riječkog nadbiskupa Ivana Devčića i rektora mons. Jure Bogdana o stanju u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu te dali smjernice za buduću rad ove važne institucije za Crkvu u Hrvata. Razmotrili su i odobrili popravljene i dopunjene Statut i Pravilnik spomenutog Zavoda na talijanskom jeziku te ga uskladili s najnovijim crkvenim dokumentima i smjernicama. Hrvatski biskupi s pravom na Zavod sv. Jeronima zahvalili su rektoru Zavoda i njegovim suradnicima za neumornu brigu i gajenje otvorenosti Zavoda za studij svećenika Hrvata i za blizinu sa životom Crkve u Domovini.

drugim katolicima i svim ljudima u Bosni i Hercegovini.

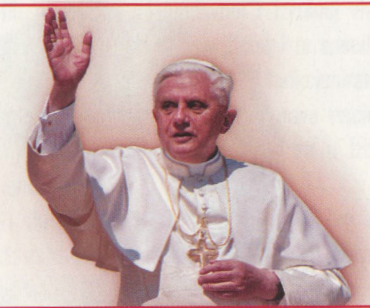
Biskupi su na kraju svoga zasjedanja slavili sv. Misu u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci u zajedništvu sa svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima Banjalučke biskupije. Predslavio je kardinal Puljić, a propovijedao biskup Srakić. Prije Mise prigodnu riječ uputio je nuncij D'Errico. Mjesnom biskupu mons. Franji Komarici, biskupijskom i redovničkom kleru Banje Luke, redovnicama i cijelom narodu Božjem izmučene Banjalučke biskupije prenio je blagoslov i zahvalnost Svetog Oca kao i njegovu potporu svjedočenju vjernosti Bogu i Crkvi koju je hrvatski narod pokazao i koju očituje u ne uvijek lakim uvjetima.

(kta)

Papa pozvao Srbiju i Kosovo na razboritost i suzdržanost

Papa Benedikt XVI. primio je 21. veljače, veleposlanika Srbije pri Svetoj Stolicy Vladetu Jankovića u prigodi primopredaje vjerodajnica, priopćio je Tiskovni ured Svete Stolice. Sveta Stolica, rekao je Papa u svojem obraćanju veleposlaniku Jankoviću, cijeni svoje diplomatske veze sa Srbijom i zato potiče da se, u trenutku u kojem Srbija i susjedne joj zemlje trude zauzeti mjesto koje im pripada u Europi, nastave napori na izgradnji budućnosti mira, napretka, pomirenja i mirnog suživota u regiji. Osvrnuvši se na trenutačnu krizu na Kosovu, Papa je pozvao "obje strane na razboritost i suzdržanost te da traže rješenja koja će pridonijeti uzajamnom poštivanju i pomirenju".

Primijetivši, nadalje, kako je jedan od razloga brojnih podjela među europskim narodima "tragičan gubitak kršćanskog jedinstva", Papa je izrazio zadovoljstvo zbog postignutog napretka u odnosima između pravoslavnih kršćana i katolika te izrazio zahvalnost Srpskoj pravoslavnoj Crkvi što je 2006. bila domaćinom susreta Mješovite komisije za teološki dijalog između katolika i pravoslavnih, uz aktivnu potporu srpske Vlade. U vezi s tim je izrazio nadu da će dosadašnji pozitivni razvoji nastaviti donositi plodove, napose kroz zajedničko istraživanje kršćanskog socijalnog nauka.

Zemljopisni položaj Srbije, smještene na razmeđu istočnog i zapadnog kršćanstva, rekao je Papa u svojem obraćanju na engleskom jeziku, pruža joj jedinstvenu mogućnost promicanja ekumenskog dijaloga, dok njezin doticaj s islamom, susretom s otomanskim carstvom u prošlosti i prisutnošću mnogih muslimana u toj regiji, otvara brojne mogućnosti za napredak u međureligijskom dijalogu. I jedno i drugo je od iznimno velike važnosti za uspostavu većeg uzajamnog razumijevanja i poštivanja među narodima i nacijama u suvremenom svijetu, rekao je Papa, istaknuvši kako Katolička Crkva u Srbiji želi sve više produbljivati dobre odnose sa Svetim sinodom SPC-a i zalagati se za promicanje jedinstva kršćana i približavanje među pripadnicima drugih religija, kako bi time pridonijela miru i skladu među narodima. A da bi toga sklada bilo, istaknuo je Benedikt XVI., jedan je od nezaobilaznih uvjeta vjerska sloboda. Papa je pritom istaknuo kako su hvalevrijedni koraci koje je Srbija posljednjih godina učinila da zajamči to temeljno pravo. Odlukom da se Crkvama i vjerskim zajednicama vrata dobra koja su nacionalizirana u doba bivše Jugoslavije i uvede vjeronauk u škole pridonijelo se duhovnoj obnovi zemlje i u tome je smislu Srbija dala važan primjer od kojeg druge vlade mogu učiti, rekao je Papa u svom obraćanju veleposlaniku Republike Srbije.

(kta/ika)

RAZGOVOR S MIJOM KREŠIĆEM, ZAMJENIKOM MINISTRA SIGURNOSTI BiH

Situacija u BiH u zadnje vrijeme nije nimalo sjajna. Pored toga što nam se političari ne mogu dogovoriti oko banalnih, a kamoli za Bosnu i Hercegovinu prevažnih pitanja poput ustavnih promjena i reforme policije, situaciju dodatno podgrijava i nemoć države i njenih službenika da riješe problem maloljetničke delikvencije koja u našoj zemlji poprima alarmantne razmjere. Ova, ali i druga pitanja povod su za razgovor s Mijom Krešićem, zamjenikom ministra sigurnosti BiH.

HG: Gospodine Krešiću, prije nekoliko mjeseci kada je do izražaja došla nemoć političara ili kako su neki ocijenili, nepostojanje volje da se postigne sporazum oko, za Bosnu i Hercegovinu prevažnih pitanja, građani su u najmanju

ruku počeli osjećati i proživljavati događanja s početka 90-tih godina. Tada ste tvrdili da razloga za zabrinutost nema no, nas interesira, ima li kakvih pomaka u rješavanju nazovimo to političke krize u BiH?

KREŠIĆ: U to vrijeme bio sam jedan od rijetkih optimista koji je dao ispravnu procjenu u kojem će se pravcu situacija razvijati i ta procjena se pokazala ispravnom. Mnogi su me pozvali i to komentirali na takav način kao i Vi. Moj odgovor je bio "Ma poznajem ja nas i naše političare". Današnje vrijeme se ni u kom pogledu ne može uspoređivati s vremenom devedesetih, dosta toga se dogodilo i promijenilo. Velike su to razlike. Ništa nije kao što je bilo u tim godinama. U BiH i regionu su se dogodile velike promjene i one još uvijek traju. Razgradnja SFRJ se privodi kraju i to pokazuju i najnovija događanja. Osamdesetih godina prošloga vijeka SAD je krenuo u projekt rušenja socijalizma u Europi. Tada je taj proces započeo i on se sada privodi kraju. Znači da taj proces traje već tridesetak godina u kontinuitetu i mi smo dio toga procesa. Uspostavlja se novi društveni poredak. Mislim da ovaj proces još nije završen. Trebamo se navikavati na nove odnose i prihvatiti činjenicu da se neke promjene mogu praviti i bez upotrebe sile. Uspostava države je proces i u ovoj fazi političke krize nisu ništa neočekivano posebno kada se ima u vidu složenost odnosa u BiH.

HG: Zadnjih dana skoro svakodnevno smo svjedoci raznih kriminalnih radnji pa čak i ubojstava koja pričinjavaju maloljetne osobe. Statistike govore o porastu maloljetničke delikvencije. Ako se još uzme u obzir i činjenica nemogućnosti provođenja zakona i nemoć nadležnih organa da učine bilo što kako bi se ako ne zaustavilo, barem suzbilo nasilje među maloljetnicima, građani imaju sasvim dovoljno razloga za zabrinutost. Recite nam kakav je Vaš stav o ovom pitanju i što bi po vama trebalo poduzeti kako bi se ovaj problem što prije riješio?

KREŠIĆ: U mnogim segmentima društva država nije uspostavila nadzor i kontrolu pa se samo spletom okolnosti ili na sreću, ne događaju incidenti s tragičnim posljedicama. Činjenica je da je maloljetnička delikvencija u stalnom porastu. Ona je bila u porastu ne samo ove godine, nego i u prethodnoj i u godini prije i žalosno je što ovom problemu počinjemo nešto ozbiljnije pristupati tek poslije ovih tragedija koje su se dogodile u posljednje vrijeme u Sarajevu. Strategija protiv maloljetničkog prestupništva za BiH i akcijski plan za njeno provođenje su usvojeni još u lipnju 2006. godine. Tek sada treba

biti imenovano koordinacijsko tijelo za provođenje i praćenje izvršenja aktivnosti iz akcijskog plana strategije protiv maloljetničkog prestupništva u BiH za period 2006.-2010. godine. Dok se mi "razvlačimo", u BiH se rađa nova mafija! Ovdje je došlo do zatajenja u niz institucija što u naredno vrijeme i to ubrzano trebamo otkloniti. Akcijski plan je dosta dobar i ako bude proveden, ova pojava se u dobroj mjeri može suzbijati. Ovo je problem s kojim se svi moramo suočiti od obitelji preko vrtića pa do najviše razine. Kada odgoj djeteta usmjerava ulica i kada ono postane predmetom policijske obrade, onda je očigledno da je cijelo društvo napravilo niz propusta. Policija je adresa na koju se najmanje trebaju upućivati optužbe za ovakvo stanje.

HG: U BiH se svako malo smjenjuju događaji koji utječu na unošenje uznemirenja, ako ne i nestabilnosti i nesigurnosti. Činjenica je da su građani u BiH zabrinuti i zbog događanja na Kosovu. Imaju li razloga za to?

KREŠIĆ: Događanja na Kosovu itekako utječu na prilike u BiH. Priča kako je ovo drukčije, ne stoji. Na koncu i u dokumentu Sigurnosna politika BiH piše da je situacija na Kosovu jedan od većih regionalnih sigurnosnih rizika za BiH. Ne smijemo sami sebe zavaravati i govoriti drukčije, bacati pijesak u oči narodu. I tu moramo prihvatiti realnost. Proces razgradnje Jugoslavije je u završnoj fazi. Proces je dirigiran i kontroliran, a mi smo tu samo da sudjelujemo bez nekih pretjeranih mogućnosti utjecanja. Stalno ponavljam BiH je specifična, a zajednički interesi unutar tri naroda još uvijek nisu definirani.

HG: Razgovarati s Vama, a nedotaknuti se teme reforme policije u čiji ste proces uključeni od samih početaka, bilo bi nemoguće. Možete li za čitatelje Hrvatskog glasnika pojasniti u kojem smjeru ide proces reforme policije i dokle se došlo?

KREŠIĆ: Proces reforme policije se može promatrati s više aspekata. Policiju u BiH treba reformirati i nitko o tome nema dilema. Svi su različito vidimo u budućnosti. Plašim se da svi sudionici nisu iskreni kada je u pitanju ovaj proces. Ne bih govorio ovom prigodom što je sve do sada rađeno u tom pravcu, a ništa nije učinjeno. Mostarska deklaracija i akcijski plan za provođenje mostarske deklaracije svakako da su do sada najveći iskoraci u tom pravcu i to treba pozdraviti. Radna skupina je završila svoj posao. Vijeće ministara je prihvatilo taj Prijedlog i uputilo ga u parlamentarnu proceduru. Vjerujem da u Parlamentu postoji pozitivno raspoloženje naspram ovog prijedloga. Nije dobro što najjača bošnjačka stranka SDA nije podržala ovaj prijedlog, ali što je tu je. Zakoni koji su predloženi su uvjet da BiH potpiše Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s EU (SSP). Neka se neki političari zapitaju što su propustili prije dvije ili tri godine kada je u pitanju reforma policije. Njihove hirove kada svi plaćamo! Reforma policije se svakako mora nastaviti i u narednom razdoblju. Ne bi bilo dobro provoditi reformu policije samo u jednom

dijelu BiH koji se zove Federacija, i na to stalno upozoravam.

HG: Od kakve je važnosti reforma policije za Hrvatski narod u BiH?

KREŠIĆ: Reforma policije je prevažna za BiH pa samim time i za hrvatski narod. Potpisivanje SSP je uvjet da se započnu i razgovori o ustavnim promjenama, koje će opet opredijeliti i usmjeriti u kome pravcu će ići reforma policije. Mislim da oni koji su zaustavili ustavne promjene u 2006. godini i nisu svjesni koju su štetu nanijeli BiH i Hrvatima posebno. Ako i bude razgovora, o Ustavu će se razgovarati u potpuno izmijenjenim okolnostima u odnosu na one koje su bile prije nekoliko godina. Netko je utjecao da sve ove reforme budu ovakvo vremenski postavljene. Evidentno je da to nije dobro. To su samo neki od razloga zbog kojih žurno treba započeti reformu policije.

HG: Puno je pitanja koja se tiču Hrvata u BiH a koja još uvijek nisu riješena. Što je po Vama prioritet?

KREŠIĆ: Prioritet svih prioriteta koji se tiču Hrvata su Ustav i Ustavne promjene. Ovakvo stanje u BiH je neodrživo i ono opterećuje sve. Ako je jedan od tri naroda u neravnopravnoj poziciji u jednoj zajednici, onda je to problem i za druga dva naroda, koji su navodno trenutno zadovoljni. Novi Ustav bi trebao popraviti situaciju u BiH. Ostali prioriteti su značajni, ali su uglavnom vezani za ovaj prvi.

HG: Poznato je da građani BiH ne vjeruju političarima, čak ne vjeruju ni onima koje su sami birali. Također nije rijedak slučaj da se za političare kaže da su s narodom i uz narod dok se ne domognu fotelja, a onda ne vide dalje od njih i od sebe. Ima li istine u tome?

KREŠIĆ: Ne bih se složio s tom konstatacijom jer ona baš i ne stoji. U BiH ima političara koji su od samoga početka na političkoj sceni i uvijek imaju povjerenje birača. U BiH se može govoriti o povjerenju naroda, a ne o povjerenju građana. Netko tko nema moje povjerenje ne znači istovremeno da nema i povjerenje drugih i obrnuto. Potrebno je u BiH izgrađivati pozitivnu percepciju naspram politike i političara, a ne davati nekakve paušalne ocjene i kada dođu izbori uvjerimo se da smo bili u krivu.

HG: Vi ste već godinu dana na poziciji zamjenika ministra sigurnosti BiH. Ujedno, Vi ste i jedan od rijetkih političara s područja TŽ koji su bili ili su došli do državne razine. Recite nam, je li se vašom pozicijom promijenilo što u pogledu Hrvata u Tuzlanskoj županiji?

KREŠIĆ: Ne. Samo sam se na ovoj poziciji dodatno uvjerio i shvatio ukupnu poziciju Hrvata u BiH, a posebno u Tuzlanskoj županiji. Ponekad budem ljut sam na sebe kome sam to davao potporu i tko me predstavljao. Pojedini političari su zloupotrijebili poziciju koju su obnašali u ime Hrvata TŽ iskoristivši je isključivo i samo za osobne interese. Neki su se prodavali za sitne novce, neki su ovo, neki ono, ali neka to ostane za drugu priliku. Hrvati imaju pravo znati tko ih je kako predstavljao.

HG: Zašto je bitno da Hrvati Tuzlanske županije imaju svoje predstavnike na svim razinama?

KREŠIĆ: Prevažno je da Hrvati imaju svoje predstavnike na svim razinama zakonodavne i izvršne vlasti u BiH. Posebno je važno kada na umu imamo činjenicu da je većina reformskih procesa u BiH i danas na samom početku i da razgovori o novom Ustavu tek trebaju započeti. BiH će doživjeti unutarnji preustroj. Hrvati TŽ moraju sudjelovati u tim procesima. Danas to nije tako i to trebamo pokušati promijeniti. Nije samo do nas. Velika ograničenja u tom pravcu nam čini Izborni zakon, koji će u svojim izmjenama i dopunama definirati zastupljenost nacionalnih manjina, a u isto vrijeme nije definirao kako osigurati zastupljenost konstitutivnih naroda u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na svim razinama. BiH je specifična i te specifičnosti moramo uvažavati kako bi mogli funkcionirati. Kako me ne biste pogrešno shvatili, prava nacionalnih manjina je trebalo i ranije definirati u Izbornom zakonu.

HG: Jedan od HDZ-ovaca, gosp. Ivo Andrić Lužanski je i zastupnik u Saboru Republike Hrvatske. Od kakve je to bitnosti za Hrvate Tuzlanske županije i što mogu očekivati od te pozicije?

KREŠIĆ: To je potvrda da su Hrvati TŽ uvaženi. To je potvrda da sada pušu neki drugi vjetrovi. Prvi put smo došli u poziciju da imamo predstavnika u Saboru Republike Hrvatske s prostora TŽ. Sada imamo priliku upoznati Sabor i Vladu RH s našom pozicijom u Općini Tuzla i TŽ. Posebno me raduje činjenica da je gospodin Ivo Andrić Lužanski izabran za zastupnika u Sabor RH. Koristim i ovu prigodu čestitati mu na izboru. Velika je čast biti na toj poziciji, ali je i velika odgovornost s obzirom na ukupne političke odnose u BiH i regionu. Vjerujem da će gospodin Andrić kvalitetno prezentirati našu poziciju i utjecati da se slika o Hrvatima TŽ promijeni u pozitivnom. Hrvati TŽ s pravom očekuju veću pomoć od Vlade RH nego što je to bilo do sada.

HG: Hrvatski glasnik prije dva mjeseca obilježio je 15 godina rada i djelovanja. Za kraj našega razgovora upitat ću Vas i što mislite o ulozi Hrvatskog glasnika i HKD "Napredak" na prostoru Tuzlanske županije?

KREŠIĆ: HKD "Napredak" je institucija Hrvata koja je prepoznatljiva na prostoru TŽ i koja daje jedan pozitivan primjer drugim hrvatskim udrugama i udruženjima kako treba raditi u interesu svoga naroda. Hrvatski Glasnik je nešto posebno, imajući na umu činjenicu da su to jedine novine Hrvata na prostoru TŽ i šire. Ne treba zaboraviti činjenicu da su neki ljudi, a posebno naglašavam doprinos glavnog i odgovornog urednika gospodina Juraja Novosela, ugradili dio sebe u taj projekt. To treba cijeliti i uvažavati. Moja pomoć i potpora ovim institucijama neće izostati i u narednom periodu.

Razgovarala: Anika Stjepić-Čosić

DRAGAN ČOVIĆ BORAVIO U TUZLI

Dragan Čović predsjednik HDZ BiH, boravio je u Tuzli u utorak 12. veljače u redovitoj radnoj posjeti. Sve novinare najviše je zanimao odnos njegove stranke i HDZ 1990, jer je odnos te dvije stranke bila i tema sastanka u Zagrebu s premijerom RH Ivom Sanaderom i Predstavnicima europske pučke stranke.

Na tom sastanku je istaknuto da je razina odnosa između HDZ BiH i HDZ 1990. izuzetno loša, posebno na nižim razinama vlasti. "To što Ljubić i ja imamo jednu izuzetno korektnu akademsku suradnju, ne znači da je na terenu nešto bolje. Ukazao sam da ako želimo nešto napraviti na političkoj sceni, onda ta suradnja mora biti na višoj razini. Nama kao HDZ-u ne smeta postojanje druge stranke, čak što više dobro je jer nas tjera na jednu ozbiljnost i odgovornost, ali i mobilnost", kazao je Čović.

Predsjednik HDZ BiH Dragan Čović posjetio je Tuzlu povodom pripreme za naredne lokalne izbore. Čović je istaknuo da je osnovna i ključna odrednica da ova stranka mora dobiti vlast na svim razinama, odnosno da je potrebna vlast na svim općinama gdje Hrvati imaju svoje predstavnike. To je osnovno načelo stranke koje se sada treba implementirati u praksi. Kako je najavio o ustavnim promjenama će se razgovarati tek kada se završi potpisivanje sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. "Dvije stvari koje su od vitalnog značaja za BiH nema smisla raditi istovremeno s obzirom da je reforma policije najznačajniji uvjet, a rok za to ističe u petak. Mi bismo mogli potpisati sporazum o stabilizaciji i pridruživanju te ostati ozbiljni i vjerodostojni i ne igrati povjerenje visokog predstavnika i Ollia Rehna i to ćemo morati istaknuti u Briselu jesmo li ispoštovali ono što smo svi personalno i bezuvjetno obećali, a to je sprovesti reformu policije", kazao je Čović. Ako se to ne provede, smatra Čović, BiH neće

dobiti sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. "OHR će ostati ovdje dok ne dobije novi ustav, a političari u BiH nisu ti koji će odlučivati do kada će OHR ostati. Bez Ustava nema odlaska OHR-a, a bez odlaska OHR-a nema novog puta k Briselu, jer i kad

potpišemo sporazum nema teorije da ćemo dobiti dalju aktivnost dok ovdje imamo Bosne vlasti, mi ne upravljamo državom već imamo paralelnu vlast", kazao je Čović dodavši da ustav, reforma policije i odlazak OHR-a su ključne stvari kojima BiH mora težiti. Ovakva BiH, s aneksom 4 je neupravljiva i neodrživa. "Uvjeran sam da ćemo imati usvojen

HDZ

Bosne i Hercegovine

Općinski odbor Tuzla
Županijski odbor Soli

sporazum o reformi policije, samo je pitanje tko će za njega glasovati. Uvjet za potpisivanje sporazuma je da to podrži svih šest stranaka. Reformske aktivnosti koje smo preuzeli moramo provesti. U konačnici reforma policije bit će prava tek kada budemo imali novi ustav, jer kako organiziramo državu takva će nam biti i policija", kazao je Čović. Ukoliko sporazum ne potpiše svih šest političkih stranaka imat ćemo završenu reformu policije, ali nećemo imati sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, jer da bi mi to imali, 27 zemalja EU pojedinačno mora potpisati sporazum. "Tko god kaže da je ovakvo stanje dobro Bošnjacima ili Srbima ili Hrvatima ja kažem da je u krivu i da je naivan. BiH bez novog ustava ne može opstati", dodao je Čović.

Čović se osvrnuo i na pitanje Kosova. "Koliko se mi do sada trudili govoriti da politički Kosovo nema veze s BiH, ne može se ništa dogoditi u našem okruženju, a da to nema odraza ovdje. Naše je da to shvatimo krajnje ozbiljno i da se pripremimo da udar odnosa koji se događaju na Kosovu ne osjetimo u sigurnosnom smislu. U sigurnosnom smislu ga nećemo osjetiti, ali u političkom hoćemo. Mi i bez Kosova imamo jednu dominantnu krizu funkcioniranja vlasti. Naše Vijeće ministara još je u svom procesu transformiranja. Nama se ne smije dogoditi da se ovakva kriza nastavi, međutim to je ključno mjesto gdje bi do krize moglo doći zbog svih događanja na Kosovu.

Maja Nikolić

Nova tehnologija u obrazovnom sustavu

CARNet - INTERAKTIVNE PAMETNE PLOČE STIGLE U KŠC U TUZLU

Zahvaljujući suradnji biskupa mons. dr. Pere Sudara, promicatelja katoličkog školstva u BiH, i ministra znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske Dragana Primorca, donesena je odluka o uključivanju u sustav hosting-usluga za sve katoličke školske centre u BiH, kako za osnovne tako i za srednje škole. Svi centri su dobili po dvije interaktivne pametne ploče, koje će putem interneta biti umrežene u jedinstven sustav suvremenog učenja.

Preduvjet za korištenje ovih usluga je dobivanje AAIŽEdu.Hr elektroničkog identiteta kojeg korisnici stječu u školi koju pohađaju. Svaka od škola, svi profesori, nastavnici i učitelji dobit će elektronički identitet, tako da učenici ne samo u školi, nego i kod kuće mogu koristiti sve što se nalazi na ovom portalu.

Mnoge oblasti iz matematike, fizike, kemije, biologije i drugih predmeta prezentirane preko ovih

ploča u nastavi pobuđuju kod učenika velik interes. Proteklih dana sva potrebna oprema stigla je i montirana u KŠC, a sada se čeka uključivanje škola u ovaj sustav.

Za vrijeme zimskog raspusta oko 270 profesora i nastavnika svih KŠC-a u BiH kao i svi djelatnici iz KŠC Tuzla, pohađali su seminar i obučavali se za korištenje ovih interaktivnih ploča u nastavi.

Predstavnici ministarstva znanosti RH predstavili su djelatnicima tehniku rada ovih ploča, sadržaje koji se nalaze na portalu i kako ove sadržaje koristiti u nastavi.

Za one manje upućene u ovu novu tehnologiju koja će se primjenjivati u školi, treba reći da je ovo nova tehnika u obrazovnom sustavu, prilagođenije nastave virtualnom svijetu, koja će sigurno povećati interes učenika i unaprijediti nastavu onih oblasti koje su im bile manje razumljive, žteorijske i dosadne. Rad na ovim pločama pruža velike mogućnosti. Na njima se može pisati, crtati prikazivati eksperimente, mijenjati uvjete rada. Profesori i učenici koji su vidjeli mogućnosti ove nove tehnologije u nastavi bili su iznenađeni i oduševljeni.

Martin Antunović

HRVATSKI MINISTAR VANJSKIH POSLOVA GORDAN JANDROKOVIĆ POSJETIO NAPREDAK

Ministar vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske Gordan Jandroković, zajedno s hrvatskim veleposlanikom u BiH dr. Josipom Vrbošićem i suradnicima, posjetio je 12. veljače 2008. godine ured Središnje uprave HKD "Napredak" u Sarajevu u sklopu njegovog prvog službenog posjeta BiH.

U Napretku ih je primio predsjednik prof. dr. Franjo Topić s dopredsjednicima i članovima Središnje uprave.

Topić je upoznao ministra s aktualnim projektima Napretka istaknuvši projekt podizanja spomenika papi Ivanu Pavlu II u Sarajevu kao i projekt izgradnje Napretkovog multimedijalnog doma na Trebeviću. Kazao je kako se u Bosni i Hercegovini očekuje usvajanje zakona o denacionalizaciji, tj. povratu imovine čime bi Napredak vratio svu svoju imovinu. "Vjerujemo kao će nam uskoro biti vraćen konvikt na Koševu kojeg ćemo ponovno urediti i namijeniti studentima, tj. bit će studentski dom. Inače, hrvatski premijer dr. Ivo Sanader i ministar dr. Dragan Pimorac obećali su kako će Vlada Napretku dati jednu zgradu u Zagrebu koja će također biti studentski dom", naglasio je Topić i dodao kako očekuje i podršku ministra u realizaciji Napretkovih projekata. Na koncu je kazao kako je želja i cilj Napretka da Hrvata u BiH bude što više i da što bolje žive i sve što Napredak čini, čini radi ostvarenja tog cilja.

Ministru Jandrokoviću ovo nije prvi put da je posjetio Središnju upravu Napretka. Kao predsjednik saborskog odbora za vanjsku politiku posjetio je Napredak 2005. godine. "Kada sam sa suradnicima radio na protokolu posjeta Bosni i Hercegovini odmah sam kazao kako želim ponovno posjetiti Napredak. I tada, i danas u Napretku se lijepo osjećam. Ovdje se vidi volja i ljubav prema onome što radite. Hrvatska vlada će nedvojbeno i dalje

Franjo Topić, Gordan Jandroković, Josip Vrbošić

pomagati sve vaše projekte. I ustavna nam je obveza briga o Hrvatima koji ne žive u Hrvatskoj, a posebno onima koji žive u BiH. Slažem se s Napretkovom idejom kako sve što radimo treba raditi zbog ljudi. Naš je interes da Hrvati ne odlaze iz Bosne i Hercegovine, i svakako Napredak ima važnu ulogu u očuvanju hrvatskog identiteta i ljudi u BiH", kazao je ministar.

O aktivnostima i projektima Napretkove glavne podružnice, u Beču ministra i nazočne, upoznao je predsjednik podružnice i dopredsjednik Središnje uprave profesor Filip Zloušić.

Vanja Gavran

Franjo Topić i Gordan Jandroković

PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA LUKA BEBIĆ UPUTIO PISMO PROF. DR. FRANJI TOPIĆU

Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić uputio je pismo zahvale predsjedniku HKD-a Napredak prof. dr. Franji Topiću sljedećeg sadržaja:

Poštovani gospodine prof. dr. Topiću,

Najtoplije zahvaljujem na čestitci koju ste mi u ime Hrvatskog kulturnog društva Napredak uputili povodom mog izbora na dužnost predsjednika Hrvatskog sabora.

Svojom osobnom dužnošću i obvezom smatram da dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama

bude zajamčena osobita skrb i zaštita Republike Hrvatske. Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo svih hrvatskih državljana, kako onih u Domovini, tako i vas koji živite izvan njenih državnih granica, u tom je pogledu bio i bit će mjesto objedinjavanja svih Hrvata.

Hrvatsko kulturno društvo Napredak, kao jedna od najstarijih hrvatskih institucija u Bosni i Hercegovini koja je više od stoljeća vodila brigu o školovanju Hrvata i svih ljudi dobre volje, kao i o očuvanju hrvatskog identiteta, svakako zaslužuje pomoć Republike Hrvatske. Osobno sam, i tijekom posjeta službenog izaslanstva Hrvatskog sabora

Sarajevu u listopadu 2004. godine, imao zadovoljstvo uvjeriti se koliko je rad vašeg društva značajan ne samo za Hrvate u Bosni i Hercegovini, nego i u kojoj mjeri utječe na ukupan kulturni život ove sredine i prijateljske države.

S poštovanjem,
Predsjednik Hrvatskog sabora
Luka Bebić

Predstavnici Instituta za nestale osobe BiH i američki ambasador u BiH posjetili ICMP u Tuzli

Podrška bh vlasti ključna u pronalasku nestalih osoba

Bez Međunarodne komisije za traženje nestalih (ICMP) ekshumacija i identifikacija nestalih osoba u našoj zemlji skoro da ne bi bila moguća, zbog čega ova organizacija uživa političku i financijsku podršku prije svega SAD-a, koja je od 1996. godine donirala 40 milijuna dolara, a potom i europskih zemalja. U Kome-morativnom centru u Tuzli trenutno je smješteno oko 4.000 posmrtnih ostataka nastradalih u Zvorniku i Istočnoj Bosni, dok se u Podrinje identifikacijskom centru Tuzla nalazi još 4.000 ekshumiranih tijela žrtava s područja Srebrenice, koji čekaju identifikaciju visokosofisticiranim metodama koje koriste u ICMP-u.

Prilikom svoje prve službene posjete uredima ICMP-a u Tuzli, američki ambasador u BiH, Charles English je istakao da Međunarodna komisija za traženje nestalih daje ogroman doprinos otkrivanju istine o žrtvama u proteklom ratu, što je opet jako važno za pomirenje u BiH i naš put ka euroatlantskim integracijama

"Ponosni smo na činjenicu da podržavamo rad ICMP-a u političkom i financijskom smislu, ali najvažniji izvor podrške trebaju biti vlasti i ljudi iz BiH i pozivamo ih da preuzmu odgovornosti koje trebaju preuzeti", poručio je ambasador English.

macija nema", izjavila je Jasminka Džumhur, predsjedavajuća UO Instituta za nestale osobe BiH.

Ukoliko ne bude informacija o novim masovnim i individualnim grobnicama u BiH ovaj Institut bi uskoro mogao doći u slijepu ulicu. Osim svjedoka, koji znaju gdje se u BiH nalaze individualne i masovne grobnice, u Institutu očekuju bolju suradnju s Tužiteljstvom BiH. Naime, do sada im nisu dostavljali saznanja o grobnicama do kojih su dolazili u tijeku istraga ili postupka saslušanja.

Nastavak ekshumacija u BiH zavisi o političkoj volji u BiH, jer trenutno ne postoji uredba kojom se

Iako je Institut za nestale osobe BiH zvanično počeo s radom prvog siječnja ove godine, čime su ukinute entitetske komisije za traženje nestalih osoba, on praktično još uvijek nije počeo funkcionirati. Tek u idućem mjesecu bit će sačinjen program rada, a predsjedavajuća UO ovog Instituta, Jasminka Džumhur je u cilju uspostave suradnje s organima pravosuđa, Komemorativnim centrom Tuzla i ICMP-om. početkom veljače posjetila Tuzlu.

"Nedostatak informacija o grobnicama može biti prepreka za rad Instituta za nestale osobe BiH. Sad postoje samo informacije o određenom broju masovnih grobnica u okruženju Srebrenice, dok za ostala područja u Federaciji i Republici Srpskoj infor-

regulira ova ovlast. Stara uredba je stavljena van snage formiranjem Instituta za nestale osobe BiH, a ukoliko Vijeće ministara BiH ne donese novu uredbu, ekshumacije u okolini Srebrenice neće početi 15. travnja.

Džumhur je istakla da je u drugoj fazi rada Instituta planirana uspostava jedinstvene baze podataka.

"Najvažnije za nas majke je da se uradi baza podataka, da se više ne manipulira podacima, već da znamo pravu istinu, koliko je ljudi nestalo", poručila je Munira Subašić, član savjetodavnog odbora Instituta za nestale osobe BiH.

J. Š.

Potpisivanje ugovora u Gradskoj upravi: Rasim Pirić, Ljubo Bešlić i Andrija Škrobić

VIHOVIĆI Rudarski institut iz Tuzle dobio milijunski posao u sanaciji kopa

Tuzlaci će gasiti užarene lopte

Pomoći će međunarodni konzultanti iz Njemačke, a prvo gašenje počet će već za pet dana
Prostor oko rudnika trebao bi se nadzirati sljedećih dvadeset godina

Piše: Vera Soldo, Večernji list

Za 400 dana tinjajuće vatre u utrobi bivšeg rudarskog iskopa Vihovići, bit će ugašene. Gašenje je dio velikog projekta sanacije kompleksa rudnika ugljena Vihovići u Mostaru, a gašenje ugljena, vrijedan 2,686.860 KM, u oštroj konkurenciji europskih renomiranih tvrtki dobilo je domaće poduzeće - Rudarski institut d.d. Tuzla. U poslovima konzultanta pomoći će međunarodni stručnjaci iz Njemačke, a prvo gašenje počet će već za pet dana.

"PAKAO" VIHOVIĆA NA 80 METARA

Tinjajući ugljen na dubini od oko 80 metara, a već su nabavljeni uređaji koji će mjeriti temperaturu u bušotinama sve do 800 stupnjeva Celzijevih. Projekt će obuhvaćati i osnivanje posebnog sustava za protok vode i njeno injektiranje, snabdijevanje i punjenje pepelom kao dodatak emulziji za bušenje, punjenje pukotina s emulzijom i tlom s okolnog područja... (vs)

Pomoć iz Njemačke

Željko Knežiček, izvršni direktor Naučno-istraživačkog centra, kaže kako projekt gašenja obuhvaća četiri faze - upravljanje i nadzor nad bušenjem, geofizičko istraživanje i dugoročan nadzor.

- Projekt je od velikog značenja za stanovništvo i okoliš. U ekspertizi koju je radila njemačka tvrtka, točno je određeno mjesto na kojima će se gasiti, a ispitivanja će obuhvatiti i dodatni prostor - kaže Knežiček.

No, gašenje ugljena ugljena nije i kraj nadzora nad Vihovićima jer bi se prostor oko rudnika trebao nadzirati sljedećih 20 godina kako bi se osigurao od nepredviđenih situacija i novih zapaljenja.

Dugotrajan nadzor

Podsjetimo, cijeli projekt sanacije Vihovića iznosi oko 5,6 milijuna KM i dio je aranžmana "prebijanja duga između SR Njemačke i BiH, a na projekt gašenja ugljena utrošiti će se skoro polovica novca.

- BiH će se otpisati dug jer je novac utrošen u veliki ekološki projekt a Mostar će dobiti 760.000 me-tara kvadratnih prostora za raznovrsne sadržaje, potvrdio je gradonačelnik Mostara Ljubo Bešlić. Voditelj Jedinice za implementaciju projekta Vihovići, Andrija David Škrobić, kaže kako će nakon sanacije bivšeg rudarskog kopa Vihovići biti pretvoreni u oazu za izletnike, sportaše i ljubitelje prirode.

AMERIČKI VELEPOS LANIK Charles English u posjeti Tuzli

Da proces reforme obrane u BiH ide dobrim putem istaknuli su Charles English, američki veleposlanik u BiH, Sifet Podžić, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i Igor Crnadak, zamjenik ministra obrane BiH, boraveći u Tuzli u posjeti vojarni Hussein kapetan Gradašević u kojoj se nalaze IV, V. i VI. Pješadijska brigada oružanih snaga BiH.

"Posjeta američkog veleposlanika je još jedan dokaz visoke razine suradnje i potpore koju američke zemlje daju u procesu reforme obrane u BiH. Ovu posjetu vidimo kao nastavak potpore koju imamo u uspostavljanju jedne nove strukture i u ispunjavanju NATO standarda i uvjeta za napredovanje na našem euroatlantskom putu", kazao je Igor Crnadak, zamjenik ministra obrane BiH. Pješadijske brigade u Tuzli predstavljaju važan dio oružanih snaga BiH i posebno će biti u središtu pažnje ova godina jer se očekuju velike aktivnosti u oblasti obuke. "Dolazak američkog veleposlanika predstavlja siguran signal da i u 2008. godini možemo očekivati potporu za aktivnosti koje ćemo imati na približavanju NATO snagama i na ispunjavanju svih uvjeta za postizanje visoke razine spremnosti i pripremljenosti naših jedinica u inozemstvu i uspostavljanju jednog višeg standarda spremnosti svih naših jedinica u oružanim snagama", kazao je Crnadak.

C. English i J. Imamović

Stav Oružanih snaga je da je američka Vlada mnogo pružila u dosadašnjoj reformi obrane. Sifet Podžić, načelnik Zajedničkog štaba Oružanih snaga Bosne i Hercegovine očekuje da Američka Vlada i dalje bude uz OS BiH kako bi se ostvario i krajnji cilj reforme obrane. "U Tuzli je jedna od okosnica OS BiH, ovaj V. brigadi slijedi skorašnje premještanje u novu bazu, te je Predsjedništvo BiH donijelo odluku da se baza u Tuzli prepusti civilnim strukturama. Tijekom ljeta premještam se u bazu Orao", kazao je Podžić.

Američki veleposlanik Charles English kazao je da su SAD i NATO zahvalni za doprinos oružanih snaga BiH za mir i sigurnost. "BiH ide svojim putem zauzimanja euroatlantskih integracija naročito u NATO-u. Obecavamo da ćemo dati punu potporu dok se oružane snage, Vlada i društvo kreću prema reformama", kazao je veleposlanik. On je naglasio da uspješna transformacija oružanih snaga i ono što se čini na području reforme obrane predstavlja ključnu za apliciranje za članstvo u NATO.

Američki veleposlanik English posjetio je i gradonačelnika Tuzle Jasminka Imamovića. "Velika mi je čast što je posjeta Tuzli, američkom veleposlaniku prvi izlazak izvan Sarajeva. Iskoristio sam priliku da se zahvalim za potporu Američke Vlade. Zahvalio sam se za sve projekte njegove zemlje i zaista im dugujemo veliku zahvalnost za mnogo šta. Pomogli su u zaustavljanju rata, u infrastrukturu Tuzle uložili su više nego sve ostale vlade zajedno. Značajno su pomogli u razvijanju centra za pružanje usluga građanima, gdje se sada dnevno mogu zadovoljiti usluge 2.000 građana, a ne smijemo zaboraviti ni pomoć kod zaustavljanja restrikcije vode, sanacijom devastirane vodovodne mreže u Tuzli", kazao je Imamović.

Oni su obišli šalter dvoranu, spomenik Martina Luthera Kinga, te nakon predstavljanja Tuzle i budućih projekata nastavili razgovor o drugim oblastima života i rada.

Maja Nikolić

Suradnja Planinarskoga društva Napredak i Bugarskoga veleposlanstva

BUGARSKA - ZEMLJA KONTRASTA

"Jeste li znali da je američki astronom i fizičar Carl Sagan pjesmu Valje Balkanske, pjevačice s Rodopa, "Delyu je postao hajduk" poslao kao poruku u svemir 1973. godine te da je najstarije obrađeno zlato u povijesti čovječanstva pronađeno baš tamo - u tračkim grobnicama?"

U četvrtak 24. siječnja 2008. u dvorani Hrvatskoga kulturnog društva Napredak u Zagrebu održano je predavanje Planinski krajolici Bugarske. Tim je predavanjem započela suradnja Planinarskoga društva Napredak - Zagreb i Veleposlanstva Republike Bugarske na područjima razmjene kulturne baštine i održiva razvoja.

Prezentaciju članice Planinarskoga društva Napredak Ksenija Marković "Šetnja planinskim krajolicima", pozdravnim je govorom otvorio tajnik Društva Franko Čuvalo i želio dobrodošlicu visokim predstavnicima bugarskoga veleposlanstva na čelu s njegovom ekselekcijom. Ivanom Sirakovim, veleposlanikom. Kroz prezentaciju bogate povijesne, turističke i gastronomske ponude Bugarske, dogovorena je daljnja suradnja s ovim veleposlanstvom.

Ksenija Marković i Ivan Sirakov

Prva zajednička aktivnost bit će putovanje planinara iz svih krajeva Hrvatske u centar balkanskih planinskih masiva u Bugarskoj. Pozvani su svi zainteresirani, a za pojedinosti se mogu obratiti Planinarskome društvu Napredak - Zagreb.

Na kraju prezentacije g. Vlado Luburić, predsjednik HKD Napredak Zagreb, je predstavnicima bugarskoga veleposlanstva predao knjige u nakladi Društva kako bi se bolje upoznali s poviješću i radom Napredka te s poviješću Hrvata u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

Mario Milošević

Austrijski veleposlanik u BiH Dr. Werner Althofer otvorio Austrijsku knjižnicu

Austrijski veleposlanik u BiH Werner Althofer svečano je otvorio obnovljeni prostor Austrijske knjižnice koja postoji još od 1996. godine. Cilj ove knjižnice je doprinijeti multietničnosti i multikulturalnosti BiH.

Austrijska knjižnica, i u ovom gradu koji je tradicionalno oličenje multietničnosti i multikulturalnosti Bosne i Hercegovine, odgovara sve većoj potrebi građana za obuhvatnim i povezanim informacijama. Austrijska knjižnica u Tuzli raspolaže sa oko 4.600 svezaka i kontinuirano se dopunjava. Pored povijesti, književnosti, umjetnosti, zemljopisa, prava, gospodarstva i politike, obuhvaćena su i djela lijepe književnosti, kao i stručne knjige.

"Davne 1996. godine otvorena je ova Austrijska knjižnica. Već je dvanaest godina prošlo od njezina rada i ponosni smo što imamo jednu ovakvu knjižnicu u Tuzli. Drago nam je što smo imali priliku obnoviti ove prostorije zahvaljujući prije svega austrijskom veleposlanstvu u BiH. Kupljena je tehnička roba i knjige", kazala je direktorica Knjižnice mr. Enisa Žunić. Inače, Austrijsko veleposlanstvo je izdvojilo 20.000 KM za obnovu knjižnice. Austrijski vele-

poslanik Althofer je kazao da je kulturna suradnja među regijama i s regijama u Europi veoma važna za evropsku integraciju balkanskih država. "Drago mi je što nazočim ovakvom događaju, kada je knjižnica tek otvorena to je bio jedan simboličan događaj koji se dogodio u Tuzli nakon krvavog rata. Sada živimo u mirnijim danima i imamo više vremena za čitanje knjiga. Nadam se da će ove knjige naći mnogo korisnika kojima želim prelijepi trenutke uz upoznavanje austrijske književnosti", kazao je veleposlanik Althofer.

Austrijska knjižnica postoji i djeluje u Sarajevu, a predviđeno je i ustanovljenje Austrijske knjižnice i u Banjaluci. Ministrica obrazovanja u Vladi TŽ dr. Mirzeta Hadžić-Suljić nazočila je svečanom činu otvaranja knjižnice i naglasila da veze između Austrije i Tuzle potvrđuju da je još više očvrstao odnos zajedničke veze prema kulturi, tradiciji i umjetnosti.

"Fond od 5.000 knjiga i 20 audio i video zapisa koji se nudi čitateljima neprocjenjivo je blago. Ovim blagom se treba itekako koristiti i uživati u njemu. Tuzla je dobila jedno veliko bogatstvo i vrijednost ovog blaga je neprocjenjiva.", kazala je ministrica. Austrijski veleposlanik naglasio je da austrijske knjižnice imaju značajnu ulogu upravo pri uspostavljanju i gradnji kulturnih, znanstvenih i umjetničkih kontakata. "Kulturna suradnja među regijama i s regijama u Europi je veoma važna za evropsku integraciju balkanskih

država. Kultura ima potencijal za nadilaženje osjećaja izoliranosti, jer teži prelaznju granica. Austrijske knjižnice imaju značajnu ulogu upravo pri uspostavljanju i gradnji kulturnih, naučnih i umjetničkih kontakata. Obnavljanjem prostora Austrijske knjižnice u Tuzli podcrtava značaj Tuzle kao kulturnog i znanstvenog centra regije, te se nadam njenom doprinosu i trajnom jačanju odnosa s BiH", naglasio je Althofer. Riječ pozdrava uputili su: dr. Joerg Hofreiter, Franz Voves i dr. Nada Mladina.

Austrijske knjižnice u srednjoj i jugoistočnoj Europi služe kao kulturni i medijski centri i prva stranica za sve one koje zanima Austrija i njena kultura. U njima se kao mjestu susretanja održavaju književne priredbe, predavanja zasjedanja i izložbe. Austrijska knjižnica postoji i djeluje u Sarajevu, a predviđeno je i ustanovljenje Austrijske knjižnice u Banjoj Luci.

Maja Nikolić

ALOJZIJE STEPINAC-NEPOŠTIVANI MUČENIK

Ako se bilo kome od nas 10. veljače učinio kao običan dan, budite sigurni to nije slučajno. Petak kao i svi drugi kod nas je postao u "svremenom svijetu" tek opsežna priprema za vikend provod, kada na taj dan mladi izlaze na svoja omiljena mjesta gdje se dobro osjećaju. Družeci se i razgovarajući s mladim ljudima nisam oдавно naišao na zanos kod njih o čemu se god radilo. Moram priznati moj se krug prijatelja i poznanika najviše omedio katolicima, ali niti ostale vjeroispovijesti nisu zapostavljene. Očekujući što je i logično od onih prijatelja katolika divljenje počev od svoje vjere, nacije, obitelji, prijatelja, zanimanja, kao pokošen sam ostao kada sam čuo samo ili gotovo ni samo zaludnost mladih stvarima od kojih se malograđanstina hrani već stoljećima - Tko se s kim spandao? Što ću oblačiti iz dana u dan? Kako izgledam? Živeći tako iz dana u dan bez osjećaja za trenutak, za razumijevanje nastojanja i žrtve nekih ljudi da duhovni život bude na prvom mjestu, pa su i svoj život za to dali.

Manjak divljenja i korisnosti uzrok nemira

Kradući Bogu dane svi se mi katkada uhvatimo u stanju bezvrijednosti, ali je dobro ukoliko taj

osjećaj uopće imamo. Nedavni događaj me natjerao na razmišljanje o korisnosti čovjeka uopće. Jedan mi se kolega novinar koji je cijeli svoj život radio u svojoj struci i zbilja se može kazati da voli svoj posao, jadao kako strahuje da novina za koju piše ima malo koristi od njega. Inače, radi se o gospodinu od svojih šezdesetpet godina. Radio je moram priznati savjesno i pažljivo bez obzira na tip teksta, ali se njegov nemir nije mogao tek tako otkloniti mojim iskrenim riječima hvale za njegov rad. Njegova "beskorisnost" je bila pismo od njegove savjesti da još više nastoji poboljšati i urediti svoj udio u izlaženju novina. Taj savjesni osjećaj pridonošenja poduzeću davao je njegovu životu smisao i još uvijek ga upotpunjuje. Imati osjećaj da vrijedimo neopisivo je lijep, ali nemati taj osjećaj je alarm da nešto moramo mijenjati, jer sasvim sigurno svakim danom možemo učiniti puno za svijet u kojemu živimo. Divljenje i korisnost kao majka i dijete idu jedno uz drugo u svijetu gdje se i jedno i drugo smatra suvišnim i nepotrebnim. Promijenio bih staru izreku da vrijedimo koliko jezika znamo u onu da vrijedimo koliko smo se sposobni diviti. To moći znači biti hrabar izaći iz svijeta gdje smo sami sebi dovoljni i obradovati se ljudima oko sebe. I među nama se s vremena na vrijeme rode ljudi vrijedni da im upravimo svoj pogled i živeći kao jedinstven primjer gdje korisnost i divljenje idu zagrljene. Zato 10. veljače je poseban dan za Katoličku crkvu, a posebice za Hrvatski narod, i za cijeli svijet, jer je tog datuma 1960. godine nakon montiranog suđenja i osude na 16 godina prisilnog rada umro Alojzije kardinal Stepinac nadbiskup zagrebački, danas blaženik. Stoga je tužno da u vremenu kada razni narodi slave i proglašavaju svojim velikanima političke vode, nerijetko zločince da hrvatski narod gotovo posve zaboravlja svoju duhovnu i nacionalnu gromadu Alojzija Stepinca. Da se taj dan izvršilo medijsko istraživanje koliki je broj napućivao crkve u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i u drugim krajevima gdje žive Hrvati katolici, konačni bi podatak zasigurno bio šokantan. Nije li se i u našem hrvatskom narodu vratio nesretni osjećaj, prisutan gotovo stoljeće da su nam najica

ili neki režimi ispred katoličke vjere? Ustaški i komunistički zločini i posljednji rat sa također brojnim zločinima nam trebaju otvoriti uspavane oči i učiniti nas korisnima za svoju hrvatski već preko 13 stoljeća katolički narod. Kad god smo se u svojoj povijesti udaljili od Isusova nauka morali smo potpadati pod tuđu krunu koja je često bila nazovkatolička.

Slijediti istinske velikane

Novija događanja u Hrvata idu u prilog tvrdnji da se danas Katolička Crkva shvaća kao barbaroga civilnog društva, a korijeni takva stava su u zametku komunističkog poretka koji je i u hrvatskom narodu posadio klicu nevjere i lažne humanosti. Dok se kod Hrvata na pobačaj, eutanaziju i odlazak u crkvu bude gledalo kao na nešto zastarjelo, strano i po društvu opasno, katolik će u svom narodu biti netko bez doma i okružen njemu nepoznatom kulturom ravnodušnosti, hedonizma i neodgovornosti za svoj narod. Nije moralna trulež zahvatila samo hrvatski narod, ona je prisutna i kod nama susjednih naroda i vjera. Zadnji je rat u bivšoj Jugoslaviji dokaz odsutnosti Boga u životima naroda na ovim prostorima. Mladež bez divljenja za velikane svoje vjere (koji su istinski slijedili Boga) i korisnosti u svom narodu i društvu, nosi ustaška "U" slova na svojoj odjeći, veliča komunistički režim, ubija po tramvajima, uzima drogu, pali zastave drugih naroda, mrzi sve osim svog i neumoljivo propada u svom besmislu. Takvi ljudi mogu izgraditi svijet rasula, malodušnosti i materijalizma. Ali i oni u hrvatskom narodu koji ne rade ništa od ovog i ne nastoje biti korisni i blago zaneseni likovima poput Stepinca, Petra Barbarića, Leopolda Mandića i fra Andela Zvizdovića teško će živjeti sretni i biti korisni i sebi i drugima. I na kraju se zapitajmo se je li žrtva blaženog kardinala Alojzija Stepinca bila uzaludna. O nama ovisi hoćemo li njegovu oduševljenost vjerom svojih otaca i ljubav prema svom hrvatskom narodu kojemu je on bio koristan i mi baštiniti.

M. Bosankić

VELEPOSANIK LIMOV PRIMIO IZASLANSTVO NAPRETKA U BEČU

Veleposlanik Bosne i Hercegovine u Republici Austriji Tomislav Limov primio je 19. veljače prof. Filipa Zloušića, predsjednika HKD "Napredak" Glavna podružnica Beč i Jadranka Tomića, člana Predsjedništva podružnice.

Profesor Zloušić upoznao je Limova s dosadašnjim aktivnostima ove podružnice, kao i s aktivnostima planiranim za 2008. godinu. Kazao je kako je Napredak u Beču najznačajniju dosadašnju aktivnost ostvario preko svoga fonda za stipendiranje Fra Ivan Franjo Jukić, koji je dosad dodijelio 116 godišnjih stipendija studentima uglavnom iz Bosne i Hercegovine, kao i devet ljetnih škola njemačkog jezika za studente iz domovine.

Veleposlanik Limov izrazio je zadovoljstvo što je HKD "Napredak" kulturno društvo koje, iako s nacionalnim predznakom, okuplja sve ljude dobre volje neovisno o nacionalnoj, vjerskoj, spolnoj ili starosnoj pripadnosti. Istovremeno je izrazio i spremnost da u okviru svojih mogućnosti izade ususret ne samo HKD "Napredak" nego i drugim društvima koja djeluju za dobrobit svih građana Bosne i Hercegovine.

Vanja Gavran

U SARAJEVU ODRŽANA PROJEKCIJA FILMA VJERNI KRISTU

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva "Napredak", 3. veljače je u Napretkovom klubu Lira u Sarajevu predstavljen dokumentarni film Vjerni Kristu kojeg su režirali Ivan i Mirela Cigić po scenariju Marka Tokića.

Nazočne je na početku pozdravio Ivan Cigić kazavši kako je ovaj film napravljen za zapadno tržište. "Svaki put kada sam razgovarao s prijateljima iz zapadne Europe i Amerike pokušao sam im objasniti što se sve događalo i događa na području Bosne i Hercegovine. Njima je često puta malo toga bilo jasno. Zato sam odlučio napraviti ovaj film kako bi pomogao boljem razumijevanju prilika u Bosni i Hercegovini, posebno u Katoličkoj crkvi", kazao je Cigić.

Film traje sat vremena i govori o povijesti Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini i aktualnom trenutku u kojem se nalazi Crkva u BiH, kao i o djelovanju kršćanskih zajednica u vrijeme proteklog rata kroz izlaganja kardinala Vinka Puljića, biskupa banjalučkog Franje Komarice, igumana manastira Žitomislići Danila Pavlovića i drugih.

Vanja Gavran

"Ja sam uskrsnuće i život. Tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada. Vjeruješ li u ovo?"

Pad! Prsti izduženi. Slijevaše se krv niz bijelo platno, čisto. Um i dah, srce i korak, sve trpi, tijelo trpi, trnje bode kao žeravica na svježoj rani. I tko da shvati zašto je nebo zakrvarilo, sunce prokapalo pod drvetom koje upija nedužnu krv.

Prošao svijetom čineći dobro

Ruke slomljene, lice oteklo, srce ispačeno... Čempresi plaču njišući svoje spuštene laktove, ramena pognuta od tereta leda, bijesa, ruke s prijavim noćtima uranjaju u snijeg nadahnutog sivila, pritišće rana, i grč na licu ne jenjava. O kada će, kada će prestati ova muka, teška muka ispod drveta s neke livade mirisna cvijeca... Ah, cvijeće, kako li ono miriše, kako će proliće, Uskrsnuće procvasti ispod oka oteknuta, koje ništa ne vidi a sve zna... Čovjek je divna figura metafizička, ali i pohlepna neman uznosita. Samoća je obgrlila sadašnjeg čovjeka, dok korizmna odricanja pokušavaju prizvati povratak na stijenu Ljubavi, težak put uspona, ali uspona sa smislom. Čovjek - nezahvalna ljuštura mesa. Pomislimo: "O,

Gospodine, ne daj mi drugog zanimanja nego da trpim i patim, kako bih postala bolja, Tebi bliža!" Iz oka lukavih škilji škiljavo oko, škiljeći radoznalo, iz samoljublja, škiljavim bojama boji okolinu koja ga razara zato što nije bolje oko, prema samome sebi bolje, pripremajući se s požudom na odgovor da proguta plemenito, nudeći vješto skrivenu pohlepu. Ako računice nema, čemu trud. Eto, i to je ljudskara prozračna lica, od mraka prozračna, pod stegom vlastita srama. Samo Isusova čistota nadvisuje, zasjenjuje mrak iz škiljava oka, Njegove raširene ruke, i rane na Njima kao znak i opomena. Gordost - mračna osobina ljudskoga ništavila. A Svjetlo čeka da mu povijes raskrvavljene ruke, meleom prekriješ po Svetom Tijelu Rane. Uzalud smrt! Mrak nikada ne može biti jači od Svjetla!

"Bože, oprost i jer ne znamo što čine."

Lilijana Tadić

Isusov susret s majkom Sime Vulas

BRIGA O DUŠEVNOM ZDRAVLJU BITNA JE ZA SVAKOG ČOVJEKA

Po uzoru na Njemačku koja je 50-tih godina prošloga stoljeća počela s otvaranjem Obiteljskih savjetovališta što se pokazalo vrlo pozitivnim, na ideju za osnivanje istih u našoj zemlji došao je Caritas Biskupske konferencije BiH zajedno s njemačkom organizacijom Renovabis. Edukacija kadra počela je prije nešto više od dvije godine, a prvi Centri pojavili su se u prosincu prošle godine. Jedan takav jedinstven za područje sjeveroistočne Bosne nalazi se u župi Par-Selo čiji je župnik, don Ivan Jukić, kvalificirani obiteljski savjetnik. Pored Tuzle, na području Vrhbosanske nadbiskupije Centri se nalaze i u Sarajevu, Gromlaku i Zenici.

Članovi obitelji su jedni drugima stranci

Obiteljska savjetovališta služe za pomoć osobama koje imaju početne probleme, uglavnom one koji se tiču komunikacije, jer je riječ o jednom vidu prevencije mentalnog zdravlja. Obiteljsko savjetovalište je ponuda Rimokatoličke crkve ne samo rimokatolici-

Gubitak komunikacije u zajednici prvi je razlog zbog kojeg bi se trebali obratiti obiteljskom savjetniku

Današnjica, težak život i mnoštvo problema s kojima se susreću građani, svakako je utjecalo da veliki broj ljudi ima probleme. Nažalost, neki nisu svjes-

Obiteljska savjetovališta su namijenjena svim građanima

Iako je riječ o Obiteljskom savjetovalištu koje se nalazi pod okriljem Katoličke crkve, korisnici istih mogu biti svi građani. "Caritas BK BiH je organizator ovoga projekta. Kako je poznato od ranije, a posebno tijekom proteklog rata, Caritas je taj koji je kroz razne vidove pomagao sve građane BiH šireći dijalog, toleranciju i međusobno razumijevanje među ljudima. I danas imamo veliki broj ljudi koji su nažalost gladni i kojima pomažemo, ali moram reći da imamo i psihički gladne ljude. Ljudi su sami, nemaju nikoga tko bi im pružio toplu riječ. Ne služe ova obiteljska savjetovališta kako bi se nekoga tko nije rimokatolik prevelo na to da on to postane, da ga se uvjeri da je to najbolje i najljepše. Respektira se vjera, tradicija, nacionalna kultura svakoga čovjeka. Kad osoba kaže tko je i što je, zadaća je obiteljskog savjetnika da s tom osobom porazgovara u skladu s njegovim mentalnim sklopom ne dirajući nikada u njegova vjerska, nacionalna i bilo koja druga uvjerenja. Razgovaramo kao ljudi i pokušavamo na zajednički način pronaći rješenja."

90% BH građana blago depresivno

Crkva je društvu ponudila predbračna savjetovališta koja nisu obvezujuća. Postoji neposredna priprava za brak namijenjena samo rimokatolicima, a u dogledno vrijeme vjerojatno će se iznaći neki modus koji bi omogućio takvo što i za druge narode i nacije. "Vjerojatno će Caritas u suradnji s obiteljskim savjetovalištim, civilnim institucijama predlagati što učiniti kako bi ljudi doista prevenirali svoje mentalno zdravlje i kako bi u svom životu riješili svoje probleme prije nego oni postanu toliko nagomilani da se ne mogu nositi s njima", kaže don Ivan.

Obiteljsko savjetovalište djeluje nepuna tri mjeseca i do sada ima par klijenata. Razlozi zbog kojih su se ljudi obratili uglavnom se tiču razdora unutar obitelji, od obiteljskog nasilja do drugih raznih nesuglasica. Također, u obiteljsko savjetovalište u Tuzli javljali su se i bivši ovisnici kojima je potreban svaki pa i ovaj vid pomoći. Koliko su u današnjem vremenu potrebna savjetovališta pokazuje i jedno ispitivanje rađeno u našoj zemlji, a koje pokazuje da je oko 90% građana blago depresivno. Stoga bi bilo dobro kada bi kultura savjetovanja u našoj zemlji porasla na nešto višu razinu.

Ankica Stjepić-Čosić

Misno slavlje...
Vlč. Ivan Jukić

ma, nego cijelom društvu u nekim novonastalim okolnostima koje narušavaju brak. "Ubrzan je život, nema više situacija da jedni druge obilazimo, da smo jedni drugima psiholozi. Ljudi su se posvetili medijima tako da je u obitelji čest slučaj da njeni članovi jedni drugima postaju stranci. Dolazi do situacije da čovjek iako je u krugu obitelji postaje samac što uzrokuje komunikacijske probleme. To su razlozi pojave ovakvih savjetovališta koja su već odavno poznata i proširena po zapadu", kaže don Ivan. Obiteljska savjetovališta pomažu pojedincima, obiteljima i raznim grupama da sami pronađu odgovore na životna pitanja. "Osobe koje se obrate obiteljskom savjetniku imaju priliku iznijeti sve ono što ih boli i zbog čega im je teško, a što iz raznoraznih razloga ne mogu reći svojim poznanicima i prijateljima. U današnjem vremenu je potrebno da svaki čovjek ima svog savjetnika. Na zapadu to apsolutno nije rijedak slučaj, ljudi se redovito savjetuju sa svojim obiteljskim savjetnicima s kojima mogu razmijeniti puno toga. Sve informacije i podaci ostaju zaštićeni profesionalnom tajnom."

ni svog problema, a neki iz samo njima poznatih razloga ne žele govoriti o svojim problemima. Vrlo bitno je potaknuti ljude da razgovaraju o problemima kako ne bi upadali dublje u njih.

Don Ivana smo pitali kako potaknuti ljude na razgovor i koji su to prvi i najčešći problemi s kojima se čovjek susreće. "Obiteljska savjetovališta služe da bi pomogli čovjeku i oni koji dolaze u njih nisu psihički poremećene osobe. U BiH ranije nisu postojala obiteljska savjetovališta i mi nažalost nemamo kulturu posjećivanja istih. Ona služe kao pomoć bračnim parovima i obiteljima. Brak se ne događa slučajno, nego se stvari o braku redovito uče. Zato postoje i obiteljski seminari, postoje različite pripreve za brak i različite mogućnosti konzultiranja. O braku su napisane stručne knjige kako bi poboljšale komunikaciju između supružnika. Svatko tko u braku previše štiti od svog bračnog partnera, nešto krije i slično, onaj tko ima problema s odgojem djece ili nekih drugih situacija koje su uzrokovane raznim stresnim situacijama, trebao bi razmisлити o tome da se obrati obiteljskom savjetniku."

PEPELJANJE - ZNAK VJERE I NADE

Kao i širom svijeta, tako i u Tuzlanskom dekanatu, vjernici katolici su na Pepelnicu ili Tistu srijedu započeli korizmu, vrijeme pripreve za Uskrs. U svim župama služene su mise i vršen obred pepeljavanja.

U Par-Selu misu je predvodio župnik, don Ivan Jukić koji je u homiliji podsjetio i na dan prije Pepelnice - Pokladni utorak. Kako je kazao smisao tog dana jeste veselje i radost putem koje čovjek nastoji iz sebe istjerati višak energije kako bi Pepelnicom započeo post i nemrs. Međutim, činjenica je da mnogi u današnjem vremenu nažalost ne znaju pravi smisao niti Poklada, niti Pepelnice, jer mnogi od onih koji su se veselili na Poklade, nisu došli dan kasnije na misu.

Govoreći o Pepelnicu kojom započinje četrdesetdnevno vrijeme pripreve za Uskrs, don Ivan je spomenuo tri temeljne stvari za koje se katolici pripremaju, a to su post, molitva i činjenje dobrih djela. "U današnjem evanđelju Isus nam je održao jednu lijepu katehezu o tome kako se trebamo u tom trenutku ponašati. On se cijelo vrijeme protivio ponašanju farizeja koji su činili stvari da bi ih drugi vidjeli. To znači da se i post i molitva trebaju činiti na način da to vidi Bog, a ne netko drugi." Kako je kazao, kroz korizmu ljude treba poticati na dobročinstva. Nije smisao korizme samo odricanje od hrane ili npr. za vrijeme iste odreći se cigare-

ta. To je vrlo lako za razliku od drugih stvari poput 'dugačkog jezika', ogovaranja i klevetanja čije odricanje na žalost mnogima teško polazi za rukom. "Mnogo puta tim svojim 'jezikom' jedni drugima nanesimo bol i patnju umjesto da jedni druge tješimo i blagoslivljamo. Ja bih to stavio kao naglasak korizme. To čine i druge vjere i nacije. Kroz vrijeme posta naglašavaju potrebu za suzdržavanjem i kontroliranjem govora kako ne bi druge vrijeđali i ne bi jedni prema drugima iskazivali zavist ili bilo što drugo", kazao je don Ivan te naglasio da je potrebno intenzivirati molitvu u vrijeme korizme kao i činjenje dobrih djela. Nije samo tradicija Katoličke crkve, nego je to i jedan lijepi humanistički običaj da ljudi čine dobra djela, da se kroz to vrijeme sjete svojih bližnjih. Iako bi sve tri stvari o kojima je govorio don Ivan, a koje su odlika korizme, trebale biti svakodnevnica, one bi u vrijeme korizme trebale biti intenzivnije.

Iza homilije župnik je blagoslovio pepeo i njima posipao glave vjernika pritom izgovarajući riječi molitve "Obrati se i vjeruj evanđelju". Pepeljavanje je znak naše vjere i nade, a vjerujemo da je Bog po svome sinu milosrdan i nadamo se da ćemo po njegovom milosrđu i našem obraćenju zadobiti spasenje. Pepeo je simboličan znak i označava naše obraćenje, kao i naš duhovni hod. Započinjući korizmu na ovakav način mi zapravo govorimo o našoj spremnosti da pokušamo Boga vratiti u središte svoga života kako bi naš vjernički put imao smisla i naš vjernički život našao svoj konačni cilj.

Ankica Stjepić-Čosić

Pitanje bez odgovora

Kamo ide ovo društvo, pitanje je na koje, nažalost, ne možemo i ne znamo dati pravi odgovor. U prilog ovoj činjenici najbolje govori ubojstvo koje se 5. veljače dogodilo u Sarajevu.

Vraćajući se iz škole, u sarajevskom je tramvaju ugašen još jedan mladi život, još jedan u nizu, u vremenu u kojemu živimo. Denis Mrmjavac, učenik II. razreda gimnazije pri KŠC u Sarajevu, mučki je ubijen od strane trojice svojih vršnjaka. Razloge ubojstva, nažalost, znaju samo trojica počinitelja. Opisujući ovaj događaj Denisov je prijatelj izjavio: "Bili smo u tramvaju, na dijelu platforme. Ti momci su stajali desno od nas. Nikada ih prije u životu nismo vidjeli niti ih poznavali. Denis je pogledao jednoga, na što mu je ovaj rekao 'Šta me gledaš?', a on je odgovorio 'Je l' to zabranjeno?' Potom smo se okrenuli od njih, a kad je tramvaj stao na semaforu kod Tehničke škole, jedan je udario Denisa bokserom u glavu. Počeo je krvariti. Drugi je mahao nožem ispred mene te mu se nisam mogao približiti. Za to su ga vrijeme druga dvojica još nekoliko puta udarili, nasilno otvorili vrata i počeli bježati. Onda je ovaj treći također, počeo bježati, a pri izlazu je Denisu zab'o nož u trbuh i bježeći pobjegao. Ja sam krenuo za njima, a kad sam ponovno ušao u tramvaj Denis je ležao u lokvi krvi."

Čitajući ove retke, svaku normalnu osobu trebala bi iznenaditi hladnokrvnost samoga čina i spremnost trojke (Nermin Sikirica - 17 godina, Ademir Lelović - 18 godina i Berin Talić - 19 godina) na ta takvo nešto. Nažalost, čini se da živimo u društvu u kojemu iz dana u dan imamo sve više i više pojedinaca kojima ovakvi događaji ne predstavljaju ništa zastrašujuće.

Sve je ovo pokazatelj tužne istine da živimo u državi u kojoj državne institucije ne obavljaju poslove zbog kojih postoje. Nespremnost sustava da se nosi s ovakvim i sličnim problemima, nerad i nemoć državnih institucija, najbolje se ogledaju u činjenici da je sedamnaestogodišnji ubojica nakon što je priveden od strane policije cinično tvrdio: "Ne možete mi ništa", svjestan činjenice da ga se kao maloljetnika zakonom ne može zadržati u pritvoru.

Krivnja i odgovornost za ovaj zločin ne leže samo na plećima trojice 'golobradih monstuma' već na svima nama. Ostaje pitanje do kada će se ovakve stvari događati, do kada će mladi delikventi prolaziti uglavnom nekažnjeno, ostaje pitanje zašto mladi uzore pronalaze među lokalnim mafijašima, a najveće pitanje od svih jest ZAŠTO TO ČINE?!

Denisovo ubojstvo jest samo kap u moru, ali nama ostaje nada da će upravo ta kap prelići čašu.

I. K.

FOTOGRAFIJE TROJICE OSUMNJIČENIH ZA UBOJSTVO

NERMIN SIKIRICA

BERIN TALIĆ

ADEMIR LELOVIĆ

Partnerstvo Općine s vladinim, nevladinim i privatnim sektorom otvara put ostvarenju ambicioznih planova

U Tuzli je 31. siječnja upriličen radni sastanak Foruma za lokalni ekonomski razvoj općine Tuzla. Pomoćnik općinskog načelnika, Safet Husanović podsjetio je na početke formiranja ovog Foruma. Kako je kazao, prije godinu i pol dana Tuzla je u cilju aktivnije uloge u formiranju što bolje klime za lokalni ekonomski razvoj zajedno sa svojim partnerima formirala Forum za unapređenje procesa lokalnog ekonomskog razvoja. To je pokazatelj da sama Tuzla, ne može puno toga uraditi iako je kao lokalna zajednica lider lokalnog ekonomskog razvoja. Rješenje je svakako ulazak u partnerstvo s nevladinim, vladinim i privatnim sektorom u koji je do sada uključeno 15 aktera s područja općine Tuzla, a riječ je uglavnom o uglednim i priznatim ustanovama i organizacijama koje već rade na projektima lokalnog ekonomskog razvoja. Članice Foruma sastaju se najmanje dva puta tijekom jedne godine kako bi razmijenili iskustva, predložili zajedničke projekte te pokušali iznaći načine kako ostvariti partnerstvo. Sastanci su prilika i da se prezentira do tada urađeno s ciljem blagovremene pripreme za predstojeće procese europskih integracija u kojima je nevladin sektor veoma aktivan.

"Mi do sada imamo jako dobra iskustva i zajedno u partnerstvu sigurno možemo dobro biti pripremljeni za korištenje mnogih fondova", kazao je Husanović te dodao da je do sada u suradnji s partnerima realizirano više projekata, a između ostalih tu su Projekt iz oblasti ženskog poduzetništva koji je realiziran u suradnji s Udruženjem Prijateljice, s

Business Start-up Centrom je realiziran Projekt potpore stvaranju novih biznisa za koje biznis planove rade visoko obrazovani kadrovi. Između ostalih rađeni su i projekti sa Zavodom za zapošljavanje, te s Udruženjem za razvoj NERDA na polju obuke naših učenika iz oblasti turističko ugostiteljske djelatnosti koja je vršena u Italiji.

Načelnik **Jasmin Imamović** je kazao da općina Tuzla ima vrlo ambiciozne planove i to ne samo do 2015. godine, već se radi na dopuni dugoročne strategije razvoja do 2026. godine. Kako je kazao, nama treba stvaranje poluge između vladinog, nevladinog i sektora biznisa a ovo je jedan od takvih primjera koji pokazuje da je umrežavanje tehnologije uistinu pozitivan primjer. "Ovaj Forum je upravo i osnovan radi umrežavanja naših energija, radi međusobne razmjene informacija i radi što organiziranijeg nastupa. Svaki novi potpis BiH na putu ka EU otvara nove mogućnosti, ali tu mogućnost može ostvariti samo onaj tko zna aplicirati."

Poznato je da je Slovačka po tom pitanju uradila najviše, da su Slovenija i Hrvatska uradile malo iako su organiziranije nego BiH. "Moramo biti brzi i vještii kod apliciranja kako ti vlakovi i šanse ne bi bile propuštane", kazao je načelnik Imamović.

Sastanak u općini Tuzla bio je prigoda da se iznesu top prioritete za 2008. godinu koji bi uz znanje i novac mogli biti dobar temelj u stvaranju novih industrija, ali i razvoju tradicionalnih. "Imamo veliku šansu na polju turizma i ako budemo nastupali zajedno, puno toga moći ćemo uraditi. Forum je jedna dobra mreža s mnogo kvalitetnih ljudi i ako usmjerimo energiju jedni na druge, bit ćemo veoma jaki", kazao je načelnik Jasmin Imamović. U ovom pravcu prema načelnikovim riječima usmjereno je oko 50% općinskog proračuna.

Izazovi lokalnog ekonomskog razvoja danas su mnogo veći nego prije obzirom na globalnu konkurenciju i slobodne tijekove kretanja resursa. Općina Tuzla kao jedinica lokalne samouprave je u potpunosti svjesna i spremna za takve izazove, te predstavlja vodećeg partnera sa svim drugim sudionicima na lokalnoj razini u razvijanju koncepta lokalnog ekonomskog razvoja i time ima proaktivnu i poduzetničku ulogu u organiziranju i upravljanju ovim procesima, rečeno je. Tijekom sastanka prezentiran je i bilten rada Foruma za ekonomski razvoj općine Tuzla u kojemu su predstavljeni rezultati članova i to: Općine Tuzla, kao vodećeg partnera, zatim BIT Centra Tuzla, Razvojno-poduzetničkog centra - Inkubator Lipnica, Udruženja za razvoj NERDA Tuzla, Udruženja samostalnih gospodarstvenika općine Tuzla, Udruženja inovatora, Business Start-up Centra, Privredne komore TK, Ekonomskog fakulteta Tuzla, Ekonomskog instituta, Referentne grupe, TALD-i, Udruženja Prijateljice, Službe za zapošljavanje TK, Udruženja BOSPER, Tuzlanskog regionalnog centra, Međunarodnog foruma i GAP-a. Forum je otvoren za sve organizacije i institucije koje mogu doprinijeti bržem i kvalitetnijem razvoju grada.

Ankica Stjepić-Čosić

KAKO BEZ UGROŽAVANJA USPOSTAVITI ZAJEDNIČKI SUŽIVOT RAZLIČITIH ETNIČKIH SKUPINA U BiH

Početak ožujka u Tuzli će biti upriličen Okrugli stol na kojemu će se raspravljati o mogućnostima suživota svih građana u BiH. Organizator je Internacionalna liga humanista (ILH) čiji su predstavnici 8. veljače upriličili posjet premijeru Tuzlanske županije, Enesu Mujiću kako bi dogovorili detalje glede istog.

Kako saznajemo od generalnog tajnika ILH, prof. Zdravka Šurlana, nakana organizatora je napraviti usporedbu današnjeg vremena u odnosu na vrijeme deset godina ranije. "Internacionalna liga humanista ove godine obilježava deset godina svoje misije u BiH. Godine 1998. prigodom kongresa rađeno je istraživanje na području TŽ na temu Postoji li mogućnost daljnjeg suživota Hrvata, Srba i Bošnjaka? Rezultati do kojih su tada predstavnici ILH došli bili su izuzetno veliki i dali su nam nade da Bosna i Hercegovina zaista ima šansu živjeti u multikonfesionalnom i multietničkom sastavu."

Prema Šurlanovim riječima ono što je tada posebno privlačilo pozornost jeste činjenica da je Tuzla pokazala vrlo visok stupanj tolerantosti i da zaista može biti preteča kako se može graditi suživot i u najtežim uvjetima. Sada članove ILH-a zanima kuda ide BiH poslije deset godina i bili se ti rezultati

mogli barem dijelom podudarati. "Pitali smo građane žele li živjeti zajedno u istoj državi i dobili smo veoma visok procenat odgovora da žele živjeti zajedno. Kada smo pitali žele li ići zajedno u školu, preko 80% ispitanika je odgovorilo da želi, također i da rade u poduzećima zajedno, jednom riječju, da žive u mješovitim naseljima. To je izuzetno značajno jer se radilo o postdejtonskoj BiH. Mi nismo sada sigurni da li bi se ti odgovori potvrdili"

Najnovija saznanja potvrđuju da u BiH više ne postoji sukob između etničkih skupina, između Hrvata, Bošnjaka i Srba već da se današnje podjele uglavnom odnose na one političke. "Nas je podijelila politika i mi moramo kazati da nije stvar u etničkim sukobima, nego je stvar u politici. Postavlja se pitanje žele li naši političari da narodi žive slobodno i zajedno, da poštuju jedni druge kao što smo stoljećima živjeli? Drugo saznanje do kojeg smo došli jesu podjele u politici. Mi smo u početku imali nekoliko stranaka koje su imale svoja nacionalna obilježja, a sada je došlo do razlaza u strankama. Sada više nije problem sukobljavati se jedan narod protiv drugoga, nego je sada došlo do sukoba unutar istoga naroda što je uslijedilo kao rezultat borbe za vlast, borbe za

politiku i za fotelje. Sve je to dovelo do podjela i to je ono što nas zabrinjava."

Šurlan je podsjetio i da su se ispitanici prije deset godina opredijelili za zajedničke škole, ali da nažalost danas imamo veliki broj škola u koje nam djeca ne idu zajedno i što je još žalosnije, danas nam i univerziteti postaju jednonacionalni. "Puno toga se do danas promijenilo što u toj anketi nismo mogli ni naslutiti. Dapače, očekivanja su bila da ona što vrijeme bude odmicalo sve više bivaju potvrđivana", kazao je Šurlan te dodao da su upravo to razlozi zbog kojih će se ove godine u Tuzli organizirati Okrugli stol koji bi trebao donijeti odgovore na ova i još niz pitanja. "Još je mnoštvo pitanja na koje treba pronaći odgovore, poput onih koji se tiču okončanja povratka, prava povratnika. Jesu li integrirani u zajednicu? Imaju li zajedničkih aktivnosti s domicilnim stanovništvom ili predstavljaju samo brojku na popisu povratka? Također, okupit ćemo se i da bi ponovno postavili pitanje što je sa žrtvama rata, majkama, djecom? Puna usta su nam bila nekakve obezbe da ćemo uraditi puno toga, da će te majke biti zaštićene, da će dobiti svoja prava, da će moći dostojanstveno živjeti, svoju djecu školovati. Trebamo vidjeti gdje smo danas, jesmo li zakazali u svojim obećanjima? Također želja nam je i saznati hoćemo li konačno krenuti školovati kadar ovdje za nas, kadar kakav treba BiH ili ćemo jednostavno pustiti da nam stranac odgaja stručnjake i da ih vodi kod sebe, a Bosna će uvijek biti ta koja će ostati na margini europskih događanja. I na kraju, moramo postaviti pitanje tko i kako danas štiti dostojanstvo našega čovjeka i njegovo zdravstveno osiguranje? Zašto danas naše bolnice djeluju na osnovu ovisnosti odakle dola-zite te u pojedinim slučajevima ne mogu pružiti ono najelementarnije našem čovjeku."

Tijekom jednodnevnog savjetovanja bit će upriličene tri sesije. Jedna će se odnositi na etiku i razvojne projekte, druga na obrazovanje za 21. stoljeće, a treća će biti povratak, zdravstvena i druga zaštita stanovništva.

Ankica Stjepić-Čosić

DOPREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE DAVOR ČORDAŠ PRIMIO IZASLANSTVO NAPRETKOVE PODRUŽNICE U BANJA LUCI

Dopredsjednik Republike Srpske Davor Čordaš primio je 15. veljače izaslanstvo Napretkove podružnice u Banja Luci predvođeno predsjednikom Rozalijom Pavlović.

Ovaj razgovor nastavak je razgovora koje je dopredsjednik vodio prije mjesec dana s predstavnicima po-

družnice, a prigodom posjeta predsjednika Napretka, prof. dr. Franje Topića. Predsjednica podružnice upoznala je Čordaša s planovima i aktivnostima podru-

žnice u ovoj godini. U vrijeme Uskrsa bit će postavljena Uskrsna izložba članova Napretkove likovne udruge iz Sarajeva. Najavila je i brojne druge manifestacije s naglaskom na organiziranje predstavljanja knjiga.

Čordaš je kazao kako u potpunosti podržava rad HKD "Napredak" te kako posebno želi dati podršku radu podružnica u RS-OJ. Kazao je kako će svesrdno pomoći u organizaciji najavljenih izložbe kao i svih drugih aktivnosti. Izrazio je uvjerenje kako će Napredak ući i u proračun Vlade Republike Srpske te je obećao i svoj maksimalan angažman na ovom pitanju.

Vanja Gavran

TUZLA LEŽI NA CRNOM ZLATU

Nakon što je prije nekoliko dana u tuzlanskom naselju Gornje Dubrave u potrazi za pitkom vodom mještaniin bušević bunar u svom dvorištu, naišao na zapaljivi plin metan, u Tuzli, ali i u BiH je ponovno aktualizirana tema o prirodnim bogatstvima, mineralima i energetičima. Prema riječima eminentnih stručnjaka iz Tuzle plin uvijek vuče naftu, te nije daleko od istine da bi metan koji je izbio u Gornjim Dubravama bio pokazatelj izvorišta nafte.

"Takav plin je redovito pratitelj nafte ili se javlja sam kao zemni plin. Ovaj metan je prirodni plin. Ja zagovaram tezu da se istraživanja nastave. Taj reon je vrlo značaj i geotermalni reon, tamo je vrlo visok prirast temperature i to je razlog više da se ova istraživanja nastave. Ukoliko država ima kapacitete da sama ta istraživanja provede, to bi bilo veoma dobro", kazao je stručnjak za fluide, doc. dr. Edin Delić, profesor na Tuzlanskom univerzitetu.

Da je sjeveroistočna regija, pa time i sam Tuzlanski kanton bogat naftom govore prijeratna istraživanja. Kada je u pitanju nafta, u BiH postoji oko stotinu površinskih manifestacija koje su registrirane bez ljudske djelatnosti. Čak je Austro-Ugarska u nekim plićim bušotinama u reonu Tuzle nabuđila naftu. Dakle, priča je veoma ozbiljna i treba ju otvoriti. "U BiH, geofizičkim istraživanjima o kojim postoji čak i dokumentacija i koja su najrelevantniji čimbenik u cijeloj priči, registrirana su dva područja, i to sjeverne Bosne, najvećim dijelom Bosne i druga regija je u Hercegovini (dinarski pojas). Za Tuzlu se pretpostavlja da ima, ali istraživanja nikada nisu išla do tog stupnja kako bi konkretno rekla gdje ima i koliko ima. BiH je najmanje geološki istražena zemlja. BiH je obilježena na relevantnim kartama u geotermalnim provincijama kao jedan od najznačajnijih geotermalnih regiona u svijetu", pojasnio je Delić. Dobar primjer je općina Gračanica gdje postoje geotermalni bazeni. Tamo je razvijen niz poslovnih ideja na temelju tople vode koja je nabušena. Ali u našoj zemlji se to dovoljno ne koristi. Isti takav izvor tople vode nalazi se u blizini Kaknja. Još prije rata geofizička istraživanja nafte vodili su BH Energoinvest, Hrvatska INA i novosadski Naftogas. "Kopije tih istraživanja još uvijek postoje i jedan komplet se nalazi u rafineriji u Bosanskom Brodu u odjelu za resurse, a nikakva tajna nije da se jedan dio dokumentacije nalazi i u Energoinvestu. Očekivati je bilo da kompanije koje su bile veoma zainteresirane i nastave istraživati, međutim u međuvremenu je došlo do promjena, jer je mnogo vremena prošlo. Sad je dokumentacija dostupna. Nažalost, od rata na ovamo ništa nije učinjeno. Svatko tko se bavi ovim stvarima će reći da istraživanja treba nastaviti i da ima smisla to istraživati", kazao je stručnjak Delić. On je dodao da nismo niti svjesni koliko bismo mogli biti bogati.

S druge strane Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva TŽ je tek u razmišljanjima kako doći do rezultata naftnih istraživanja na ovom području koji se nalaze u Energoinvestu, te kako ta istraživanja nastaviti dalje. To je tek jedna od budućih perspektiva županijskog Ministarstva za energetiku i rudarstvo. "Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva je u jednim razmišljanjima, kako da postojeću dokumentaciju kada je u pitanju nafta, kako izdvojiti sredstva od koncesija i pokrenuti daljnja istraživanja. To je tek jedna od budućih perspektiva našeg Ministarstva", pojašnjava pomoćnik ovog ministarstva Bahir Imamović.

Dobili smo i stručno mišljenje s Rudarsko geološko građevinskog fakulteta iz Tuzle, od dekana prof. dr. Abdulaha Bašića koji je za naš list kazao da je BiH najperspektivnija naftna i plinska provincija od Urala do Sjevernog mora. "To nije moje osobno mišljenje, nego je to na osnovu mišljenja i nalaza eminentnih svjetskih istraživačkih kuća koje su ovo područje istraživale prije rata i koje su utvrdile da postoje velike potencijalne rezerve nafte i plina i da su one na velikim dubinama, do 6000 metara", kazao je dekan Bašić. On nam je na kraju kazao da mu nikako nije jasno zašto ljudi malo ne mućnu glavom i ne počnu koristiti prirodna bogatstva BiH. Bašić nam je ispričao da je još prije rata američka tvrtka Amoco bila zainteresirana potpisati ugovor o koncesijama na 47 godina s BiH. Ugovor nije potpisan. Što bi danas bilo s BiH da je ugovor vidio svjetlo dana, pojašnjava dekan Bašić. "Mi bismo sada imali toliko novaca da ne bi morali računati kako ćemo dobiti kapital da izgradimo ceste, kako da obnovimo tvornice. To su naime, ogromna sredstva i da je pukim slučajem to bilo. Ali to svakako ne znači da ne možemo ponovno to napraviti. Ipak, postoje interesi iz Egipta i Malezije", kazao je dekan Bašić. Ovo što je sada uradila Republika Srpska i premijer Dodik, tako što su svoja prava prenijeli na rusku tvrtku, je prema Bašićevu mišljenju jedan od izlaza kako da se nastavi to istraživanje i da se to blagostanje koje je pod zemljom BiH iskoristi za dobrobit naroda i države. Dekan Rudarskog fakulteta Abdulah Bašić kaže da je BiH najveći izvor pitke vode u srednjoj i jugoistočnoj Europi. "Mi imamo veoma velike potencijale vode. Mogli bismo biti veći izvoznici vode nego nafte, a voda će u narednom razdoblju biti veća nego nafta. Za naftu se može naći neko alternativno rješenje, neka zamjena, ali za vodu teško. BiH, posebno sjeveroistočna regija su poznata izvorišta vode, ali ih nitko ne koristi. Kada bi naše komunalno poduzeće vodu sa Stuparskog izvora u Tuzli samo flaširalo i dijelilo građanima TŽ dva litra vode dnevno besplatno, a ostalo da dadne u komercijalne svrhe, na svjetskom tržištu bi ta voda isplatala sve troškove."

Maja Nikolić

U TUZLI OTVOREN PRVI "BH" LABORATORIJ ZA DETEKCIJU, DOZIMETRIJU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

Prirodno-matematički fakultet u Tuzli formirao je Laboratorij za detekciju, dozimetriju i zaštitu od zračenja. Formiranjem ovakvog Laboratorija u Tuzli, Državna granična služba i resorna ministarstva za zdravstvo, ekologiju, rudarstvo i industriju imat će velike materijalne uštede, kao i poboljšanje efikasnosti i pouzdanosti u radiološkoj kontroli proizvoda i sirovina.

Laboratorij će biti direktno u funkciji radiološke kontrole u životnoj sredini radi ispravnosti vode, zraka, životnih namirnica, kao i kontrole roba i sirovina za masovnu proizvodnju i upotrebu u građevinarstvu, poljoprivredi. Poseban značaj ovog laboratorija je radiološka kontrola sirovina i proizvoda u ostalim industrijskim granama. Autor ovog, hvale vrijednog projekta je Feriz Adrović, profesor Nuklearne fizike na Prirodno-matematičkom fakultetu u Tuzli. Adrović je kazao da je ovo jedinstven laboratorij na teritoriji BiH i široj regiji. "Tipično radiološka laboratorija s glavnim akcentom na radioaktivni gas radon. U laboratoriji se nalaze najmoderniji mjerni instrumenti za detekciju radioaktivnog zračenja", kazao je Adrović. Radom ove laboratorije stvorit će se i materijalni uvjeti za zavidan znanstveno-istraživački rad na Univerzitetu u Tuzli u ovoj oblasti istraživanja, u koji će se uključiti veliki broj mladih istraživača. Cijeli projekt je realiziran zahvaljujući sredstvima Univerziteta u Tuzli, te županijskog i federalnog ministarstva obrazovanja i znanosti, kao i Međunarodne asocijacije za atomsku energiju iz Beča.

Problematika je veoma značajna iz razloga što se radi o radonu koji je veoma štetan zrak. Kako nam je pojasnio profesor eksperimentalne fizike Hrustem Smailhodžić, ne postoji potpuna slika o stanju radona na našim prostorima. "Radon je veoma specifičan i on je gas, a time i zauzima sav raspoloživi prostor, te dolazi do pluća.

Na nesreću zrači čestice koje su kratkog dometa i dolaze tako do naših organa. Izuzetno je štetan", kazao je Smailhodžić i iznio podatke da u Americi umre od posljedica ozračenja radonom više ljudi nego od pušenja.

Ovaj laboratorij će doprinijeti detekciji, ali i prevenciji. U njemu će se raditi magistarski radovi i doktorske disertacije iz ove oblasti. Postoje naznake da će ovaj Laboratorij imati visoke nacionalne i međunarodne reference za detekciju i zaštitu od zračenja. Projekt je podržala i Vlada Tuzlanske županije, jer radom ovog laboratorija stvorit će se i materijalni uvjeti za zavidan znanstveno-istraživački rad na Univerzitetu u Tuzli u ovoj oblasti istraživanja u koji će se uključiti veliki broj mladih istraživača. Uz pomoć Federalnog ministarstva za znanost i obrazovanje putem sufinanciranja znanstveno-istraživačkih projekata, kao i donacijama i vlastitim sredstvima Univerziteta u Tuzli, ovaj laboratorij je kompletirao opremu za detekciju i dozimetriju radioaktivnog plina radona u svim ambijentima i sredinama. Kao rezultat sudjelovanja u ovom projektu, ovom je Laboratoriju Međunarodna agencija za atomsku energiju iz Beča donirala kompletnu opremu za metodu nuklearnih trag-detektora za detekciju radona i neutronskog zračenja u vrijednosti 50.000 KM. Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli, zahvaljujući ovom hvale vrijednom Laboratoriju sudjeluje i u međunarodnom projektu Nuclear safety and Radiation protection.

Maja Nikolić

Mali jubilej

Idući prema koncu liturgijske godine Crkva nam sugerira razmišljati o konačnom Božjem sudu. Nije baš lagano o tome slušati, i površno gledajući, možemo na opći sud gledati kao na neku osvetu za sve ono loše što smo učinili na ovome svijetu. Posebno pogrešno bi bilo misliti da se eshatološki govor odnosi samo na vjernike laike a nikako na svećenike i sve one koji su "s onu stranu oltara". Međutim, naglasak je na našem ovozemaljskom hodu, jer jedino onaj koji razmišlja o vječnosti može adekvatno živjeti sadašnjost. Odatle i stalna potreba preispitivanja i obraćenja koje se odnosi na svakog čovjeka. Vjerujemo da će nas se prvotno pitati "kakvi smo bili, a tek onda tko smo bili". Iz te perspektive i Crkva promišlja o svom djelovanju.

Kao bi se u vrlo kratkim crtama pokušalo reći što je osnovna zadaća Crkva na ovome svijetu zasigurno bi to bilo: navještanje Radosne vijesti i ostvarivanje Kraljevstva Božjega. Stoga i cjelokupna angažiranost crkvenih službenika (i onda kad igraju nogomet ili se družu s mladima) treba težiti k tom cilju.

Zadaća Crkve je i danas, kao i prije 2000 godina, ista ali se kontekst u kojem ju je potrebno ostvariti mijenja. Stoga je neophodno uvijek "biti u korak s vremenom" i pronaći najbolji mogući način za navještaj Božje poruke ljubavi.

Središnji događaj prošlog stoljeća - na općecrkvenom planu - je bio II. vatikanski sabor. On je nedvosmisleno pokazao svjesnost Crkve za življenje sadašnjeg trenutka. Poglavitno se to očitava u isticanju važnosti sredstava društvenog priopćavanja u navještaju Evanđeoske poruke. Netko, čak reče kako bi Isus, kad bi danas uzeo ljudski lik i sišao u ovu našu "suznu dolinu" najvjerojatnije bio novinar. Jednostavno rečeno: Crkva ne smije propustiti šansu koju nude mas-mediji. Koliko je njihova uloga u ljudskom društvu bitna svjedoči i činjenica da oni ne samo informiraju o stvarnosti nego ju i sami kreiraju. Tako se nerijetko događa da nas uvjeravaju kako želimo (biti, imati) upravo ono što nam oni nude.

Crkveno je novinstvo u Bosni i Hercegovini procvatelo nakon I. svjetskog rata, a 1922. godina svjedok je izlaska prvog broja katoličkog tjednika koji je nosio naziv "Nedjelja". Ne prepričavajući stvari, možemo se samo prisjetiti da je ovaj tjednik, uslijed društveno-političkih neprilika bio zabranjivan i morao izlaziti pod tri različita imena: "Nedjelja", "Križ" i "Katolički tjednik". Nakon 1201 broja (koliko je do tada sveukupno izišlo) konačno su komunističke vlasti zabranile njegovo daljnje tiskanje, na Uskrs 1945. To je zapravo, za Katolički tjednik bio "Veliki petak", a "Uskrs" je dočekao tek nakon 57 godina. Točnije: prvi broj obnovljenog Tjednika je izišao 24. studenog 2002. godine. Tako da s ovojednjim izdanjem slavimo mali jubilej: pet godina od oživljavanja ove katoličke i hrvatske tiskovine, koje su danas (nažalost) jedine tjedne novine na hrvatskom jeziku koje izlaze u BiH. Naše novine nastoje doprinijeti širenju Radosne vijesti i svjedočiti duhovne i moralne vrjednote koje bi trebali promicati svi ljudi. Tako radeći Katolički tjednik, pored ostalih, ima zadaću približiti Crkvi narodu nasuprot težnjama iz koje-kakvih političkih krugova koji bi ju najradije (ponovno) zatvorili u sakristiju. Osim informativnih članaka Tjednik se trudio govoriti i formativno te tako biti "propovjednik u obiteljskim domovima".

Koliko god da bile opravdane kritike na račun rada - uvijek se može više i bolje - valja odati priznanje grupi ljudi (ne rekavši entuzijasta) koji su uložili svoj trud i znanje u život Katoličkog tjednika. Oni ponajbolje znaju da je bilo situacija kada je doslovce izgledalo da je to napor "u nadi protiv svake nade". Ne opravdavajući propuste kojih je bilo valjalo bi primijetiti činjenicu kako je teško i nezahvalno "javno misliti", a veoma lako vagati napisano. Kroz Tjednik se mogla čuti kakva-takva katolička i hrvatska misao. Stoga slobodno možemo reći da su godine od komunističke zabrane do 2002. bile doba kada je Crkva u BiH bila u dobroj mjeri "terra incognita" za općesvjetsku javnost. Porazno djeluju podaci koji kažu kako bi, da nije bilo obustave rada, kroz ovaj period izišlo 2964 broja, a sveukupno bi današnji broj bio 4427.

Nastojeći popratiti sve bitnije događaje u Crkvi i društvu Tjednik je oduvijek htio doprinijeti povezanosti hrvatskog naroda. Stoga je, pored epiteta "katolički" bitna oznaka ovog lista i "hrvatski".

Proslavljajući ovaj mali jubilej možemo obećati zadržavanje istog usmjerenja trudeći se odgovoriti zahtjevima čitateljstva i potrebe navještanja Kristove poruke "gradu i svijetu" u kojoj će se osjećati duša ove zemlje i katolika u njoj.

Josip Vajdner

Panorama: Ljubite svoje korijene. Imati dobro srce otvoreno za bližnje. Biti otvoren za Božji dar života. Mijenjajući naše mišljenja i druge.

Intervju: Vrl. Zlatko Sudac: Katoličke vjere nema bez Sakramenata, Marije i poslanosti.

Objelnicica: Sestra Dunka - svjetski vjere u teškim vremenima.

Crkva u svijetu: Proglašavanje blagoslova Marije Merkurst.

Osvrt: Nastititi ut puta u hodočašću presud.

Duhovna pouka: Strpljivo ljubav.

Panorama: Potreba nove evanjelizacije. VIII. kongresom Unije franjevačkih provincijata Europe.

Tjednički pogledi: Sveti Franjo Asiški, utjelovljenje molitve.

Intervju: Prv. Zlatko Koren: Nada koja plamti u srcu svakog čovjeka.

Reportaža: Nije slijep onaj koji ne vidi već onaj tko neželjnost ne misli u svome srcu.

Crkveni pokreti: Glas Svecene Beogradine u Oravcu.

Mišljenje: Sve Crkva za cijeli svijet.

Nedjeljna homilija: Prvi Susret sa svetom a ne boati.

Panorama: Odgovornost za izgradnju budućnosti otključati se svojim korijenima. Škola volontiranja. Prosvet svetog Luka u Novom Gradu.

Tjednički pogledi: Sveti Franjo Asiški, utjelovljenje molitve (II).

Intervju: Vrl. Tomo Knežević: Zdrava grana ne stabi. Pobjednik mnogih bitaka.

Reportaža: Po Mariji ka Kristu. Glas mladih. Ekumenski kamp u Čardaku. Živa Crkva: Hodočašće Radosnoj Gospi Gradovrhu-Budimci.

I nakon 130 godina bunjevački Hrvati sastaju se "da se provede, da se vide i da se zagre"

Poruka zajedništva

Veliko prelo 2008. okupilo je oko tisuću tristo ljudi u Dvorani sportova u Subotici * Pjesma "Sva su prela kroz tamburu prošla", autora Stipana Bašić Škarabe, proglašena je za najljepšu preljsku pismu * S osvojenih 450 glasova, za najljepšu prelju Velikog prela 2008. izabrana je Jelena Tikvicki iz Subotice * Tri velika izvođača - Zvonko Bogdan, tamburaški ansambl "Dike" i Aki Rahimovski zabavljali su okupljene do ranih jutarnjih sati.

Piše: Julijana Kujundžić

"Ovo nije tek svečani banket ili svečani ples, ovo je više od toga. Ovo je slavlje same činjenice da jesmo i da je snaga naša u našoj zajedničkoj radosti, u našem susretanju, koje na svoj način postaje i poruka drugima. I večeras želimo biti zajedno u radosti i zabavi, ali ne takvoj u kojoj bi zaboravili poruku

NAJLJEPŠA PRELJSKA PISMA

Veliko prelo 2008., sto trideseto po redu, okupilo je oko tisuću tristo ljudi u subotu, 2. veljače, u Dvorani sportova u Subotici. Prvom preljskom pismom Kolo igra tamburica svira, koju su otpjevali članovi Folklornog ansambla Centra skupa s okupljenima u dvorani, i ove je godine pjesmom otvoreno Veliko prelo.

žirija dobila pjesma "Odlazak na prelo", autora Josipa Dumenčića Meštra. Tijekom večere goste na Prelu su zabavljali izvođači iz Hrvatske, tamburaški ansambl "Dike". Defile prelja između stolova najavljivao je predstojeći izbor za najljepšu. Tako se ove godine natjecalo jedanaest djevojaka, a konačnu ocjenu koja je najljepša - dala je publika.

Prela, poruku zajedništva", rekao je u svom pozdravu Mirko Ostrogonac, predsjednik Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" te dodao kako smo zato "na Prelu radostni, ponosni i ispunjeni nadom. Nek' se znade da Bunjevac živi! Taj Bunjevac koji zna tko je, kojem narodu pripada i koje bogatstvo stavlja na stol hrvatske baštine. Ovo zajedništvo u obliku druženja ne objedinjuje tek ova velika dvorana, nego svijest pripadnosti i želja susreta. Stoga vam želim da se uistinu, ne samo očima, nego daleko više susrećemo kao zajednica u srcima. Tako postaje Prelo poruka i znak"

Nakon dobrodošlice predsjednika Centra, te Ljerke Alajbeg, konzulice gerant Republike Hrvat-ske u Subotici, a u ime generalnog pokrovitelja, veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu Ton-čija Staničića, pozdravila okupljene, proglašeni su pobjednici natjecaja za najbolju preljsku pismu. Pjesma Sva su prela kroz tamburu prošla, autora Stipana Bašić Škarabe, proglašena je za najljepšu preljsku pismu ovogodišnjeg Prelo po ocjeni žirija u sastavu: Katarina Čeliković, Milovan Miković i Zvonko Sarić. Drugonagrađenu 'pismu' Povratak na prelo napisao je Boro Karadža, dok je treću nagradu

ZAMISAO OVOGODIŠNJEG PRELA

"Uveli smo dosta promjena u ovogodišnje Prelo u odnosu na protekla", kaže Davor Dulić, predsjednik OO Velikog prela 2008. "Osim što je dvorana 'okrenuta' drukčije, dakle, osim vizualnog dojma koji smo htjeli postići, skratili smo 'običajni dio' programa. Smatram kako Prelo ne smijemo mnogo 'prikazivati' nego ga trebamo 'živjeti' i stoga mi je drago da su ljudi bili aktivni, razgovarali, plesali, pjevali - jednostavno živjeli su prelo. Također, moram spomenuti kako je ovo odradio jedan mali tim ljudi, koji je jednostavno živio za ovu večer - Mira Temunović,

Tomislav Kujundžić, Ivan Stipić te kompletna radna ekipa Bunjevačkog kola. Hvala suradnicima.", ističe Davor Dulić.

Naravno, na Prelu nije izostala tombola koja se prodavala tijekom večeri, dok je i svaka ulaznica također bila šansa za neku od nagrada. Prije

sebi jesti i piti kao prije 130 godina, kada ne bismo imali mikrofone i postavljenu 'sobu' na bini, nego bi se sve ovo dogodilo u takvom nekom ambijentu. Stoga ne mislim kako je to degradiralo ili promijenilo prelo. Ne, ovo je prelo danas. Sat i pol vremena i takve 'drukčije' glazbe, ali svakako u funkciji

tome govori činjenica da je Veliko prelo trajalo do ranih jutarnjih sati te su se na koncu skupa na sceni našli Aki i tamburaški ansambl Dike zabavljajući podjednako sve u dvorani, bez obzira na godine.

UGLEDNI GOSTI:

"Na Prelu su bile četiri države", kažu organizatori. Naime, osim Subotičana i gostiju iz cijele Vojvodine, na Prelu su bili i gosti iz Hrvatske, Crne Gore te Mađarske. Također, među ostalim uglednim gostima, Prelu su bili nazočni i predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske, konzulica Republike Mađarske Ilona Sipos, župan vukovarsko-srijemski Božo Galić, predsjednik skupštine Republike Srbije Oliver Dulić, predsjednik DSHV-a Petar Kuntić, dopredsjednik grada Subotice Petar Horvacki, predsjednik HNV-a Branko Horvat, predsjedavajući Instituta Ivan Antunović mons. dr. Andrija Kopilović te mons. Stjepan Beretić.

Najljepša prelja

Maturantica gimnazije prirodno-matematičkog smjera Jelena Tikvicki ne krije kako se prijavila sa željom da osvoji neku od nagrada. "Doista sam jako sretna zbog osvojenog prvog mjesta", kaže Jelena.

"Kroj nošnje je s početka prošlog stoljeća, oko 1905. godine, dok je materijal nova svila iz Španjolske, Barcelone, i zove se nastruk.", pojašnjava s. Eleonora Merković, koja je Jelenu žobukla' za ovu prigodu.

proglašenja najljepših prelja oko ponoći nastupio je Zvonko Bogdan s Osam tamburaša iz Novoga Sada. "Mislim kako nitko nije prikladniji za prelo od Zvonka Bogdana. Jedini je čovjek koji je opjevao i uglazbio prelo te ga tako pronio nadaleko. Doista, napravio je pravi štimung.", ocjenjuje predsjednik OO Velikog prela 2008. Na pitanje jesu li, možda, tri velika izvođača mnogo za samo jednu večer, Davor Dulić pojašnjava: "Pokušali smo sve dozirati. Počevši od večere, koja nije bila preobilna ali je bila dovoljna. Željeli smo, također, da bude dovoljno Zvonka, dovoljno Akija, dovoljno Dika, da ništa ne bude težište večeri. Željeli smo da ljudi odu kući s pozitivnim dojmom o svakom segmentu večeri, pa da imaju jedan mozaik lijepih sličica."

NAJLJEPŠA PRELJA

S osvojenih 450 glasova za najljepšu prelju Velikog prela 2008. izabrana je Jelena Tikvicki iz Subotice. Mjesto prve pratilje, s osvojena 264 glasa, pripalo je Martini Dulić iz Đurđina, dok je druga pratilja Valentina Kujundžić iz Subotice s osvojenih 200 glasova gostiju Velikog prela 2008. Ubrzo nakon proglašenja u jednom dijelu dvorane prigušila su se svjetla i na sceni se pojavio Aki Rahimovski (ex Parni valjak) sa svojim bendom. "Mnogi će reći kako je Aki neka druga glazba. Neki će reći kako je neprikladna za ovo događanje. Međutim, ja bih takve komentare prihvatilo kada bi svih nas tisuću trista bili u nošnjama i kada bi svatko od nas donio

prela.", zaključuje Davor Dulić. I mladi su doista, gotovo bez izuzetka, uživali u glazbi ex Parnog valjka. A sudeći po ozračju u dvorani, moglo bi se kazati kako niti 'stariji' nisu imali što zamjeriti. U prilog

Dojmovi

"Uglavnom redovito dolazim na prelo i volim biti ovdje, jer se okupe i stari i mladi te svi skupa uživaju u običaju prela. Također, volim što je za prelo gotovo uvijek dobar izbor glazbe", ocjenjuje Tanja Stantić. "Redovito dolazim na prelo i svaki put mi je uživanje biti ovdje.", kaže Bela Ostrogonac. "Iako najprije zbog folkloru, koji obožavam, prisustvujem unazad nekih 5-6 godina prelu, mislim kako je ovo jedan veliki događaj kad svi budemo skupa - i stari i mladi. Također, ovo je prilika da uživamo u našoj glazbi, prvenstveno tamburaškoj, koja nam je žmelem za dušu". Osim toga, drago mi je što ima i modernijeg zvuka, pa je ove godine ovdje i Parni Valjak", pojašnjava Ivana Matković i dodaje, kako jedino pomalo zamjera što nema više starih vezenih radova, jer smatra da bi bilo lijepo kada bi imali prigodu vidjeti više primjera radova vrijednih prelja.

Karneval u Tuzli

U organizaciji Društva "Hrvatski dom" Tuzla i Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" Tuzla, u utorak, 5. veljače upriličen je osmi tradicionalni karneval.

Učenici Osnovne škole i Opće gimnazije KŠC-a "Sv. Franjo" su se zajedno sa svojim nastavnicima okupili u Centru odakle su krenuli i u povorci tradicionalno prošli kroz uži centar Tuzle. Učenicima i nastavnicima KŠC-a su se pridružili i njihovi gosti, a to su učenici još nekih škola u gradu te članovi kulturnih društava iz Tuzle i okolice. Uz zvuke limene glazbe, bučno i veselo namaskirana povorka prodefilirala je preko Korza do Solnog trga gdje su uz prigodan program izabrane i najljepše maske te skupine. Za najbolje kostimiranu skupinu među osnovcima proglašeni su "štrumpfovi" VI.a razreda OŠ "Sv. Franjo" dok su najmaštovitiji iz reda gimnazijalaca bili "zatvorenici" iz I.b Opće gimnazije. Za najbolju masku proglašena je "tuš kabina" - kreacija Jane Biscoff, učenice VI.d razreda, a najbolji kostim među gimnazijalcima imao je Luka Delić, učenik IV.a koji je bio pod maskom Gaja Julija Cezara. I ove je godine biran i najuspješniji kostim profesora, a pobjedu je odnijela Pocahontas, odnosno Renata Jukanović, profesorica hrvatskoga jezika u Gimnaziji.

Karneval je vrijeme zabave i vrijeme opuštanja. Obično se kaže da svatko ima pravo barem jedan dan u životu da bude netko drugi, a idealna prilika za to su svakako karnevali. Tako se ove godine u Tuzli moglo vidjeti mnoštvo princeza, dobrih vila, indijanaca, vanzemaljaca, faraona, doktora, vještica i dr.

Također, vrijeme karnevala je i vrijeme bez ljetnje te su u tom vremenu dozvoljene i svakojake šale na račun mnogih, a u prvom redu poznatih osoba. Tako je ovogodišnji vođa karnevala "raspjevani pijevac" u prvom redu kritizirao političare za koje je kazao da se ponašaju kao pijet-

lovi u kokošinjcu. Prenio je i navodnu poruku visokog predstavnika 'Miroslava Alčaka' koji je putem pijetla poručio građanima da im zadugo neće biti dobro. Ponajviše kritika je bilo na račun tuzlanskog gradonačelnika Jasmina Imamovića zbog toga što vodi karnevala nije predao ključeve grada i što je kao obično zauzet ranije preuzetim obvezama te nije bio u mogućnosti doći ni na ovogodišnju manifestaciju. "Ja znam zašto je prezauzet. Pa ljudi, ide turistička sezona i treba onaj "Panonik" za koji on kaže da se ne stidi ni Opatijske rivijere, malo srediti. A tek kada vodopad izgradimo. Ni poznate Kravice mu neće moći opepeliti. Stoga me moj prijatelj gradonačelnik pošto mi nije mogao dati ključeve našega grada, zamolio da ja našem vodopadu nadijem ime. Pa, ako se hercegovački vodopad zove Kravice, neka se ovaj naš zove 'Kravetine' ili 'Kravurine', pa kada dođu turisti tamo, a doznaju da imaju još veći po nazivu, onda će oni normalno doći ovamo k nama", našalio se pijetao.

Šale je bilo na pretek, a po licima posjetitelja moglo se zaključiti da im upravo takvo što treba. Potvrda tome jeste i činjenica da ni kiša nije omela na stotine posjetitelja koji su došli iz svih krajeva Tuzlanske županije da proprate karnevalsku povorku.

Poklade su vrijeme u godini kada se ljudi mogu malo osloboditi, na neki si način dati oduška, kako bi s Čistom srijedom započeli korizmeno vrijeme, vrijeme odricanja kada se čovjek ne odriče samo materijalnih užitaka, nego se i posvećuje Bogu.

Ankica Stjepić-Čosić

Povorka gradom...

Nagrađeni razred Gimnazije

Pijevac i glazba...

Foto: Fra Martin Antunović

Na solnom trgu...

Maturanti gimnazije...

Oj ljubacka vodo iz kamena, piti cu ja tebe neka si studena

prakljače i pepeo. Također, jedna od zanimljivih točaka koje mi često na našim nastupima izvodimo je i udaja djevojke. Nastup smo pripremali ispred jedne stare kuće u Ljubačama. Gledateljima smo nastojali prikazati kako su nekada momci ašikovali s djevojkama. To se uglavnom odvijalo ispod prozora, a u našem prikazu momak je bio na ljestvama ispod prozora sobe u kojoj je bila djevojka. Nakon ašikovanja, slijedio je čin udaje kada djevojka koja je

"Ne znam zašto djeca ne vole šargiju i violinu, to su naši instrumenti, naša tradicija. Također mi nije jasna nezainteresiranost mladih da ponekad obuku narodnu nošnju. Ja bih svaki dan u njoj bila. Uvijek sam je voljela i volim je i dan danas. Mislim da djecu treba naučiti da vole svoje i da se toga ne trebaju stidjeti nikada."

Kako kod gospode Galušić tako i kod ostalih članova društva, ljubavi prema tradiciji i narodnim

isprošena odlazi u fijakeru. Sve je popraćeno starim izvornim pjesmama. Jedan od posebnih nastupa za članove Društva jeste i Badnja večera na nekadašnji način te pletenje sepeta. Dakle, osim pjesme i igre, mi kroz naše nastupe pokazujemo i sve naše starinske običaje i ručne radove."

Članovi društva se sastaju u Domu na Ljubačama tri puta tjedno. Uz pjesmu uvijek se naprave i novi planovi. Pjevaju se uglavnom starinske pjesme poput one za mnoge zaboravljene *Oj ljubacka vodo iz kamena, piti cu ja tebe neka si studena*. Članovi društva jedino su zabrinuti što ono što su oni sačuvali od zaborava, kako stvari stoje, teško da će imati kome prenijeti. U mjestu kako kažu nema populacije srednjih godina, a ono malo djece koja se školuje potpuno je nezainteresirano za narodnu nošnju i običaje.

običajima ne manjka. Na svu sreću da je tako, jer da nije njih tko zna bi li se u današnjem vremenu našli njima slični koji bi se bavili tradicijom i običajima. Njima bismo svi trebali biti zahvalni, a bilo bi lijepo i kada bi se barem netko sjetio da ih ako ne na drugi način, financijski potpomogne, jer sve svoje nastupe i gostovanja uglavnom sami financiraju, a kako kažu, jedina koja je prepoznala bitnost postojanja ovakvog društva je Vlada Republike Hrvatske koja je prije dvije godine financijski potpomogla Društvo. Ovo je jedino registrirano hrvatsko kulturno umjetničko društvo na području Tuzle, a njegovi članovi najčešće surađuju s članovima sličnih društava iz Posavine i Slavonije.

Ankica Stjepić-Čosić

RIJEČKI KARNEVAL

Šarenilo kostima i velika buka odlika su svih, pa tako i jednog od najvećih i najpoznatijih na području jugoistočne Europe - Riječkog karnevala. Posljednji vikend prije korizme kako svake, tako i ove godine bio je poseban kako za Riječane tako i za mnoge koji su došli da proprate ili pak budu sudionici ove sveopće maškarane euforije koja je tog vikenda vladala ovim gradom.

Ovogodišnja 25. međunarodna karnevalska povorka ostat će upamćena kao jedna od najposebnijih, ističu u Turističkoj zajednici grada Rijeke koja je organizator ove manifestacije. Unatoč hladnom i kišnom danu, centrom Rijeke prodefiliralo je 95 organiziranih karnevalskih skupina sa 74 alegorijskih kola i oko 8.000 maskiranih sudionika, a u veličanstvenoj povorci uživalo je oko 100.000 gledatelja. Povorka je započela snimanjem milenijske fotografije na Adamićevom gatu. Naime, poznati šibenski fotograf Šime Strikoman ovom fotografijom objektivno je nekoliko tisuća maskiranih sudionika nakon čega je defile na čelu s mešтром Tonijem i kraljicom Riječkog karnevala krenuo riječkim Korzom.

Riječki gradonačelnik, **Vojko Obersnel** u izjavi za naš list kazao je da je jedina mana ovogodišnjeg karnevala to što je malo trajao. "Ovogodišnji karneval je malo trajao, tek tri tjedna. No, ipak smo uspjeli organizirati čitav niz različitih događanja i kao što se može vidjeti Riječani su zadovoljni, oni ovo vole i mnogi od njih cijelu godinu se pripremaju za karneval." Riječki karneval ima višestoljetnu tradiciju, a organizator se potruđuje da svaka godina po nečemu ostane upamćena.

Direktora Turističke zajednice grada Rijeke, Petra Škarpu smo zamolili da nam kaže nešto o karnevalu nekad i sad. "Počelo je sve sa zvončarima, dakle tradicijskim maskama koje su u biti tjerale zimu i zazivale proljeće. Tako je počelo maškaranje u ovim krajevima, a nakon toga počele su i ove urbane maske gdje su se ljudi počeli maskirati u ono što su htjeli. Na početku su to samo bile grdne maske, a nakon toga počelo je s izradom i ljepših. Sadašnji Riječki karneval proizišao je iz kombinacije urbanih i tradicijski maski. Zato ovo i

jeste jedan idealan karneval jer na njemu možete vidjeti sve, počev od feštara i zvončara do ovih novih maski poput alegorijskih kola na kojima su čuda tehnike i tehnologije, od svjetala, lasera i svega." Škarpa je dodao da se karneval uistinu priprema s velikom ljubavi i da pripreme za naredni počinju odmah po završetku ovogodišnjeg karnevala. U povorci koja je plesala riječkim Korzom pored tradicijskih regionalnih skupina sudjelovale su i maskirane skupine iz Italije, Mađarske, Makedonije i Srbije te veliki broj hrvatskih maskara iz Labina, Pule, Kaštel Kambelovca, Makarske, Omiša i drugih mjesta. Bilo je tu krumpirovih zlatica, vještica, karolina riječkih, letećih medvjedića, rakova Kvarnera, Vikinga, leptira, fratara, Meksikanaca i drugih.

Posjeta turista je bila više nego dobra, a pokazatelj toga je podatak da su smještajni kapaciteti kako u Rijeci tako i Opatiji i Puli u ove dane bili punjeni. Između ostalih, povorku je promatralo i

osam veleposlanika akreditiranih pri Republici Hrvatskoj, predsjednik FECC-a Henry van der Kroon, izaslanici FECC-a iz Bosne, Makedonije, Nizozemske, Rumunjske i Srbije te mnogi uvaženi gosti iz Hrvatske i inozemstva.

Povorku su tradicionalno zaključili Halubajski zvončari, a nakon njihovog nastupa uslijedilo je vraćanje ključa grada gradonačelniku Vojku Obersnelu iz ruku meštra Tonija. Po završetku karnevalske povorke upriličeno je paljenje pusta na moru ispred gata Karoline riječke. Bilo je lijepo i nezaboravno, a jedine kritike mogle bi se uputiti na račun voditelja programa koji su u šalama i opaskama s vremena na vrijeme znali odlutati u krivom smjeru.

Takst i snimci: Ankica Stjepić-Čosić

Gradonačelnik Rijeke

SVETOSAVSKA AKADEMIJA

U dvorani Narodnog pozorišta u Tuzli, u nedjelju 10. veljače s početkom u 17 sati, održana je svečana Svetosavska akademija, a u povodu pravoslavna blagdana Svetoga Save. Akademiju je upriličila Srpska pravoslavna eparhija Zvorničko-tuzlanska, Crkvena opština Tuzla, SKPD "Prosvjeta" Tuzla, Svetosavska omladinska zajednica Tuzla i Kolo srpskih sestara "Kosovka djevojka" Tuzla.

H.G.

Foto: Fra Martin Antunović

Ugledni gosti...

Sudionici svečanog programa...

Prvi projekt tuzlanskog "Art teatra"

Premijerno izveden komad "Kad bude biće"

Prvi projekt, predstavu Midhata Kušljugića "Kad bude biće", novoformirani "Art teatar" Tuzla pred tuzlanskom publikom premijerno je izveo 21. veljače na sceni Narodnog pozorišta Tuzla.

Komad, za koji je tekst napisao iskusni tuzlanski glumac, Midhat Kušljugić, a u kojem, pored njega, igraju Remira Osmanović, Nermin Omić i Jasmina Čelebić, iznimno dobro je prihvaćen među publikom, koja je očigledno željna relaksirajućih kazališnih komada.

"Kad bude biće" je svojevrsan remake kulturne predstave "Biće, biće". Bavi se realnošću tradicionalne bosanske obitelji, u kojoj je žena obespravljena, izložena fizičkom i psihičkom zlostavljanju, dok je muž sklon porocima, alkoholu i kocki. I sama udaja neobrazovane bosanske djevojke za gastarbajtera iz Njemačke, koja je zajedno s majkom bila očarana sitnim poklonima dobrostojećeg prosca, još je jedna od bosanskih činjenica. No, u ovoj predstavi želja žene da nadjača nametnute joj okove i sudbinu, da život proživi u kući, probudila se i ona je rušeći sve predrasude odlučila doškolovati se i pronaći zaposlenje. Kroz predstavu se provlači i suvremena obrada bosanskih sevdalinki, a posebno je bio zanimljiv, i za publiku iznenađujući, nastup Puhačkog orkestra Tuzla sa sevdalinkom "Đido moja", kojom je završena predstava.

Kušljugić ističe da je njegov motiv za pisanje teksta bila uloga majke, koja je u predstavi "Biće, biće" bila minorna. No, u njegovom tekstu uloga majke zauzima značajno mjesto, a izvanredno ju je odigrala tuzlanska glumica Remira Osmanović.

"Htjeli smo napraviti predstavu kako bismo one, koji nikad nisu pratili kazališnu umjetnost, potaknuli da dođu u kazalište, a da istovremeno zadovoljimo kazališne znalce", prokomentirao je Kušljugić.

U "Art teatru" Tuzla kažu da će se u radu bazirati na dječje predstave, komedije, te da će nastojati pomagati studentima Akademije scenskih umjetnosti Tuzla u njihovim diplomskim predstavama. Govoreći o budućim predstavama, Kušljugić je istaknuo da se one neće kositi s repertoarom postojećih teataru u Tuzli, jer je njihova konceptualna zamisao da obrađuju komedije domaćih autora. Namjera im je da u kazalište dovedu što više publike i da im pruže dobru zabavu.

J. Šarac

Kultura, glad, jelo i odijelo

U KRIVOM OGLEDALU

"Ulaganje u kulturu naš grad čini kulturnijim, ljepšim i boljim. Grad bez kulture je kao nekulturan čovjek, a grad s kulturom je kulturni čovjek i svi ga poštuju. Mi smo grad mastionice i pera, i to uvelike doprinosi imidžu Tuzle. Najvažniji čimbenik našeg razvoja jesu upravo ljudi, naše prirode i kulturno nasljeđe. Ako se ova tri elementa plasiraju, zajamčen je razvoj te sredine. Ugledali smo se na Raveno, Bolognu, Salzburg i mnoge druge europske gradove", tvrdi načelnik Općine Tuzla Jasmin Imamović.

Nemam ništa protiv načelnikovih tvrdnji, ali umirovljenici i sirotinja od toga nemaju neke koristi.

Mik Kornet, gradonačelnik Oklahome Sitija, uputio je građanima nesvakidašnji poziv da svi idu na dijetu, ponukan vlastitom borbom s kilogramima. Kornet je zaključio da je Oklahoma Siti već godinama na vrhu najblijih američkih gradova.

U Bosni i Hercegovini takvi pozivi nemaju produktivnu svrhu, jer je većina građana na ivici gladi.

Slovačka je krenula oštro u borbu i protiv sitne korupcije i čak tri godine zatvora prijeti pacijentima koji bi da daju mito do tridesetak eura svom liječniku.

Ne smijem ni pomisliti što bi se dogodilo sa sličnom, akcijom u BiH, jer bi zatvori bili puni i pacijenata i medicinskih djelatnika.

Sveti Petre molim te k'o brata ne daj Tuzli ostat' bez Hrvata, glasi jedna od novih pučko-izvornih pjesama među Hrvatima i Hrvatima Tuzle.

Sadržaj i poruka pjesme puno govore same po sebi, ali i taj govor je ilustracija dramatičnog položaja i stanja u krugovima ovog be-ha etnosa. Ni slučajno je ne treba shvatiti kao bezazleni pjesmuljak.

Tuzla varoš u dolini stala, hrvatska je sela opasala, također je pučko-izvorni pjesmuljak koji se često čuje uz čašicu i čačkalicu, ali i u trijeznim i trezvenim razgovorima.

Ovaj pjesmuljak ilustracija je, između ostaloga, prkosa, ponosa i inata tuzlanskih Hrvata, ali ni približno željama nije to produktivno. Naprotiv! Nije mali broj ni onih koji to tumače neostvarenim ratnim željama HVO-a i ostalih hrvatskih postrojbi.

Cijene rastu, a nezaposlenih sve više, i nije neka vijest. To često slušamo, čitamo i na svojim grbačama osjećamo.

Novost bi bila suprotno od ovoga.

Svečanošću na kojoj su sudjelovali članovi Europske komisije i slovenski državni vrh, u Ljubljani je službeno otvorena 2008. kao "godina dijaloga među kulturama".

Izem tu kulturu i dijalog, da ne upotrijebim ružniju riječ, ako nemam, a sve manje imam, para za jelo i odijelo.

Kriminalne skupine drmaju Sarajevom, glasi naslov u jednom novinama, koji sam nedavno pročitao.

Kad malo bolje razmislim to i nije neka novost, jer iste takve ili slične, ali jače snage, drmaju cijelom BiH i svijetom.

Na dezinformaciju nasjelo 10.000 ljudi, a u svezi raspodjela invalidsko-boračkih nadoknada.

Ništa novo. Svi nasjedamo na slatka obećanja u predizbornim kampanjama i to na svakim izborima. Najžalosnije je to što će tako biti i na svim narednim izborima, odnosno dok bude izbora, promućunih kandidata, naivnih glasača, svijeta i vijeka.

Hercegovinu uporno žele izbrisati, bila je tema nedavno održanog intelektualno-znanstvenog skupa u Mostaru. Kritizirano je nazivanje ove teritorije Bosnom ili južnom Bosnom.

Na svu sreću pa u raspravama nije bilo nacionalnih vrijeđanja, trvenja i prepucavanja. Zato ovo mostarsko sijelo nije dobilo neki zapažen medijski tretman.

Nizozemci ulazu u Tvornicu kreča Doboju, glasi jedan od novinskih naslova. Oдавno živim sa zaključkom da čitavu BiH treba rasprodati, po mogućnosti s funkcionarima i njihovim kabinetima, a oni neka odluče hoće li sa sobom povesti aktualne tajnice i šefice kabineta. Ovakvu odluku temeljim na činjenicama da je bolje postati sluga dobrim gazdama, nego biti loš gazda ili još gore - služiti lošim gazdama što nam se dugo, dugo događa.

Statistika je, kaže jedna definicija, laž bazirana na znanstvenim temeljima. Anketama i istraživanjima se može maksimalno manipulirati, a što je ulog veći, odnosno ekonomski i politički bitniji, polje za manipulaciju je šire. U tom smislu, neke od posljednjih bh anketa o reformi policije, novom ustavu i Lajčakovim mjerama prizivaju u sjećanje jedan stari aforizam. Čovjek se zvao Vladimir Bulatović - VI.b, a zapisao je u svojoj zbirci i onaj čuveni: "Statistika naša dika, što poželi ta naslika."

Teroristi sa be-ha ispravama još siju strah u svijetu, česti su naslovi koje možemo pročitati u novinama. U krajnjem slučaju, što me briga za tim tamo nekim bosanskom svijetom. Traje mi je što kod nas, u Bosni i Hercegovini, traje vrijeme opasnog življenja, a taj nam korov siju naši domaći, srpski, hrvatski i bošnjački razbojnici, lopovi i kriminalci.

Bosanci i Hercegovci su u prva dva, novogodišnja, dana poslali oko 20 milijuna SMS čestitki s najljepšim željama. Uzme li se u obzir da poruka u prosjeku košta 10 feninga, građani naše zemlje su na novogodišnja čestitanja, SMS porukama, potrošili čak dva milijuna maraka.

Gledajući i snimajući sve to kroz ovu i ovakvu prizmu padaju u vodu priče o tome da smo sirotinja, raja koja bijedno živi. Još bližim mi se čini odrednica koja glasi *Čeif nije skup, pa nek košta šta košta*. Pa, nek su nam sretne sve nove godine koje dočekamo, doživimo i preživimo, pa nek košta šta košta.

Pitam se što na ovo ima kaz'ni gospodin Zvonko BOSANKIĆ, generalni tajnik Društva "Hrvatski dom" Tuzla, jedan od rijetkih koji se nije opteretio strojem što se mobitelom zove.

U Bosanskom Brodu je Hrvat predsjednik Skupštine općine, a u Pelagićevu su četiri općinska vijećnika iz reda hrvatskog naroda, dok ih u drugim čaršijama RS-a nema u općinskim institucijama vlasti.

Gotovo identična je slika i preslika sa Srbima u Federaciji BiH, a u oba slučaja narodi su krivi sami sebi, jer se na rodna ognjišta ne vraćaju ni oni koji imaju sve uvjete za to, a još manje ih se politikom bavi.

Prijete velike nestašice i glad, upozoravajuće i dramatične su vijesti koje sve češće slušam i čitam. Jedno od bar djelomično, spasonosnih rješenja je da umjesto cvijeća zasadimo paprike i paradajz na balkonima.

Kažu da su svi direktori seljačkog podrijetla. Dokaz za to je u kovanici ove titule, koja je nastala od riječi DIREK i TOR.

Kao i svako pravilo i ovo ima izuzetke. Priznajem da sam dijete sa seljačkim korijenima, a nikada direktor nisam bio i po svemu sudeći neću ni biti. Ne direktorujem više ni riječima koje sam napisao u ovom tekstu. Sada su više

Krivo ogledao Nikola J. IVANOVIĆ

UVJETI POD KOJIMA RADIMO su ispod minimuma

Značaj pedesetogodišnjeg postojanja Arhiva Tuzlanskog kantona ogleda se u njegovoj osnovnoj funkciji očuvanja kulturnog naslijeđa neophodnog za provjeru naše prošlosti kao kreatorice spoznaje identiteta jednog naroda. Izgleda da je to ipak našim predstavnicima vlasti pomalo nejasno, zašto uvijek u drugi plan svojih budžetskih nacrtava stavljaju institucije kulture.

Arhiv TK nikada nije imao vlastite prostorije, a i ove iznajmljene su premale da bi bogata kolekcija (najstariji dokumenti iz 17. stoljeća) postojeće dokumentaristike našla svoje mjesto u njima. "Iako smo prošle godine od TK dobili dodatna dva objekta kasarne u Dubravama, uvjeti pod kojima radimo su ispod svakog standarda normalnoga rada cjelokupne institucije. Kanton jeste naš osnivač, no ako bismo sabrali sva sredstva koja dobijemo od regionalne izvršne vlasti i ministarstava, to je tek dovoljno za održavanje postojećeg objekta. Arhiv ipak treba biti stalno u tijeku dogadjanja, te nabavljati sačuvane i nove naslove", rekao je g. Izet Šabotić, direktor Tuzlanskog arhiva.

Prema Šabotićevim riječima, Arhiv kao član Međunarodnog arhivskog vijeća ima izvanrednu suradnju s europskim arhivima koji mu svake godine pomažu u nabavi vrijednosnih naslovnih jedinica. "Mi ćemo ove godine u kooperaciji s mađarskom arhivskom službom koja posjeduje određene naslove bosanskog kulturnog naslijeđa iz daleke prošlosti ostvariti jedan vid suradnje u svrhu izdavačke djelatnosti. U tom nam poduhvatu vjerojatno neće pomoći institucije vlasti, što govori kako se većina naših projekata realizira od strane zaposlenog osoblja", ističe Šabotić.

Utvrđena norma prema svjetskim kriterijima uposlenika u Arhivu mjerilo je s brojem stanovnika tog regiona. Ako uzmemo nezvaničan podatak da na TK živi više od 500 000 stanovnika, u našem bi arhivu koji sadrži više od 20 000 naslova trebalo biti od 35 do 60 uposlenika s visokom stručnom spremom. No, u Arhivu trenutno radi 18 uposlenika od kojih je većina educirana za područje arhivistike, povijesti i književnosti. "Problem je u društvu, odnosno društvu bez koje mi ne možemo obavljati normalan rad, zato se aktiv direktora institucija kulture i obratio premijeru za malo razumijevanja kada su u pitanju kapitalna ulaganja", kaže Šabotić.

Na sastanku je Šabotić u ime Arhiva istaknuo kako im je prioritet obnova krova zgrade koji već neko vrijeme stoji zakrpljen, te bi svaki tren mogao prokisluti i na taj način bogata arhivska građa bila bi uništena. Za sanaciju krova potrebno je oko 20 000 KM, a budući je premijer Enes Mujić obećao da će dogovorom između svih sedam institucija kulture TK pomoći u odnosu na svoje ovlasti, Šabotić takođe ističe kako se nada da će krov još u 2008. godini biti popravljen.

Ova godina će za Arhiv donijeti i neke novine, a riječ je o projektu pod nazivom Informatizacija arhivske službe na prostoru BiH čija je realizacija koja se očekuje do kraja godine bila od vitalnog značaja spajanja preko elektronskog komunikacijskog sistema naših i građana širom svijeta.

Ivana Tadić

U 2007. GODINI U BKC TUZLA 230 DOGAĐAJA I 140 000 POSJETITELJA

Formiranje Bosansko-kulturnog centra Tuzla prije deset godina imalo je za cilj afirmiranje intelektualne i umjetničke djelatnosti, odnosno očuvanje kulturne tradicije naroda, te oblikovanje javnog mnijenja. Tijekom 2007. godine u BKC-u je realizirano ukupno 230 događaja koje je posjetilo oko 140 000 građana.

"Kada su u pitanju pozorišni projekti, upriličili smo njih dvanaest od čega su tri nastala pod okriljem naše produkcijske kuće (Bosanski kralj, redatelja Adisa Bakrača, Tajkun, autora Zlatka Dukića i redatelja Irfana Kasumovića i Dugonja, Trbonja i Vidonja, redatelja Dragana Pirića). Od izložbenih postavki (samostalnih i kolektivnih) prvo mjesto je zauzelo održano IV. bijenale minijature, likovna manifestacija na kojoj se predstavilo 250 umjetnika iz BiH i inozemstva s ukupno 700 radova", istaknuo nam je Semir Fejzić eminentne realizirane projekte BKC-a u domenu kulture za 2007. godinu.

Prema Fejzićevim riječima, jubilara godina donijela je sa sobom i gostovanja koncertnog tipa na međunarodnom nivou. "Po prvi put naš grad i BKC su posjetili članovi Kraljevske akademije iz Londona i Njemačkog omladinskog orkestra, kao i svjetski pijanist Maksim Mrvica, održavši spektakularne koncerte za pamćenje. Stoga je završnica godine 2007. ocijenjena kao dosta uspješna, što govore sljedeći podatci: 26 održanih koncerata, 20 promocija knjiga različite književne, historijske i političke tematike, 100 događaja humanitarnog karaktera i obljetnica značajnih datuma", rekao je Fejzić.

BKC i mladi umjetnici

Od svih institucija kulture na kantonu, BKC ponajviše daje šansu mladim umjetnicima. Diplomirani nezaposleni glumci za koje nitko u društvu ne mari, naišli su na pozitivan odziv suradnje s BKC-om za sva tri ponuđena kazališna projekta, a prije dva tjedna Pozorište udruženja mladih Tuzla u BKC-u je dobilo svoje prostorije za rad.

"Kultura je jedan od ambasadora društva, a mladi su njegov stup. Dok to 'ljudi na vlasti' ne shvate, napretka neće biti ni na vidiku", zaključuje Fejzić.

Za infrastrukturu 160 000 KM

"Infrastrukturno uređenje u unutrašnjosti objekta priveli smo kraju uvođenjem grijanja i sasvim nove rasvjete, te tonskog ozvučenja u velikoj sali. Za kapitalna smo ulaganja od Kantona dobili 90 000 KM, a mi smo od vlastitog prihoda uložili oko 70 000 KM čime smo riješili osnovni problem cjelokupne institucije", priča Fejzić, dodajući kako je i galerijski prostor odnedavno pokriven video nadzorom. Za 2008. godinu planira se adaptacija vanjskog dijela zgrade, a od Fejzića saznajemo da je u tijeku izrada idejnog rješenja grandioznog projekta pod nazivom Rekonstrukcija parka kompleksa JU BKC-a.

"Očekujemo da će Zavod za urbanizam TK razmotriti naš prijedlog, te da će nam u susret ići Općina Tuzla, kantonarno i federalno ministarstvo za nauku, kulturu, obrazovanje i sport", kazao je Fejzić, ističući da će estetski izgled objekta dobiti pečat jedne moderne svjetske institucije.

Što se tiče planova za narednu godinu kada su u pitanju umjetnički projekti, saznajemo da bi uskoro BKC mogao napraviti nešto što Tuzla nikad nije imala - izvođenje opere i baleta na daskama BKC-a. Također možemo očekivati još mnogo kazališnih predstava, izložbi slika, promocija knjiga i drugih aktivnosti. No, Fejzić ističe kako će se ipak naredne godine te aktivnosti selektirati prema kvaliteti, odnosno pravilima i standardima europskih institucija kulture.

Ivana Tadić

Radio Soli obilježio još jedno **Valentinovo**

Dan zaljubljenih koji se obilježava na blagdan sv. Valentina, 14. veljače, mnogi nastoje što neobičnije i ljepše proslaviti. Nije rijedak slučaj da zaljubljeni parovi jedni drugima prirede posebno lijepe romantične večere ili pak jedni druge obraduju poklonom koji nosi poruku ljubavi. Nisu rijetke ni situacije da mladići svoje djevojke prose upravo na Dan zaljubljenih, neki od njih svoju ljubav uvijekovječe brakom, ali su svakako rijetki oni koji brak sklappaju u eteru jedne radijske postaje.

zadatak nimalo nije bio lagan. "Teško je bilo izdvojiti tri najljepše jer je bilo puno lijepih pjesama. Stoga smo ove godine umjesto tri, izdvojili četiri najljepše pjesme. Želim reći da je divno spoznati kako i danas ima ljudi koji pozitivno razmišljaju, koje potiče ljubav, a koji su evo odlučili da svoje ljubavne pjesme kroz koje je iskazano puno i emocija i ljubavi podijele sa svima nama i da na koncu dokažu da je ljubav nešto jako bitno, najbitnije u životu čemu bi svi danas trebali težiti", kazao je

neki vidovi buduće suradnje. Poklone Bosanske riječi nagrađenima je uručio Jozo Tunjić.

Tako će ove godine osim Ameli i Dariju, Valentinovo posebno ostati u lijepom sjećanju i Mirsadi, Milanu, Emi i Janji, a za nadati je se da su dobre vibracije putem etera Radio postaje Soli koja se dokazala kao promotor ljubavi, zahvatiti i mnoge slušatelje ove medijske kuće. Neka vam svaki dan bude Valentinovo!

Ankica Stjepić-Čosić

Kad u kosi osjetiš

Kad u kosi osjetiš
Povjetarac blag
Kad na licu primijetiš
Novih bora trag
I kad tuga zaluta
U grudima tvojim
To te neko traži u pjesmama
svojim

Kad ti nebo izmame

Uzdahe duboke
Ko kazaljke sata
Ruke se poklope
I kad oko zamagli
Kap rose lagana
To te neko traži
U svojim pjesmama

To te život podsjeća

Da slike ne blijede
To ti ljubav nko šalje
Po vjetru do tebe
Neko ko još žali
Za usnama tvojim
Neko ko te voli
U pjesmama svojim

Tako su ove godine zahvaljujući jedinstvenom projektu Radio postaje Soli Tuzla, na Valentinovo izravno u programu ove medijske kuće brak sklopili **Amela Čaušević i Dario Milić**. Riječ je o projektu koji Radio Soli organizira tradicionalno već četvrtu godinu kao središnji dio programa posvećenog Danu zaljubljenih. Ovaj projekt redovito potpomažu i brojni pokrovitelji koji su i ove godine mladencima i njihovim kumovima pripremili brojna iznenađenja, a kao vrhunac toga je svakako putovanje u Španjolsku koje su mladencima kao svadbeni dar poklonili Radio postaja Soli i Agencija Goldenturs.

Kako saznajemo, Amela i Dario su se godinu ranije također na Valentinovo vjerili. Ovaj dan za njih dvoje svakako će ostati poseban za cijeli život, koji će nadamo se dočekivati i proslavljati s istim žarom i ljubavi baš kao i na dane njihove vjeridbe i vjenčanja.

Osim vjenčanja, Valentinovo su i ove godine u programu Radija Soli obilježili i drugi sadržaji u kojima je bilo riječi o najljepšoj stvari u životu ljudi a to je svakako ljubav. Tako je i ove godine ova medijska kuća mjesec dana prije Valentinova raspisala natječaj za najljepšu ljubavnu pjesmu. Pristiglo je oko stotinu pjesama od kojih je tročlani žiri u sastavu **Jasmina Imamovića, Juraja Novosela i Šime Ešića** trebao odabrati one najljepše. Kako nam je kazao ovogodišnji predsjednik žirija Juraj Novosel,

Novosel. Treće mjesto ove godine podijelili su **Milan Kolaric** s pjesmom *Njen pogled* i **Mirsada Šabanović** s pjesmom *Otici češ*. Drugo mjesto pripalo je mladoj **Emi Okanović** i njenoj pjesmi *Kako bi rado bila kiša*, a prva pozicija bez imalo dvojbe, jednoglasno, pripala je **Janji Franjić** za pjesmu *Kad u kosi osjetiš*.

Prema riječima članova žirija, svaka pjesma Janje Franjić je na svoj način posebna i krasna tako da je žiri imao i problem od njenih pjesama odabrati onu koja je najbolja. Iz razgovora s ovom skromnom ženom punom ljubavi i topline smo saznali da je do sada napisala mnoštvo pjesama te da nije razmišljala o njihovom objavljivanju. Obzirom da su među članovima žirija bili i predstavnici izdavačke kuće *Bosanska riječ*, dogovoreni su i

Nagrađeni: Janja Franjić, Emi Okanović, Mirsada Šabanović, Milan Kolaric

DECENIJA I POL RASTA I RAZVOJA

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA

U Bosanskom kulturnom centru Tuzla

Multimedijalna izložba Doba manufakture

Članovi tuzlanskog Udruženja likovnih umjetnika "Manufaktura" koje djeluje pet godina i okuplja dvadesetak umjetnika priredili su tradicionalnu multimedijalnu izložbu *4. doba manufakture* u Galeriji Bosanskog kulturnog centra u Tuzli.

Na ovogodišnjoj izložbi pod nazivom *101 godina Ismeta Mujezinovića* na kojoj su lju-biteljima likovne umjetnosti predstavljeni radovi u svim tehnikama osim mladih tuzlanskih umjetnika, članova Manufakture sudjelovali su i njihovi gosti.

Pored izložbe *Doba manufakture*, zatim Festivala umjetnosti, likovne kolonije na jezeru Modrac koje organiziraju svake godine, sudionična na *Sarajevskoj zimi*, članovi ove umjetničke grupe priređuju samostalne i kolektivne izložbe.

Izložba *Doba Manufakture* u Galeriji BKC-a Tuzla ostaje otvorena do 1. veljače.

A. D. S.

Predstavnici Medžlisa IZ Tuzla dodijelili nagrade i priznanja

Predstavnici Medžlisa Islamske zajednice Tuzla u Behrambegovoj biblioteci u Tuzli dodijelili su vrijedne nagrade i priznanja *sudionicima* osnovnih i srednjih škola koji su na *natječaju* za najbolji literarni rad u povodu Nove hidžretske godine osvojili prva tri mjesta.

Prva mjesta pripala su Šejli Hadžić, *sudionici* tuzlanske Gimnazije "Meša Selimović" i Mevlidi Avdić iz Osnovne škole "Gornja Tuzla".

Nakon dodjele priznanja učenice koje su osvojile prvo mjesto pročitale su svoje radove.

A. D. S.

Izložba Foto kluba Tuzla

Nakon Foto kluba iz Zagreba i Foto kluba *Oko* iz Češke, u okviru mjeseca fotografije u Galeriji Bosanskog kulturnog centra u Tuzli izložbu su priredili i članovi Foto kluba Tuzla. Izložbu je proglasio otvorenom predsjednik Foto kluba Tuzla Robert Andrejaš.

Ovo je treća klupska prezentacija fotografije Foto kluba Tuzla. Radove koje su radili na slobodnu temu izložila su 24 autora sa 143 fotografije.

Ovom prilikom Ozren Božanović je, ispred Asocijacije za umjetničku fotografiju u BiH uručio medalje članovima ovog kluba: Zlatnu medalju Emiru Jaganjcu koji je na 29. bijenalu osvojio Kup svjetske fotografije i srebrnu medalju, također, na 29. bijenalu Irfanu Brkoviću.

Organizatori izložbe su Foto kluba Tuzla i Asocijacija za umjetničku fotografiju u BiH.

A. D. S.

U Francuskom kulturnom centru

Enkaustika u prozoru Tuzle

Francuski kulturni centar "Sophie Chifflet" i Udruženje frankofonih Tuzla, su u prostorijama CCF organizirali prvu ovogodišnju izložbu. Riječ je o izložbi umjetnika Rifata Zahirovića pod nazivom *Enkaustika u prozoru Tuzle*.

Na izložbi je predstavljeno 55 likovnih izra-za, a motivi su mrtva priroda, pejzaži, zatim apstraktni motivi gdje su zastupljena tri opusa, jedan aplicira na boju, ostali motivi imaju ekspresivan karakter minijature.

Rifat Zahirović je akademski slikar koji je završio ALU u Sarajevu. U Tuzli radi kao profesor u gimnaziji "Ismet Mujezinović". Aktivni je član ULUTK-a, imao je niz samostalnih izložbi, sudjelovao je na mnogim kolektivnim izložbama na BUM-u.

Izložba koju je direktor CCF u Tuzli, g. Pascal Fourmeaux proglasio otvorenom u prostorijama Francuskog kulturnog centra ostaje otvorena mjesec dana.

A. D. S.

Prešernov dan u Tuzli

Udruženje građana slovenačkog podrijetla *Tuzla* koje je osnovano u kolovozu 1993. godine povodom 8. veljače, Dana kulture Republike Slovenije - "Prešernovog dana" u Hotelu "Tuzla", upriličilo je svečanu akademiju. Prigodan referat posvećen Danu kulture i velikom slovenskom pjesniku Francu Prešernu podnio je tajnik Udruženja, Branimir Souček.

U kulturnom programu su sudjelovali polaznici škole slovenskog jezika i gost iz Slovenije, prvak svijeta u sviranju na harmonici Robert Goter kojemu je ovo bio prvi nastup u Tuzli i u Bosni i Hercegovini.

Na izvanrednom koncertu Goter je svirao od slovenske narodne glazbe do klasičnih djela: polke, bugi-vugi, tango, valcer. Osim mnogobrojnih koncerata u Sloveniji svirao je i u Australiji, po Europi, a na jesen će nastupati u Kanadi.

A. D. S.

Večer sevdaha u Tuzli

U prepunoj Kristalnoj dvorani hotela "Tuzla" u Tuzli, organizirana je *Večer sevdaha*.

U bogatom glazbenom programu pjesme sevdalinke izveli su mnogobrojni interpretatori: Muhamed Mujkanović, Zekija Suman, Ramiza Milkunić, Aida Srna, dr Dešo Mešić, Ibrahim Jukan, Senad Gračić, Nedžad Smajlović i mnogi drugi. Izvodače je pratio orkestar "Udruženje sevdalija" pod rukovodstvom Abaza Bijedića. Istovremeno nastupili su i Folklorni ansambl "Panonika" uz pratnju "Tuzlanskih tamburaša" i Ansambl "Iskre".

Organizator tradicionalnog druženja ljubitelja sevdaha je Udruženje sevdalija "Tuzla" koje je obilježilo sedmu godišnjicu društva. Tim povodom uručene su zahvalnice svim sudionicima za dugogodišnji uspješan rad.

A. D. S.

BKC Tuzla

Izložene češke fotografije

Tuzlanski foto klub i Asocijacija za umjetničku fotografiju BiH uspostavili su suradnju s kolegama iz Češke, te je u veljači ove godine u BKC Tuzla postavljena izložba članova foto kluba "Oko" iz češkog grada Ústi na Orlici. Istovremeno je u tri češka grada postavljena izložba tuzlanskih fotografa, koja je naišla na dobre kritike.

Osamdesetak fotografija čeških autora izloženih u BKC Tuzla svjedoče da Česi i dalje njeguju fotografiju kao iznimnu umjetnost. Češka fotografija je šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća bila najpriznatija u svijetu, a članovi kluba "Oko" nastoje zadržati taj epitet.

"Oni su sljedbenici češke fotografije, koja je bila ključna fotografija u svijetu, što se i vidi. Imaju sličan pristup temi, kao i Tuzlanski klub, mada je Tuzlanski klub više napredovao u digitalnoj fotografiji, dok oni njeguju klasičnu fotografiju", istakao je Ozren Bošanović iz Asocijacije za umjetničku fotografiju BiH.

J. Š.

U proteklu srijedu, 20. veljače u BKC u Tuzli održana je svečana akademija u povodu obilježavanja 15. obljetnice RTV TK. Uz nazočnost brojnih zvaničnika i gostiju, tom prigodom sumirani su rezultati rasta i razvoja ove ugledne medijske kuće u proteklih deceniji i pol.

U obraćanju ravnatelja RTV TK mr. Adema Azapagića istaknuto je da je ova medijska kuća u stalnom usponu glede kadrovskog i tehničkog napretka. Potom je govorio Vehid Šehić, predsjedatelj Foruma građana Tuzla, ističući da je RTV TK postala nezamjenjiv medij kada je riječ o objektivnom informiranju pučanstva na području tuzlanske regije.

U ime osnivača nazočnim se obratio Amir Fazlić, predsjedatelj Skupštine Tuzlanske županije naglasivši da RTV TK daje veliki doprinos ukupnom informiranju iz svih oblasti rada i djelovanja na ovome području. U istom tonu bilo je i obraćanje premijera TK Enesa Mujića koji se pohvalno izrazio o naporima ove medijske kuće da u kadrovskom i tehničkom opremanju ide ukorak sa suvremenim zahtjevima elektroničkih medija.

Osam djelatnika RTV TK primilo je Zahvalnice za vjernost kolektivu. Oni u ovom mediju neprekidno rade od 20. veljače 1994. godine kada je i uzemljena ova medijska kuća pod nazivom Televizija Okruga.

Đ. ŠKONDRIĆ

Foto: Blicko

Riječ direktora RTV TK

Obraćanje premijera TK

Nagrađeni

Na svečanosti...

NE DAJMO DA LJUBAV ZATAJI

Na Valentinovo 14. 2. 2008. godine, Udruga "Hrvatska žena", njeni gosti i prijatelji na čelu s odborom za kulturno-zabavni život, upriličili su zabavu sa zakuskom, malim zabavnim scenarijem i glazbom. Zabava je počela s kavom dočekušom, kao što je običaj u našim krajevima, kad gosti tek pristignu.

Gospođa Marica Begović je pozdravila sve zvanice i počasne goste, pozdravom o ljubavi, dobroti i što biva kada ljubav zataji. Podsjetila nas je na ljubav majki, na mladalačku ljubav, na ljubav prema roditeljima, prema slabima i nemoćnima.

Naš susret su popratile TV kantona i Federalna televizija. Interesirali su se za rad Udruge i njene aktivnosti. Sveti Valentin je po legendi stradao zbog ljubavi, pa nas je stoga i on zadužio da budemo humane, te smo za ovu prigodu pripremile pun stol raznih kolača. Bilo je tu vanilica, rolada, kuglofa, torti i drugih sitnih kolača, ukrašenim srcima, mašnicama, suzama i jednostavno ljubavljju. Kolače smo pravile za Udruženje "Koraci nade", za djecu s posebnim potrebama.

Htjele smo ovim gestom pokazati da smo kao majke, sestre, prijateljice, nesebične u darivanju, pa

makar i na ovako simboličan način. Vjerujemo, kada je naš prijatelj iz "Koraka nade" stigao u Udrugu s punim kombijem kolača da je izmamio osmjeh na licima naših malih prijatelja.

Zabava za Valentinovo je bila prekrasna, družili smo se, pjevali uz zvuke uvaženog gospodina "Klipija". Na stolovima je bila bogata trpeza. Našlo se i pomalo domaće šljivovice, šerija i po koje vince da obrazima naših gostiju dadne onu lijepu purpurno crvenu boju, boju ljubavi, sreće i zadovoljstva.

Za TV kantona izjavu je dala gospođa Marica Begović.

Naši gosti su bili i gospodin mr. Josip Juras, generalni konzul u Hrvatskom konzulatu, gospođa mr. Marica Petrović, predsjednica Matice Hrvatske, Zvonko Bosankić, tajnik i domaćin Hrvatskoga doma i mnogi drugi...

Obje dvorane Hrvatskoga doma su bile pune. Pjesma se orila i izvlačila iz prostorija Hrvatskoga doma, pa se kraj kazališta i centralnim Korzom grada Tuzle uvlačila u odškrinute prozore naših dragih sugrađana Tuzlaka, koji stanuju u samom srcu grada.

Valentinovo, dan zaljubljenih, druženje, razgovor, zabava, pjesma, igra, ljubav ta tajanstvena riječ koja u sebi krije sve i dobrotu i čežnju i nadanje. Pokazala je i to večer da je samo ljubav, ključ za sreću i suživot sa svim ljudima dobre volje.

Zabava je trajala do ponoći.

O ljubavi je u svojoj pjesmi "Za prijatelja" nešto nam pokušala reći i gospođa Nada Madžarević. Bilo je to večer i crvenih ruža i drugih prigodnih darova s natpisom "I love you".

Nada Madžarević

PROSLAVILI SMO

DAN LJUBAVI

Ove godine, kao i proteklih, u Hrvatskom domu prigodom Valentinova - Dana zaljubljenih, organizirana je zabava. Glavni realizatori su bile članice Sekcije za kulturno-zabavni život pri Udruzi "Hrvatska žena".

U veseloj i opuštenoj atmosferi zabavljali smo se, uz prijatnu glazbu gospodina, poetičnog naziva KLIPI. Na kraju smo se zasludili slasnom tortom, koju su dobitnici rulet plesa podijelili s nama.

Ove godine smo na ovaj Dan ljubavi željele svoju nesebičnu ljubav podijeliti s onima kojima je ona najpotrebnija. Odabrali smo Udruženje "Koraci nade" djece s posebnim potrebama. Članice i ostale gošće su dragovoljno, s velikom ljubavlju napravile i darovale poslastice za tu djecu.

Sve ovo su propratile TV kuće. Tu se naše akcije neće zaustaviti.

Marica Begović

Fahrudin Hidanović oživio
Franjevački samostan "Gradovrh"

U BiH postalo je rijetkost ne praviti razlike među ljudima. Sasvim slučajno sam upoznala Fahrudina Hidanovića, nastavnika književnosti koji je zaljubljen nekadašnji Franjevački samostan "Gradovrh". Tako danas svoje slobodno vrijeme provodi istražujući život franjevaca na prostorima sjeveroistočne Bosne. Kaže da se svi pitaju otkud Fahro u toj priči. "Prije desetak godina zainteresirao sam se za Gradovrh. Iako je o njemu bilo vrlo malo pisane građe, ja sam to radio s jednom velikom ljubavlju i iz mog istraživanja se puno toga saznalo. Sav sam se posvetio ovom samostanu, i dušom i srcem. Znao sam samo radi jedne rečenice, da bih saznao nešto više o Gradovrhu, na jednom mjestu provesti cijeli dan", ovako je započeo moj razgovor s Fahrom.

Pretpostavlja se da je tijekom XVII. stoljeća samostan uništen kada su ga napustili fratri, te da je čuvena slika Gospe Gradovrške tada prenesena u Bač kada su i sami franjevci iz Gradovrha prešli u Bač u Vojvodinu. Današnji franjevački samostan u Baču se zove Gradovrh. Danas u Tuzli ima tek lokalitet ovog samostana, a niti jednoga traga. Cilj Hidanovićevog istraživanja je da Gradovrh ponovno oživi te da se na tom lokalitetu izgradi barem jedna mala kapela koja će ostati u posjedu budućim generacijama. U početku su Hidanoviću mnogi postavljali pitanja otkud da se baš on bavi istraživanjem Gradovrha, a on objašnjava da se cijelo vrijeme o Gradovrhu govorilo bez nekakvih konkretnih činjenica o njemu. Fahrudin je izdao i knjigu *Župa Soli - Gradovrh* i to je prva knjiga za koju nije bilo kritičara. Pretpostavlja se da je razlog tome zato što je to prvo djelo koje istinski progovara o Gradovrhu i koje govori o životu i djelovanju Franjevaca na ovim prostorima i u vrijeme Osmanskog Carstva. Knjiga ipak nije doživjela neku veliku kulminaciju. Hidanović pretpostavlja da je razlog tome taj što je on Bošnjak. "Katolici su malo bili u nevjerici, vjerojatno zato što su se bojali hoću li ja to znati prikazati na pravi način. Nisam tražio nikakve posebne recenzije, jer sam ja otac i mati te knjige. Nisam tu stvarao nikakva literarna djela, već sam htio na osnovu činjenica i pisanih tragova stvoriti jedno simbolično povijesno djelo", priča Hidanović. Ipak zanimljivo je da je Hidanović omiljen među fratrima, pa nam se pohvalio svojim dobrim prijateljskim odnosom s gvardijanom fra Zdravkom Anđićem i fra Jozom Bošnjakovićem, fra Ignacijem Gavranom i fra Karlom Jurišićem.

Imače, Fahro je uposlenik MUP-a TŽ i radi jedan sasvim drukčiji posao. Nakon radnog vremena zatvara se u svoj kutak i istražuje. Bilo kako bilo, Fahro je Gradovrški samostan oživio tako što o njemu priča. Fahro pokreće inicijative da se lokalitet zaštiti, a volio bi svoju ljubav prema Gradovrhu prenijeti i na mlade generacije. "Poslao sam čak nekoliko dopisa u srednje škole da se na satovima povijesti malo priča o Gradovrhu, jer je to ipak naša kultura i naša prošlost. Volio bih da u školama imaju te sekcije povijesti koje bi također mogle malo više istraživati. Tu se mogu napraviti vrijedni projekti. Ipak, nije bilo sluha za moje prijedloge. Mislim da živimo u okruženju ljudi koji namjerno neće razumjeti neke stvari", kaže Hidanović.

Hidanović priča da se nikada na osnovu Gradovrha nije želio profilirati u javnosti niti steći kakvu popularnost. Jednostavno smatra da je Gradovrh spomenik svih nas i nije želio da današnji lokalitet tek tako izraste u korov i da se o njemu ništa ne zna. "Ljudi nešto izmisle, pa nam predstave nešto i mi to rado prihvatimo. Mi tu imamo takvu jednu vrijednost i ne znamo je sačuvati, a najgore je što o tome gotovo ništa ne znamo", kazao nam je Hidanović. On smatra da je u BiH jedan od velikih problema to što ne želimo zaštititi našu prošlost, ali da je ne želimo čak ni znati. Smatra, da smo na zapadu, da bi Gradovrh odavno bio jedan veliki spomenik koji bi danas posjećivali brojni turisti, pa i sami fratri iz raznih krajeva. "Prije nekoliko godina posjetio me je jedan čovjek iz Bugarske, našao me i tražio da ga odvedem na Gradovrh. To jednog Bugarina zanima, a nas ovdje ne zanima. To dovoljno govori koliko nam naša povijest znači. Ja sam napisao knjigu i bilo je mnogih koji su knjigu odmjeravali. Knjiga nije za vage, nije bitno kolika je ona, već je bitno što ona nosi u sebi i koju poruku nosi", priča Hidanović.

Na kraju našeg razgovora Hidanović nam je pokazao i svoju knjigu *Franjevačka književnost u BiH*, koja ne ulazi duboko u neku analizu, već je jedino želio progovoriti o velikim književnicima među franjevcima. Fahro nam je kazao da je duboko vezan za franjevce i da je Gospa Gradovrška majka svih nas. Kroz njegova istraživanja prati ga zlatni medaljon koji je pronašao na lokalitetu Gradovrha i smatra da je upravo on pozvan oživjeti Gradovrh.

Maja Nikolić

Sudbina Ivana Milasa, nastavnika iz Splita

Srebrenički čistač ulica
postao meteorolog

Splićanin Ivan Milas (58) dugogodišnji nastavnik historije i geografije i jedini čistač ulica u Srebrenici, početkom ove godine počeo je raditi u novo-sagrađenoj meteorološkoj stanici u Srebrenici.

"Nije me bilo sramota čistiti ulice, ali sam ipak ugledni nastavnik, koji je u Srebrenici obrazovao nekoliko generacija. Zamolio sam načelnika Općine Srebrenica, Abdurahmana Malkića, koji mi je uz ispriku ponudio posao čistača ulica da me nakon dvije godine skloni s ulice. Nakon izvjesnog vremena, pozvao me i predložio mi radno mjesto meteorologa. Javio sam se na raspisani natječaj i dobio pozitivan odgovor", sa zadovoljstvom nam je kazao Milas.

Nakon razduživanja kolica, metle i lopate Milas s kolegama Elvisom Haskić i Dejanom Milovanovićem mjesec dana provodi na obuci za meteorologa. Radni odnos s Meteorološkim zavodom Republike Srpske zasnovali su početkom ove godine, a mjesec i pol bili su na proračunu Općine Srebrenica. Milasa raduje i to što radi s mladim kolegama, Bošnjakinjom i Srbinom.

"Od 300 maraka mjesečno zaradenih na ulici ja i supruga, kao podstanari, teško smo živjeli. Plaća meteorologa je dosta veća i za srebrenički standard više nego dobra", kaže Milas, dodajući da se nada da će dobiti krov nad glavom za porušeni stan kod škole u Brežanima.

On kaže, da mu nije smetao posao čistača ulica, koji je obavljao po kiši i snijegu. Teško mu je padalo kada mu na ulici pridru njegovi učenici, koji su već roditelji i pitaju ga mora li to raditi, kao i neman stana zgrade kod parka, koji s prozora svakodnevno bacaju smeće.

Vijest da Milas neće više čistiti srebreničke ulice, razočarala je građane ovog porušenog grada. Kažu, kuda Ivan prođe nema ni opuška od cigarete. Milasova praksa bila je da u jutarnjim satima prvo pokupi krupni otpad, očisti oko svih kontejnera, a zatim čisti ulice i trotoare od sitnog smeća. Njegov rajon bio je od naselja Baratova do Klise, dužine više od tri kilometra.

Tekst i foto: Sakib SMAJLOVIĆ

Izložba fotografije u organizaciji Asocijacije umjetničke fotografije Bosne i Hercegovine

Pojavljanje fotografije i njezina povijest, posebno njezina ontologija/ontogeneza ili spoznajna bit koju prati i raskriva njezin razvoj, utjecali su na povijest likovne umjetnosti općenito i na proces vizualizacije svijeta, koji je, kako danas vidimo, dominantan odnos i najagresivniji trend i opcija njegovoga upoznavanja, spoznavanja i nominiranja još *neosvojenog* ili preimenovanja već poznatog dijela.

U biti, taj trend, započet čovjekovom naklonjenošću prema likovnim umjetnostima uopće i crtežom u špilji, a dominantno s ontičkim predznakom, ubrzan je pojavom *dagerotipije*, mokre ploče i prvog fotoaparata, a nastavljen eksperimentiranjem *fatogramom* i drugim vidovima *zapisivanja svjetlosti i njezinog crteža*. Taj trend nikad nije prekidano, samo je dinamiziran do stvaranja pokretne slike - filma, televizije, interneta, digitalnih sredstava za proizvodnju, čuvanje, obradu i prenošenje slika.

Na razvojnem putu fotografije u osvajanju i vizualizaciji svijeta, *Zagreb* je njezina značajna destinacija, a Foto klub *Zagreb* najstarija je udruga tehničke kulture u Zagrebu. Klub je registriran 1892. godine pod okriljem *Društva za umjetnost i obrt - u vrijeme kada su već bili u upotrebi suha ploča, smotani film i priručni aparat*. Inače, fotografija se u Zagrebu pojavila kao *dagerotipija*, koju je Zagrepčanin Demetrije Novaković izučio upravo kod L. J. M. Daguerrea u Parizu, 1839. godine. Od tada pa nadalje, preko *kalotipije - 1849*, negativna na staklu - *mokre ploče*, Zagreb je mjesto i uporište svekolikog fotografskog progresa, sve razvijenijeg fotografskog amaterizma, pa tako i uvjeta prema kojem je fotografija postala dijelom općeg umjetničkog trenda i razvoja i na puno širim prostorima. Prvi fotografski atelje u Zagrebu otvorio je Drago Pommer, 1856. godine. Ta dinamika, uvijek je na sasvim izravan način značila i evidentnu prednost za koju se fotografi i profesionalno i organizirano bore, a prvenstveno baveći se kreativnom fotografijom. Tridesetih godina XX. stoljeća djeluje čuvena *Zagrebačka škola fotografije* čiji su najznačajniji predstavnici: Tošo Dabac, Žorž Skrgin i Miloš Szabo. Njihovu fotografiju odlikuju visoka tehnička perfekcija, stroga kompozicija, naglašeni realizam i društveno-kritički odnos.

U okviru ove izložbene postavke Foto klub *Zagreb* predstavlja se u dobrom odabiru uradaka svoga članstva, u varijanti kreativne fotografije i inventivnih dosega svojih suvremenih autora, kao po svemu, njihovih stvarnih mogućnosti jednako u opciji analogne i digitalne fotografije. Dijelom, kako vidimo, riječ je i o kompjutorski obrađenim fotografskim zapisima koji su potom realizirani na printerima, ali i znatnom unaprijeđenju suvremenog fotografskog iskaza i umjetničkog fotografskog jezika, općenito.

Ivo Pedišić inzistira na tehničkom perfekcionizmu i ima vrlo interesantne poglede na mogućnosti kompozicije u odnosu i susretanju starog i novog, tradicionalnog i suvremenog, stvarnog i održivog, što postiže

Ivo Pedišić ZG-2003

interesantnim uglovima, projekcijama i tehničkim perfekcionizmom.

Ivo Šebrek otkriva interesantnu teksturu zida na granici svjetla i sjene, siguran je u kompozicionom nivou uratka, očito uspješno istražuje granicu osvjetenih i zatamnenih površina, voli jasnoću geometrijskog crteža u svjetlu i sjeni.

Krešimir Mehčić je zaintrigiran pojavom i kretanjem svjetla u prirodi. Pravi dojmive crno-bijele fotografije o prisustvu svjetla prije, za vrijeme i poslije oluje na moru koje i doslovno bivaju proizvodom prisustva svjetla u rasponu od proizvedenog munjom do punim mjesecom osvjetenog neba, vode i refleksija u krajoliku.

Mladen Jurčić uočava i fotografira interesantnu energetsku potenciju valova / namreškane vode, koja se na vrhu valova postvaruje kao sasvim jasan svjetlosni crtež ili čista električna energetska mreža.

Vladko Lozić fotoaparatom i fotografijom stvarno prati dinamizam i smiraj života na ulici, dakle reporterski i dokumentaristički.

Senka Jurković Gros čini isto, ali težišno, socijalno motivirana i s izvanrednom sposobnošću uočavanja i osjećanja inventivnih i kreativnih poticaja.

Nena Brkić fotografijom slijedi zakone klasičnih umjetnosti: čistoću oblika, geometriju, simetriju, mirnoću estetskog govora, jasnoću obojenih površina, pa joj slike sijaju kao vitraži. Postiže vrijedne rezultate.

Vesna Pleše ima visoke estetske zahtjeve i dosege koji proizilaze iz želje za savršenstvom uratka primjerenom savršenstvu fotografskog aparata, ali sa snažnim zahvatanjem u mogućnosti koje nudi predložak / motiv.

Mladen Jurčić Mosa

Maja Dolenc zna što želi, ali ne postiže to uvijek, pa su joj rezultati između očiglednosti izazova i izvanrednih postignuća, npr. 4 i *Dimnjak*.

Vinko Šebrek ima snažan, često iznimno angažiran zahvat fotografijom, ali u kreativnom nivou, s obzirom da je tehnički korektan, postoje odstupanja koja su ravna razlici između dokumentarne i kreativne fotografije.

Boris Golub slijedi etnografske motive i dokumentira.

Miron Resli u cijelosti nastoji izjednačiti motiv, uradak i svoju nominaciju.

Ariana Barišić traga, ali nominacijama uspješno pridonosi identificiranju sebe s motivima: *Budne oči - dijete, mačka i pas, Car - puž, itd.*

Snježana Požar, uspješno sintetizira motiv, nominaciju i uradak što je i lijepo i obećavajuće, posebno u nivou izgradnje osobne poetike.

Mirela Ribičić uspješno *prolazi* s druge strane odabranog motiva nastojeći osobnim iskustvom savladati razliku između vidljivog i stvarnog u čovjeku.

Miljenko Marotti s izgrađenim smislom i jasnim osjećanjem nominira svoje uratke podcrtavajući snagu prirode i privremenost, u svakom slučaju, površnost čovjekovog uvida.

Nena Brkić Mozaik oblika 2

Ružica Jakimovski traži da joj izbor motiva riješi osobne likovne nedoumice.

Maja Pasarić zaokupljena je skrivenom i nedostupnom ljudskom intimom i skoro nezamjetljivim promjenama u prirodi.

Sanja Pilić traga za originalnim pristupom motivima.

Slavka Pavić, neprecizno nominira, nastojeći otći dalje od motiva i fotosa, inače korektnih uradaka.

Marijan Kreutz odlično koristi smjenu svjetla i tmine, a zna odgovoriti i izazovima efektnih motiva: *Ptice, Alkar, Verglaš.*

Ljubica Babac slijedi interesantne tragove ljudskih ruku i poticaja poetički im proširujući značenja i smislove.

Snježana Požar U zora

Anita Dragičević traga u prirodi stvari koju sakriva estetska dovršenost izgleda.

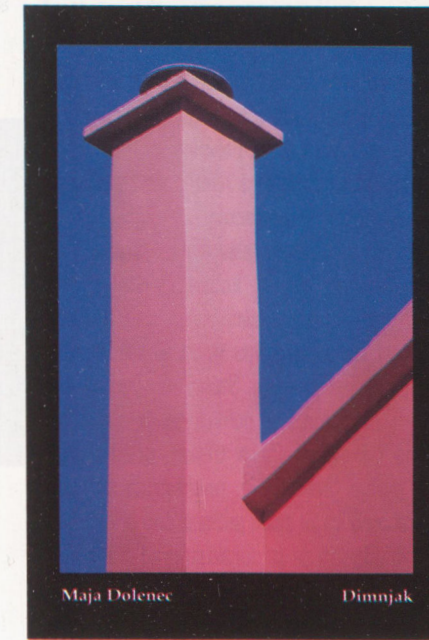
Vladimir Vučinić lirizira akt, ali dinamizam do-bijanja takvih snimaka *nagriza* estetiku predložka i nerijetko tu mogućnost pretvara tek u mrlju slike oživjele u sjećanju.

Petar Atletić se obraća djeci i brizljivo dotiče taj svijet u razvoju. Koliko je pas razigran, toliko se dijete snebiva.

Ida Popčević izostavlja nominaciju, što fotografirane prizore na Tibetu svodi u nivo govora *bez riječi*, jer otuda i dolazi poznata istočnjačka maksima prema kojoj: *jedna slika vrijedi kao hiljadu riječi*.

Silvia Bukovac Gašević nastoji fotografirati i nominirati u nivou atmosfere koja potvrđuje njezin uradak ostvaren u doista visokom i rafiniranom rastojanju svjetlosnih vrijednosti.

Hrvoje Mahović donosi foto-uratke eksperimentiranja s dužom ekspozicijom koji idejno slijede *arijadnu nit*, ali i estetiziraju mogućnost traganja u prolazanju.

Maja Dolenc Dimnjak

Đurđica Kocijančić eksperimentira s nominacijama, pa tako dobije da geometrijsko tijelo

Zvonimir Dumančić Kazaliste

nominira kao geometrijsku sliku, tj. kamenu loptu - imenuje kao *kameni krug*.

Krunoslav Lijac donosi, po svemu, mada mutne, fotke karakterističnih pejzaža iz Švicarske.

Anita Dragičević Volim plavo I

Irena Matošević traga i pronalazi čiste oblike i boje i donosi ih u dobrom međusobnom odnosu.

Zvonimir Dumančić uočava i bilježi doista karakteristične trenutke i prizore, *Kazaliste* je njegova izvršna fotografija snimljena u karakterističnom svjetlu jednoga trenutka.

Aktivnost Foto kluba Tuzla i Asocijacije za umjetničku fotografiju u Tuzli posljednjih godina, doista obogaćuje likovni život i ponudu, a tako i kulturni život, jer omogućava da barem zainteresirani komuniciraju s drugim i drukčijim, što je osnovom svakog napretka u razvoju likovne umjetnosti i likovnog života uopće. U obilju oblika koje njeguje tuzlanski prostor ovaj držimo iznimno važnim.

1. veljače, 2008.

Atif Kujundžić

Žarko Milenić

PRIČA

VEČERA

Toga tjedna je radila drugu smjenu. Bila je zaposlena kao učiteljica u jednoj osnovnoj školi.

Večera njezine mame bila je gotova u osam. Svakoga je nutkala, te kako ne bi i mene. Svoga jedinoga zeta.

Ne, rekao sam. Sačekat ću njenu kćerku. Ona će doći u devet. Zajedno ćemo večerati. Kao i uvijek. Ono što je njena mama skuhalo. Njena kćerka nikad ne kuha. I zašto bi kad ima mamu? Ona se uvijek vraća umorna nakon trosatnog sjedenja u razredu. Preumorna, kaže. Dolazi, večera i ide spavati. Sa mnom, na francuskom ležaju. Bez želje da skinu spavaćicu.

No, punica me jednako nagovarala da večeram s njom i njenim mužem. I popustio sam.

Stoje mislila? Da sam gladan? I bio sam.

Da ću moći nakon jednog sata ponovno jesti drugu večeru? Prvu preštjeti. Da sam znao kako će moja žena pobjesnjeti lagao bih. Jeo bih. Silom. Makar i povratio. Ima i gorih stvari.

Punac je zagalamio na svoju ženu. Njih dvoje brzo sjedose u svoj automobil i odvezoše se u stan u koji su dolazili vikendom. Nije bio vikend. Ostaviše nas same. Istjerala me iz kuće. Iz njezine kuće.

Pravi vlasnici su zapravo bili njezini roditelji. Ali ona je njihova kćer. Ona će naslijediti kuću koju i za njihovog života smatra svojom.

Poželio sam da odem. Da se vratim. Svojim roditeljima. Punac je prije vjenčanja u šali rekao da ću se vratiti mami. Zašto baš mami? Nisam ga to pitao.

Ona je opsovala. Ako se to moglo nazvati psovkom. Mamu ti bezobraznu! Izostavila upravo bezobrazni glagol. Nikad nije psovala. Nije dopuštala da i ja psujem.

Izšao sam. U hodnik. Promatrao svoju jaknu na vješalici. Ne, jakna nije bila moja. Kupila mi je moja žena.

A druga? I nju mije ona kupila.

Hlače na meni bile su muške. Kupila ih je ženska ruka. Košulja također.

Čak i potkošulja. Gaće.

Nisam odjenuo jaknu.

Skinuo sam hlače te zimske večeri. Onda i potkošulju. I gaće.

Zašto ne izlazi? Zašto ne gleda što radi njen poludjeli muž? Stajao sam u hodniku. Drhta.

Pada li sada snijeg i na krov kuće mojih roditelja? Spustio sam se na nezastri pod.

Ona će otvoriti vrata. Pitati me što radim ovdje.

Neka pita. Ništa joj neću reći. Ništa odgovoriti. Neke galami. Ni prvi ni zadnji put.

Bit ću gluh.

Ne, nisam gluh. Samo će na jedno ući a na drugo izići. Kako to biva muškarcima koji slušaju žene. Slušaju a ne čuju.

Zašto bih je slušao? Kad je slušala ona mene? Ona je umorna. Preumorna. Spava zaslužnim snom. Snom pravednika. U svom krevetu. Pod svojom posteljinom. Spava i iza svojih vrata ne čuje mene koji plačem.

OVLASHTENA PRODAJA I SERVISIRANJE

Stuhli Auto

LADA Mahindra Great Wall

SERVIS I DIJELOVI ZA FRANCUSKA, JAPANSKA I KOREJSKA VOZILA

D.O.O. "STUHLI AUTO" TUZLA; AUTO SERVIS Mramor, Majevička br.2, Tuzla

tel: 035/384-500; 035/384-484

Reklama uz: KRIVO OGLEDALO autora N. IVANOVIĆA

Ova zima bila je duga i surova, vrijeme je za buđenje i revoluciju

Gledajući u oči gospode Ane, majke Denisa Mrnjavca, sledila mi se krv u žilama. Njezinom dječaku su na tako surov i bezdušan način oduzeli život. Tresem se od straha i boli i vremena u kojem živimo. Njezine oči pune sjete i pogled pun nepovjerenja uperen u svijet dovoljno govori kakvi smo mi ljudi. Zgrožena sam na činjenicu da nas mogu napadati, vrijeđati, prijetiti nam noževima, a da će drugi ostati hladnokrvni i samo nijemo gledati i čekati da pobjegnju. Nekad smo se borili jedni za druge, zajedno dijelili zadnji komad kruha, pjevali do zore, radovali se, a danas smo jedni s drugima samo dok je dobro.

Izopačeni svijet nam nudi to što nudi, a mi slijepo sve prihvaćamo. Djeca nam vrijeme provode u kladionicama, jer najprometnije su one koje su njihovi vlasnici uspjeli otvoriti odmah pored škole. Pitam se jesu li te iste gazde koje ih otvaraju roditelji, kako to odgajaju djecu. Nije rijetkost da nakon nastave i profesori i učenici odmaraju u kladionici. Male plaće, a ovako se barem mogu nadati da će još koju marku osvojiti. Posljednji mjesec bio je doista koban, ali nažalost kao da još uvijek ne shvaćamo da je to tek jedna opomena da je vrijeme da nešto trebamo hitno promijeniti. Jučer se vozim u busu, kad četiri djevojke razmjenjuju leksaurine. Jedna ne može spavati zbog biologije, druga zbog njega, treća zbog kontrolnog, a četvrta jer joj je dosadilo živjeti. U najljepšim godinama života ona nema volje za životom. Nije to sve. Dvije djevojke u Vinkovcima, izludivale šest dana i roditelje i profesore i medije. Svi objavili da su nestale, a one se tek mirmo skrivale u susjednoj napuštenoj kući. Jedna se usudila čak sa skrivenog broja nazvati mamu i reći joj da je dobro. Razlog skrivanja medijima je otkrila četmaestogodišnja Tea Fat, odbjegla kćer. Naime, imala je dvije jedinice i za nju je to bio način kako ih ispraviti. Kada su im prijatelji rekli da je velika potraga za njima i da su im čak i slike objavljene u medijima, njihova jedina briga je bila koja je slika izišla u javnost. Na pitanje novinarkе bi li opet pobjegla, Tea je kroz smijeh rekla da misli da ne bi.

Vrijednost života pala je na tako niske razine, razine kakvih više nema. Mediji nam nude samo crnu kroniku, zapravo ona sada i zauzima najviše prostora. Nema više onih lijepih edukativnih emisija za mlade, iz koji se može nešto korisno naučiti. Nema lijepih ani-

miranih filmova, nakon kojih mališani idu mirno na počinak. Ali zato imamo pune školske torbe nepotrebnih informacija i knjiga zbog kojih djeca bježe od kuće. Gledam mališane ujutro dok idu u školu, jedva nose ruksake, pa mi se nekada čini da su teži ruksaci nego oni sami. Sve se rjeđe vidaju djeca koja u parkovima igraju klikera, razmjenjuju salvete, preskaču štrik... Zato imaju najbolje mobitele s takvim kvalitetnim kamerama kakve nemaju čak ni neke medijske kuće ovdje. Roditelji im kupili jer nemaju vremena s njima provoditi vrijeme, pa misle da je to nadoknada za izgubljenim vremenom. Pa i prije su mladi bili veliki buntovnici, ali su to izražavali na jedan drukčiji i nama nekada veoma simpatičan način. Bauk je bio ako bježi iz škole, danas čak nije bauk ako dojave da je u školi postavljena bomba. Sve nas to vodi na jedno razmišljanje. Škole se uzdaju u kućni odgoj, a roditelji se uzdaju u odgoj u školi. Tako da dok jedni čekaju na druge, djeca odoše u propast. Roditelji su prezaoposleni, ali ne više zato što žele uspjati, već samo da bi preživjeli. Kada dođu doma od pokidanih živaca nemaju vremena ni djeci pokazati zadaće, zato se novci troše na instrukcije i slanje djece negdje drugo po odgoj i znanje. Umjesto da odgajamo djecu, sada će nam ih pisani zakoni odgajati i usmjeravati ih onako kako oni žele. Tortura se opet vratila.

Zaboravljamo kako je ovaj život prolazan i kratak. Albert Einstein je rekao da čovjeku ne treba biti cilj ostvariti uspjeh, nego ostvariti vrijednost. Treba li ti veća vrijednost od zdravog i pravog djeteta. Treba li nam veća vrijednost od iskrenog i zdravog dječjeg

osmjeha. Život je najveća radost koju smo dobili, a mi se sa životom danas nosimo kao s običnom otrcanom krpom. Nije fer. Djeci fale roditelji, djeca žele razgovarati s njima i žele znati što je to istinsko prijateljstvo. Svi smo bili djeca i svi se sjećamo tih naših zajedničkih nedjeljnih ručkova, odlazaka bakama, zajedničkih putovanja na more, ne sjećamo se gotovo ničeg ružnog, jer za roditelje nas uvijek vežu one najljepše uspomenе. Phil Bosmans u svojoj knjizi Živjeti je radost je svim mladima poručio da su oni upravo ti koji svijet moraju voditi k svjetlu, da moraju oslobađati ljude od sebičnosti i mržnje. Naši roditelji nisu baš imali ni kompjutera niti ovoliko elektronskih čuda, pa su bili puni životne radosti i danas pričaju o svom djetinjstvu, spomenarima i dnevnici. Život je najveće blago u kojem se skrivaju tolika čuda i svatko ima pravo na ta čuda i njegove ljepote i boli. Najbolje nasljedstvo koje roditelj može dati svojoj djeci je nekoliko minuta svojeg vremena svaki dan.

Život je da se živi, a ne da se oduzima. Život nije da se kupuje novcem. Život je da se voli, a ne da se već u utrobi uništava. Kakvi su to ljudi koji propovijedaju o pobačajima, danas ubijaju svoje dijete, sutra ga opet rode. Nije onda ni očekivati da to drugo dijete ima dobar odgoj. Istraživanje Planet Teenager koje je provela zagrebačka podružnica jednog od vodećih međunarodnih instituta za istraživanje tržišta pokazala su da 70 posto djece nikada nije ni bilo u kazalištima, 90 posto djece u dobi od 11 do 13 godina svakog dana prati TV program, a gotovo polovica ima televizor i u svojoj sobi. Polovica njih baš nikada ne čita knjige, a otprilike 70 posto ne posjećuje kazališta ili muzeje. No, zato ih 84 posto prati televizijske reklame.

Sve dovoljno govori koliko je svijet otišao predaleko i koliko je današnji svijet pao pod jednu opaku bolest. Bolest kojoj ima lijeka, ali ne u kemikalijama, nego u vjeri i odgoju. Stoga odgovornost je na svima, i u medijima i u politici, ali je najveća na roditeljima i školama. Djeca trebaju osjećaj odgovornosti i pažnje. Trebamo im pokazati da su netko i nešto i trebamo im za svaki pothvat dati priliku, ali ne smijemo ih odgajati da se dokazuju pred drugima kao najjači i najbolji. Trebamo ih učiti na skromnost, radost, ljubav, mudrost. Draga omladino sa životom možete što hoćete, zato pazite kako ćete.

Maja Nikolić

Ž života poznatih

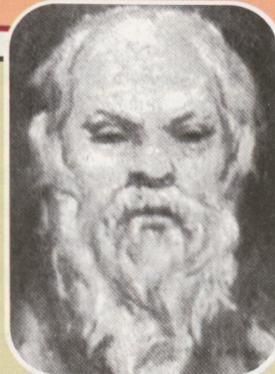
FENIKS

DOBAR ZALOGAJ

Njemački skladatelj Johannes Brahms (1833.-1897.) bio je ljubitelj dobra zalogaja. Nekad vitki mladić u zrelim se godinama pretvorio u debela čovjeka, a to je bilo opasno za njegovo zdravlje, koje je postajalo sve slabije. Liječnik mu je preporučio najstrožu dijetu.

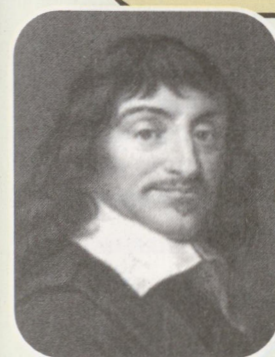
- Ali, doktore, nemojte tako! Večeras sam pozvan na večeru kod svog prijatelja Straussa. Pripremaju moje omiljeno jelo.
- Ni slučajno! Stanje je vrlo ozbiljno - uzviknuo je liječnik.
- E, onda - odvratio je tiho skladatelj - zamislite da danas nisam bio na pregledu, nego ću doći tek sutra.

LJUDI SU NAJGORE ŽIVOTINJE

Kada su grčkog filozofa Sokrata (470-399. pr.n.e.) upitali koja životinja najluđe ujeda on je odgovorio:

- Od divljih - klevetnik, od pripitomljenih uljica.

UŽICI

Najveći francuski filozof Rene Descartes (1596.-1650.) volio je, osim duhovnih i materijalne užitke. Jednom mu je prilikom u posjet došao vojvoda od Durasa i zatekao ga za bogatim stolom. Iznenaden tim prizorom, vojvoda je uzviknuo:

- Ma šta ja to vidim? I filozofi cijene užitke ovoga svijeta?!
- Pa niste valjda mislili da je priroda darovala stvari jedino glupanima?! - uzvratilo mu je Descartes istom mjerom.

DIJAMANTI SU DJEVOJČINI NAJBOLJI PRIJATELJI

Glumica Zsa Zsa Gabor (1907.) osim po svojih devet brakova, poznata je i po osebujnim izjavama poput ove:

- Nikada nisam dovoljno zamrzila muškarce da bih im vraćala dijamante koje su mi poklonili.

PROTURJEČJE

Velikom su engleskom piscu Oscaru Wildeu (1856.-1900.) neki kritičari predbacivali da je jednom zgodom iznio mišljenje dijametralno suprotno stavu kojeg je sam prije zastupao. Oscar Wilde ovako je odgovorio:

- Glupani proturječe drugima, a samo pametni proturječe sami sebi!

NAJTEŽE JE KONTROLIRATI SEBE

Ruski car Petar Veliki (1672.-1725.) ostao je zapamćen kao vladar koji je zaslužen što se Rusija oslobodila srednjovjekovne zaostalosti. No, bio je veoma nagao i često bi planuo zbog sitnice, ne mogavši se kontrolirati. Tako se jednom naljutio na svog vrtlara, koji nije obavio posao kako mu je naredio, i izgubivši živce - pred svima mu je opalio pljusk. Vrtlar se osjetio tako poniženim da je otišao kući i danima nije ustajao iz kreveta. Na kraju je umro. Kada je čuo što se dogodilo Petar Veliki je rekao:

- Uspio sam osvojiti druge narode, uspio sam civilizirati svoje podanike, a ipak nisam kadar civilizirati samoga sebe!

114 godina tradicije

projektiranje i proizvodnja
remont i održavanje

www.tzv-gredeļ

GREDEļ

GRAĐEVINARSTVO
PROIZVODNJA
TRGOVINA

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

Vinko Divković kandidat za izbornika U-19 nogometne reprezentacije govori za Hrvatski glasnik

Vinko Divković, rođeni Husinjanin, danas nastanjen u Beču jedini je trener s PRO-licencom (profesionalnom) i potencijalni je kandidat za mjesto izbornika U-19 nogometne reprezentacije koja je u proteklom razdoblju ostvarila devetnaest poraza i tako se pokazala kao najlošija vrsta. Vinko Divković govori za Hrvatski glasnik o izboru novog izbornika, te o stanju u BH nogometu.

Nikić Katalinski Divković

U BiH inače s ovom licencom ima 23 trenera, a njihova promocija održana je u Vogošći. Većina tih trenera ne živi u našoj državi već u nekim drugim zemljama širom Europe, i to je jedan od velikih problema. "Mislim da mi, treneri sa pro licencom, kao i drugi treneri s A i B licencom imamo sve uvjete i ako nam se pruži mogućnost da radimo po našim planovima možemo napraviti napredak na teritoriji BiH, odnosno možemo unaprijediti kvalitetu našeg nogometa, te da u skorijoj budućnosti naš nogomet dosegne bolju kvalitetu.", kazao je Divković.

Kada je riječ o samoj kandidaturi za mjesto izbornika i tu se sve dijeli po nacionalnom ključu tako da je to mjesto rezervirano za nekoga iz reda hrvatskog naroda. O programu i samom izboru Divković ističe da je ponudio svoj program i popis igrača savezu. "Tu sam napomenuo da je napravljena ogromna nepravda u proteklom razdoblju jer prilika nije pružena igračima koji igraju u zapadnim zemljama Europe. U Borussia, Bayernu, Schalkeu ima igrača koji svojom kvalitetom zaslužuju mjesto u reprezentaciji. Mislim da ću se opredijeliti za tu opciju i da će glavni nositelji reprezentaciji biti upravo ti igrači. Prijašnji izbornici su se previše okretali igračima iz BiH, a tu se puno gledalo i prezime tog igrača, koje je zaista jedino zlo našeg nogometa. Politici zaista nema mjesta u nogometu, jer najmanje je bitno kako se tko zove. Bitna je kvaliteta koju taj igrač pruža", ističe Divković. O pritiscima koji se stvaraju nad izbornicima, kako o odabiru igrača, tako i samom vođenju reprezentacije, Divković kaže da kada se dođe u situaciju da svatko radi svoj posao počevši od predsjednika do samog trenera tek tada možemo ostvariti neki napredak. "Kada je riječ o ostalim pritiscima koji se stvaraju u i oko reprezentacije, ja ću se okrenuti samo svom trenerskom poslu. U obzir će dolaziti samo kvaliteta igrača te na takav način opravdati dobiveno povjerenje. Kroz taj angažman nastojat ću promovirati samo svoje trenersko znanje", dodaje Vinko Divković.

Divković je jedan period bio u Macabiju iz Tel Aviva, trenutno ima ponude iz Kine i Izraela te smo ga stoga pitali u kakvom je stanju naš nogomet u odnosu na neke druge sredine u kojim je boravio. "Mi smo sigurno daleko, možda i predaleko od nekog europskog nogometa. Ali u Izraelu gdje ima dosta sličnosti s našom situacijom i stanjem kada je u pitanju nogomet možemo povući neku paralelu. Oni nemaju nikakve bolje uvjete nego mi, u BiH ima sigurno pet klubova koji imaju bolje uvjete nego Macabi, međutim njihova prednost je u samom radu u klubu. Zna se tko što radi i nema uplitanja u posao drugog. Oni rade 24 sata, dakle rad i samo rad", ističe Divković.

Pitali smo ga i o njegovoj prognozi za predstojeće kvalifikacije BiH na svjetsko prvenstvo i je li moguće da naša reprezentacija konačno ugleda svjetlo velikog natjecanja. "Ja sam pesimističan, mislim da će to biti težak iskorak. Jedino ako se cijela nacija udruži možda je moguć neki rezultat. Ali ako se bude radilo kao do sada nemamo nikakve šanse", kaže Divković i dodaje da bismo se trebali samo malo osvrnuti oko sebe i pogledati kako to naši susjedi rade. Jedino ozbiljnim pristupom svih moguće je ostvariti neki povoljan rezultat.

Tekst i snimci: Maja Nikolić

Vinko Divković

Znate li?

Chicago bismo s pravom mogli nazvati i "slatki grad", jer u njemu ima više tvornica za proizvodnju slatkša nego u bilo kojem drugom gradu u svijetu. - Feniletilamin, glavni hormon ljubavi, ne traje vječno. Prosječni vijek njegovog trajanja je od jedne do pet godina.

1521. godine švedski kralj Gustav Vasa prevalio je na skijama čak 86 kilometara, jer je bjezao od danskih vojnika nakon poraza. U spomen na taj događaj u Švedskoj se svake godine od 1921. održavaju skijaške utrke "Vasa" na 90 kilometara.

Džepne maramice prvi put pojavile su se u Veneciji, ali nisu služile za brisanje nosa, već za brisanje lica i rastjerivanje muha.

Prašina koja se skuplja svuda po kući najvećim se dijelom sastoji od djelića izumrle ljudske kože.

U svijetu se danas govori više od 2.700 jezika i više od čak 7.000 dijalekata. U Indoneziji se npr. stanovnici sporazumijevaju na 365, a u Africi na 1.000 jezika.

Prvi čovjek koji se vinuo u svemir, ruski astronaut Jurij Gagarin volio je književnost, a naprosto je obožavao nobelovca Ivu Andrića. Knjigu "Na Drini ćuprija" držao je u svojem krevetu ispod jastuka.

Prema istraživanjima statističara jedan prosječan Amerikanac provede dvije godine života u čitanju novina i časopisa.

Perzijski vladar Kambiz II. okoristio se svojom lukavošću kako bi osvojio egipatski grad Pelusium. Naime, krajem 6. stoljeća pr. Krista on je zidine toga grada zasuo mačkama, staroegipatskim svetim životinjama. Dok su zbunjeni branitelji shvatili što se događa, grad je već bio pokoren.

Nikotin koji se nalazi u duhanu vrlo je jak otrov. Od malo duhanskog dima zmije, gušteri i žabe odmah padaju u nesvijest, a količina od osam grama ubija slona.

Prva slova riječi "FAMILY" znače: Father and Mother I love You.

Nojevo oko veće je od njegova mozga i jasno vidi na udaljenosti od pet kilometara.

Kad čovjek umire najprije izgubi osjet vida, zatim okusa, mirisa i dodira. Sluh je posljednji od osjeta koji izgubi.

Britanska premijerka Margaret Thatcher jednom je prilikom izjavila: "Žene će moći biti premijerkama tek mnogo godina nakon moje smrti".

Starogrčki atletičari obilato su se koristili lukom pripremajući se za natjecanja: mazali su njime tijelo, jeli ga i pili njegov sok.

FENIX

Zdravlje

ZNATE LI...?

Kofein povećava rizik od pobačaja

• Konzumiranje prevelikih količina kofeina u trudnoći može povećati rizik od spontanog pobačaja, neovisno o tome dolazi li kofein iz kave, čaja, energetskih napitaka ili vruće čokolade. Važna je količina, pa trudnicama koje uzimaju više od 200 mg kofeina dnevno prijeti dvostruko veća opasnost od pobačaja nego onima koje ga uopće ne uzimaju.

Kardiovaskularne bolesti i statini

• Prema jednoj od najvećih opservacijskih studija o razvoju kardiovaskularnih bolesti, bolesnici bez tih bolesti koji su primjenivali atorvastatin radi prevencije imaju znatno manji relativni rizik od razvoja bilo kojeg kardiovaskularnog događaja (srčanog infarkta ili potrebe za ugradnjom srčane prenosnice) od bolesnika koji su uzimali simvastatin. Rezultate ove nezavisne opservacijske studije objavio je Clinical Therapeutics Journal.

Dijagnoza raka debelog crijeva

• Otkrivanje specifičnog antigena za rak debelog crijeva (CCSA-2) pomoći će u ranom otkrivanju i prevenciji raka kolona. Taj protein nalazi se u stanicama karcinoma prije no što poprime maligni oblik, dok su u niskorizičnim polipima i zdravom tkivu debelog crijeva njegove razine vrlo niske.

Osobnost i samokontrola

• Prema jednom američkom istraživanju sposobnost samokontrole ovisi o osobnim faktorima motivacije: preventivnim - potrebom za očuvanjem vlastite sigurnosti i promotorskim - potrebom za ostvarenjem ciljeva i nadanja. Bolju samokontrolu, pokazalo se, imaju ljudi koji su motivirani osobnim ciljevima.

Prestanak pušenja

POBIJEDITE OVISNOST O CIGARETAMA

Zahtijeva puno strpljenja, truda i odricanja, ali odbacivanje cigarete bitka je koju možete dobiti.

Vodeći motiv za prestanak pušenja je zdravlje, ne toliko vlastito koliko zdravlje djece koja prisilno, pasivno puše.

Zbog utjecaja nikotina u organizmu pušači imaju trajni manjak kisika, pa trpe svi organi i tkiva.

Od svih spojeva u duhanskom dimu za krv i krvne žile najopasniji je nikotin. Pod njegovim se utjecajem na hemoglobin umjwsto kisika veže ugljični monoksid, produkt izgaranja cigarete, čija je veza s hemoglobinom 200-300 puta čvršća od veze kisika i hemoglobina. Pušači stoga imaju trajni manjak kisika zbog čega trpe svi organi i tkiva.

Nikotin pospješuje izlučivanje adrenalina i noradrenalina, zbog čega se povećava srčana aktivnost, raste krvni tlak, a metabolizam masnoća je poremećen. Naime, u žilama pušača, i ako se pravilno hrani, razina lošeg kolesterolea (LDL) veća je od

razine dobrog (HDL), zbog čega nastaju aterosklerotski plakovi. Žile gube elastičnost, volumen im se smanjuje, a zbog pojačane ljepljivosti trombocita, uzrokovane nikotinom, lako nastaju krvni ugrušci koji uzrokuju moždani i srčani udar. Pušenje u kombinaciji s hormonskim kontraceptivima višestruko povećava opasnost od nastanka tromboze.

Promjene na žilama uzrokovane pušenjem reverzibilne su, a što osoba manje i kraće puši mogućnost potpune regeneracije žila je veća. Već 8-9 sati po prestanku pušenja razina ugljičnog monoksida u krvi pada, a s njom i rizik od niza bolesti. Pojačana opskrba kisikom ubrzava obnavljanje stanica i čišćenje organizma od toksina.

Samoizlječenje MISLIMA PROTIV BOLII

Sve je više istraživanja koja ukazuju da ljudska psiha itekako utječe na zdravlje. Šanse za izlječenje povećavaju se već i optimističnim stavom pacijenta te povjerenjem u liječnika i terapiju.

Veseli su zdraviji

Stres nastaje u glavi, stoga ga u glavi treba i suzbiti. Pozitivne misli najbolje su gorivo za sposobnost samoizlječenja, jer su najbolji ubojica stresa. Sretni ljudi, kako su pokazali rezultati istraživanja provedenog na University College London, imaju sniženu razinu kortizola, tzv. hormona stresa, u krvi. Osobe sa sniženom razinom kortizola rjeđe oboljevaju, pokazalo je pak istraživanje na Sveučilištu Wisconsin. A istraživanje provedeno na Sveučilištu New Orleans pokazalo je da ljudi koji se rado smiju imaju upola manju vjerojatnost da će doživjeti srčani udar, nego ozbiljni ljudi. Poznato je da veselje i ljubav jačaju imunitet, a osjećaji poput straha, bijesa ili usamljenosti ga slabe. Ozbiljne osobe ipak ne moraju očajavati jer uz malo truda mogu usvojiti veseliji način življenja i ležernije doživljavanje svega što ih okružuje.

ŽIVOT S VISOKIM TLAKOM

Ovu podmuklu bolest nije moguće trajno izliječiti, ali je moguće držati je pod kontrolom i spriječiti opasne posljedice.

Skriveno lice lijekova

Umor, osjećaj težine u nogama, nesanica, vrtoglavica, suhoća usta, probavne smetnje ili smanjenje spolne želje najčešće su moguće nuspojave lijekova za liječenje povišenog krvnog tlaka. Javljaju se u gotovo svakog trećeg oboljelog. U tim je slučajevima potrebno mijenjati terapiju, prilagoditi je bolesniku, a to može potrajati i nekoliko tjedana ili čak nekoliko mjeseci.

U velikog broja bolesnika krvni tlak moguće je držati pod kontrolom istovremenom primjenom više lijekova.

5 SAVJETA

Cilj liječenja i promjena životnih navika je svesti vrijednost krvnog tlaka u preporučene granice i spriječiti posljedice.

1. Upoznajte prošlost svoje obitelji

Ako je jedan od vaših roditelja bolovao od povišenog krvnog tlaka, vama prijete dvaput veći rizik od te bolesti u usporedbi s osobama u čijoj obitelji nije bilo slučajeva hipertenzije. Kako se često vrijednost krvnog tlaka povisuje usporedno s godinama, ta opasnost povećava se dakle usporedno sa starenjem. Statistike pokazuju da je upravo zbog obiteljskog naslijeđa više desetaka milijuna Europljana izloženo povećanoj opasnosti od povišenog krvnog tlaka.

2. Redovite provjere

Čak i ako nemte nikakvih tegoba i ne osjećate nikakve smetnje, jednom godišnje otidite liječniku radi provjere tlaka. Ako je vaš tlak između 138/80 i 140/90 mm/Hg, znajte da ste vrlo blizu granice koju ne smijete prekoračiti. Stoga budite oprezni: u 60-80 posto slučajeva osobe koje imaju te "granične" vrijednosti krvnog tlaka s vremenom, tijekom pet ili šest godina, obole od povišenog krvnog tlaka, a ta se opasnost povećava ako je u obitelji bilo slučajeva hipertenzije te u slučaju prekomjerne tjelesne težine. Oprez se stoga višestruko isplati.

3. Jedite zdravo

Vaša je tjelesna težina problematična ako je vaš indeks tjelesne mase (ITM) iznad 25. Svoj indeks tjelesne mase možete jednostavno izračunati (tjelesnu težinu podijelite s kvadratom tjelesne visine ili jednostavno izračunajte uz pomoć kalkulatora na Vitinoj web stranici www.vita.revije.hr). Ako tjelesnu težinu smanjite za 3-4 kilograma, uspijet ćete sniziti i krvni tlak i za 50 posto smanjiti opasnost od hipertenzije.

4. Krećite se

Tjelesna aktivnost ima dvostruki učinak, smanjuje vrijednost krvnog tlaka i pomaže smanjiti tjelesnu težinu.

5. Suradujte s liječnikom

Učinak propisanog liječenja bit će bolji ako sve ne prepuštate liječniku, već aktivno sudjelujete u liječenju. Osim redovitih liječničkih kontrola tlaka korisno je provjeru tlaka provoditi kod kuće, tlakomjerom za kućnu uporabu koji se može nabaviti u ljekarni.

Na taj način spriječit ćete pogrešnu dijagnozu temeljenu na "tlaku bijele kute". Tako se naime naziva prolazni porast krvnog tlaka koji uzrokuje uzbuđenje ili čak strah od liječnika. Takav porast krvnog tlaka nije samo po sebi opasan, ali liječniku koji ne zna uzrok može dati lažan podatak na osnovu kojeg će vam propisati lijekove koji vam možda nisu potrebni.

VITA

in memoriam

SJEĆANJE

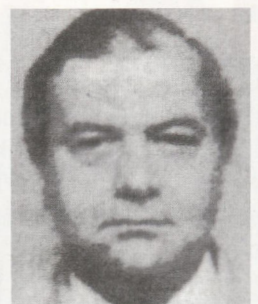
SJEĆANJE
Prečasni **ŠIMO JANJIĆ**

Dana, 01. ožujka 2008. godine navršilo se pet godina od smrti prečasnoga Šime Janjića, župnika RKT župe u Živicama i dekana Tuzlanskog dekanata. Hvala ti na svakoj riječi da ljubimo Boga, Crkvu i domovinu.

Počivaj u miru Božjem.

Vjernici RKT župe Živnice, svećenici Tuzlanskog dekanata i prijatelji.

SJEĆANJE

Dana, 24. veljače 2008. godine navršilo se deset godina od smrti našega

NIKOLE MATANOVIĆA

Najdraži, vrijeme prolazi, a praznina, bol i tuga ostaju. Nikada nećemo zaboraviti tvoju dobrotu i plemenitost.

TVOJI NAJDRAŽI: majka Rada, supruga Zdenka, sestra Milica s obitelji.

SJEĆANJE

16. veljače 2008. godine navršilo se jedanaest godina od smrti

MARE (rod. GRBIĆ) TOMIĆ

Najdraža, praznina i bol bez tebe vrijeme ne može izbrisati. Hvala ti za svu dobrotu koju si nam pružila.

TVOJI NAJDRAŽI: suprug Mato, kćerka Zdenka, sin Dragan, snaja Vera, unuka Maja.

SJEĆANJE

Dana, 9. veljače 2008. navršilo se dvanaest godina od smrti dragog nam supruga, oca i djeda

FERDE DIVKOVIĆA

S ljubavlju i poštovanjem čuvat ćemo uspomenu na tvoj dragi lik i dobrotu.

Tvoji najmiliji: supruga Senka, kćerka Vesna, sin Boris s obitelji.

SJEĆANJE

MONIKA MARKANOVIĆ
04. 03. 2007. - 04. 03. 2008.

U srcu tuga na groblju tišina, a u domu našem velika praznina. Ne vidimo ti osmjeh, ne čujemo ti glas, ali osjećamo da si tu između nas.

Počivaj u miru Božjem.

TVOJI NAJMILIJ: djed Šimo, baka Anda, ujke Zoran i Mladen s obitelji.

SJEĆANJE

BORIS PERIĆ
08. ožujka 2005. - 08. ožujka 2008.

U srcu tuga na groblju tišina, a u domu velika praznina. Ne vidimo ti osmjeh ne čujemo ti glas ali osjećamo da si tu između nas.

Počivaj u miru Božjem.

OŽALOŠČENI: tata Marko, majka Mila, sestra Mateja i baka Ljuba.

SJEĆANJE

SJEĆANJE

ANTO GARAŠEVIĆ
23. 08. 2005. - 23. 02. 2008.

Tvoju dobrotu i plemenitost prema nama nikad nećemo zaboraviti. Živjet ćeš vječno u našim srcima.

Supruga Omerka, kćerka Slavica i Dušan.

SJEĆANJE

SJEĆANJE
RADO GARAŠEVIĆ
24. 02. 2005. - 24. 02. 2008.

Život je prolazan, a ljubav vječna. Mi te volimo, jer samo mi znamo koliko si ti volio nas.

Tvoji najmiliji: supruga Kata s djecom i njihovim obiteljima.

SJEĆANJE

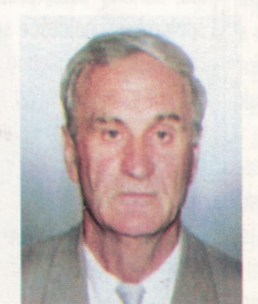
VERICA (rod. Milešić) MARKANOVIĆ
04. 03. 2007. - 04. 03. 2008.

U srcu tuga na groblju tišina, a u domu našem velika praznina. Ne vidimo ti osmjeh, ne čujemo ti glas, ali osjećamo da si tu između nas.

Počivaj u miru Božjem.

TVOJI: otac Šimo, majka Anda, braća Zoran i Mladen s obitelji.

OBAVIJEŠT O SMRTI

ČIČAK (JURE) ILIJA
1937-2005

Nakon kraće bolesti preminuo dana 23. 02. 2008 u 71. god. života. Ispraćaj dragog nam pokojnika objavljen je 27. 02. 2008. god. i sahranjen na gradskom groblju Borčićima.

Počivaj u miru Božjem.

Ožalošćeni: supruga Anda, sinovi Željko, Jurica, Vedran, brat Josip, sestre Mara i Milka; snaha Marina, unučad Matko i Marta Marija

glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	VRATITI SE IZ EMIGRACIJE	MASLINA	KRAT. ZA "MINUTA"	PRODUKT EMIGRACIJE	ČETVRTI I TREĆI VOKAL	PRKOSAN, SVAĐLJIV	ČEŠKO MUŠKO IME	POPRAVLJAČI SATOVA	STARORIMSKI KUĆNI DUH	ŽENSKO IME, ITA.	SUSJEDNA SLOVA ABECEDA	UBOJICA IZ ZASJEDE	TRANŠ, USHIĆ ČIST GORNJI ZRAN	OZNAKA ZA NEPOZNATU U MATEMAT.	TIP FRANCUSKOG VOZIŁA	ZAVRŠITI SA SLIKANJEM	VIŠEZUBA RUDARSKA VILJUŠKA	ZAKUPNICI STANOVA
LJUBAVNICI IZ VERONE																		
UKLONITI SE																		
EKSPLOZIVNA NAPRAVA						ŠARENA PAPIGA KROTTITELJI ZMIJA					BEZBOŽNIK KRALJEVI IZ PERGAMA							
RIMSKIM BROJKAMA: ČETIRI			LUŽNA SOL POSUDA ZA UMIVANJE					KIRURSKI APARAT INDUSTR. BILJKA										
BUKA, GRAJA								PATVORITI, OPONAŠATI LATINSKI PRIJEDLOG										"AMPER" PUŠTINJA U ČILE-U
POLLIJER KUGLE			GRAD U GRČKOJ PRETJERANO STROG					ŠILJATI INDIJANSKI ČAMAC "AUSTRUJA"										
STRANO MUŠKO IME							TRGOVAČ NAMIRNICAMA NA MALO											
ŠPANIJSKI NAZIV ZA RIJEKU					"A L T" SUBDIONICI U SINUSKOJ ALCI													ŽENSKO IME, KATARINA IZJEJICA, POHLEPNICA
POLJO- PRIVREDA																		
POKAZNA ZAMJENJICA			"LITU" VRSTA LOVAČKOG PSA															
DRŽAVI U AZIJI								ŽITELJKA LITVANJE										
VRSTA DRAGOG KAMENJA																		
BRINUTI SE ZA NEKOGA (LAT.)																		
AZORSKI OTOCI																		
BARLJSKI SULFAT								OTOČJE U TIHOM OCANU	NOTA SOLIMIZACIJE	IME GLUMICE BEGOVIC	KRAT. ZA ELEMENT DUŠIK	PROPRŽENA KRISKA KRUHA	LAT. KRAT. ZA "IN PERTIBUS"	NAŠA NEGACIJA				
PRIPADNIK JEDNOG PLEMENA SLAVENA						BLAGDAN ZALJUBLJENIH MUŠKO IME												
OZNAKA ZA DAMU U SAHU		JEDNAK VRSTA PTICE																
LJETOVALIŠTE KOD MAKARSKE								ZATVOR LISTOPADNI GRM					INDIJANSKI NAROD U PERU-U	TEČAJNE RAZLIKE NATRIJ				
GRČKO SLOVO						DIO HALJINE DUBROVAČKO ŽENSKO IME												
JEDAN OD METODA LIČENJA																		
ETAPA, DIO PUTA								OTOK NA JADRANU NAJTAJNE SLOVO										
PRAŽITELJ ŠPANIJSKE																		

Hrvatski Glasnik
GLASLO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Urednik: Ivica Kovačević • Lektor: Renata Jukanović • Uredništvo: Zdravko Anđić, Nikola Čiča, Vlado Kerošević, Ivica Kovačević, Juraj Novosel, Anika Stjepić - Čosić • Urednik fotografije: Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/257-038 • E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju.

Mi prodajemo vrhunska vozila!
Vi zaslužujete vrhunsku uslugu!

NIPEX
Kvaliteta koja pokreće.

Tuzla, Tel.: 035 384 384 i 384 385

www.nipex.ba

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

RADNIK

GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

48260 KRIŽEVCI, ULICA KRALJA TOMISLAVA 45 TEL : (048) 279-300 FAX : (048) 279-333

www.radnik.hr e.mail: radnik@kc.htnet.hr

AUTO SERVIS SENKOVIĆ - ODŽAK
Prodaja i servis ŠKODA vozila
ul. Titova 108
tel. 031/761-552, 762-718; fax. 031/762-552
e-mail: autoservis-senkovic@tel.net.ba

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

stuhli
motel tuzla
VI.: Branimir Stuhli

Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK
TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

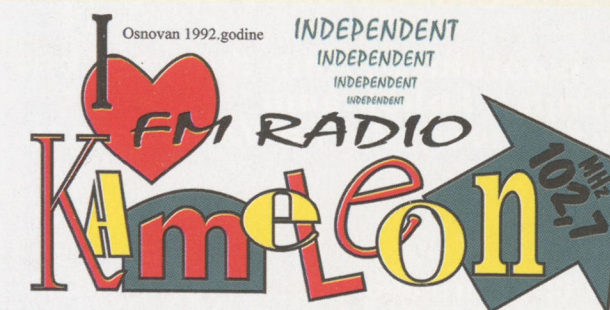

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.

Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

Osnovan 1992.godine INDEPENDENT INDEPENDENT INDEPENDENT INDEPENDENT
Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

Digital foto laboratorij

FOTO ŽUNIĆ

Tuzla tel/fax 0038735254584
Tuzla 035257205
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554

www.fotozunic.co.ba

Mobil 0038761135960
061142399

e-mail zunic@inet.ba

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

+387 35 205 205
www.rtvslon.ba

89 MHz

PLIVA

Članica Barr grupe

PLIVA Hrvatska d.o.o. Predstavništvo u Bosni i Hercegovini
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel.: + 387 33 72 35 35, Fax.: + 387 33 65 39 86

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

Azize Šaćirbegović 4b, 71 000 Sarajevo
tel.: 033 276 430 Fax: 033 658 616

Od svih banaka,
samo je jedna
moja banka

Znam zašto.

NLB Tuzlanska banka d.d., Tuzla
Maršala Tita 34, 75000 Tuzla
T: 035 / 259 259
F: 035 / 250 596 i 250 597
E: info@nlbtuzlanskabanka.ba

ISSN 1840-1260

9 771840 126007

NLB Tuzlanska banka